

درمان طبیعی با سرکه سیب

درمان سردرد، گلودرد، سرماخوردگی و بیماری های مفصلی
و همچنین اختلالات گوارشی با تأثیر درمانی سرکه سیب

به همراه بهترین دستورالعمل ها برای آشپزی و خانه داری

مارگوت هلمیس

ترجمه ملیندا اسکندری

۶۴۱، ۳۴۱۱

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Natürlich heilen mit Apfelessig

Margot Hellmiß

Südwest Verlag, 1997

د ۶۲۵

۷۴۰۵۶

۱۳۵۰۰
۸۰/۲/۲۹

کتابخانه عمومی حسینیه ارشاد
۱۳۵۹

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری

شماره ۲۱۵، تلفن ۶۴۰۸۶۲۰

* * *

مارگوت هلمیس

درمان طبیعی با سرکه سیب

ملیندا اسکندری

چاپ اول

۲۰۰۰ نسخه

۱۳۸۰

چاپ ششماد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۲۵۶-X

ISBN: 964-311-256-X

ای.ای.ان. ۹۷۸۹۶۴۳۱۱۲۵۶۱

EAN: 9789643112561

Printed in Iran

فهرست

مقدمه ۹

۱. داروخانه طبیعت ۱۳

کشف مجدد طب سنتی ورمونت ۱۳

رسانس سرکه سیب ۱۹

در ایالت ورمونت آمریکا دکتر
د. نورست کلیتون جرویس اثر درمانی
سرکه سیب را مجدداً کشف کرد.

سیب چینی - موزائیک روسی متعلق
به قرن سوم پس از میلاد

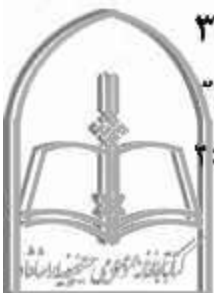
۲. نگاهی به تاریخچه سرکه ۲۳

سرکه در تمدن های کهن ۲۳

۳. سرکه چیست و چگونه تهیه می شود ۳۱

روند تخمیر و عملکرد باکتری ها ۳۱

چگونه می توان سرکه تهیه کرد ۳۶

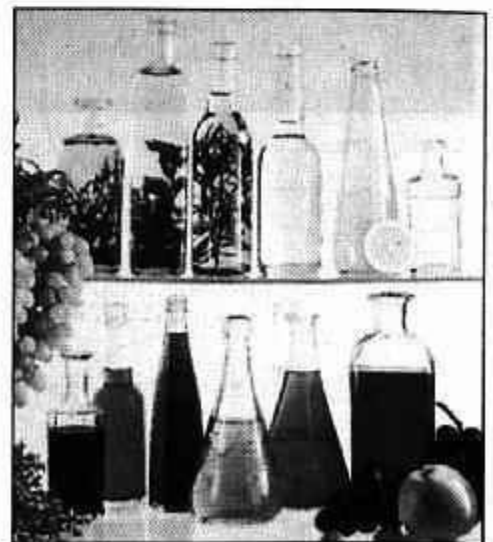

۶. سرکه سیب

۴. آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود ۴۱
- سرکه سیب حاوی مواد باارزش است ۴۱
- سرکه سیب در طب ۴۲
- سرکه به عنوان ماده کنسروکننده ۵۴
- سرکه در مقابل سموم روده ۵۹

۵. سرکه سیب به عنوان دارو ۶۳
- سرکه سیب و عسل: اکسیر سلامتی ۶۳
- قابلیت ها و عدم توانایی های سرکه ۶۶
- موارد مصرف سرکه سیب ۷۱

۶. سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن ۱۰۵
- پوشش اسیدی محافظ ۱۰۵
- بهداشت روزانه پوست ۱۰۶
- بهداشت پوست صورت ۱۰۷
- بهداشت دهان و دندان ۱۱۱
- مراقبت و بهداشت گیسوان ۱۱۲
- بهداشت و محافظت از دست ها ۱۱۵
- بهداشت پاها ۱۱۶

سرکه در انواع مختلف تهیه می شود

فهرست ۷

ترش‌های خوش‌طعم میوه و انواع سبزی‌ها

۷. مصرف سرکه سیب در آشپزی ۱۱۹

شگردهای سرکه سیب در آشپزخانه ۱۱۹

سرکه معطر مخصوص ۱۲۵

سس‌های خوش‌طعم ۱۴۰

۸. سرکه سیب در خانه‌داری ۱۴۵

پاک‌کننده طبیعی ۱۴۵

ترفندهای خانه‌داری با سرکه سیب ۱۵۰

منابع ۱۵۸

مقدمه

یک ضرب‌المثل آلمانی می‌گوید: «هرکس چیزهای ترش بخورد، آدم شاد و سرحالی خواهد شد.» با این ضرب‌المثل سعی می‌کنند بچه‌ها را به خوردن میوه‌ها و آبمیوه‌های ترش تشویق کنند. وقتی به اثرات خوب سرکه سیب ترش بر ارگانیزم‌های بدن توجه کنیم به درستی این ضرب‌المثل پی خواهیم برد، زیرا غذای ترش حاوی سرکه واقعاً خلق و خوی ما را شاد می‌کند، به ما شادابی می‌بخشد و ما را از افکار گرفته و تیره رها می‌سازد.

سرکه سیب حاوی مواد بسیار با ارزشی است که سوخت و ساز بدن ما را متعادل می‌کند، باعث تسهیل جریان گردش خون می‌شوند و برای سلامتی ما بسیار مفید هستند. خوردن روزانه یک قاشق سرکه سیب باعث بهبود حال عمومی فرد می‌شود و در واقع پایه و اساس داشتن وضعیت جسمانی خوب و روحیه‌ای شاد و بشاش است.

داروی خانگی قدیمی

از دیرباز بسیاری از مردم سرکه سیب را به عنوان داروی خانگی

خاصیت گندزدایی سرکه امروزه تقریباً به دست فراموشی سپرده شده است. در گذشته که صنایع شیمیایی وجود نداشتند سرکه در درمان زخم‌ها نقش به‌سزایی داشت.

۱۰ * سرکه سیب

می شناختند. از زمان مادر بزرگ ها و مادر مادر بزرگ ها شربت های که از مخلوط سرکه سیب، آب و عسل درست می شد به عنوان داروی شفابخشی برای بسیاری از کسالت های مختصر استفاده می شده است. این شربت به سوخت و ساز و هضم غذا کمک می کند، سرفه و سرماخوردگی را بهبود می بخشد، میزان کلسترول خون را کاهش می دهد و کاهش وزن را آسان تر می کند و این ها تنها بخشی از فواید این شربت محسوب می شوند. سرکه سیب اثر ضد باکتری و عفونت زدا دارد و این خاصیت در گذشته برای مداوای زخم ها بسیار مهم و ضروری بوده است. مصرف خارجی سرکه سیب به عنوان ماده طبیعی بهداشت پوست تأثیر مطلوبی بر پوشش اسیدی پوست دارد. سرکه سیب به عنوان مکمل حمام، لوسیون پوست، دهان شویه و محلول آبکشی موها استفاده می شود، شوره سر را از بین می برد و به موها شفافیت و جلا می بخشد.

سرکه سیب که امروزه از سیب های اصلاح شده به دست می آید بسیار ارزشمند و مفید است و اثر ضد باکتری دارد.

ماده ای سالم برای غذاهای لذیذ و خوش طعم

سرکه سیب چاشنی خوب و مفیدی است که به هیچ وجه نباید از برنامه غذایی افرادی که به سلامت خود اهمیت می دهند حذف شود. این چاشنی برای خوش طعم کردن سالادها، سس ها، غذاهای گوشتی و انواع سبزی ها بسیار مناسب است. امروزه در اروپای شرقی شربت سرکه سیب را برای دفع عطش و خنکی می نوشند.

در زمان قدیم که مردم به علت هر کسالت مختصری نمی توانستند به پزشک مراجعه کنند سرکه سیب را داروی تمام دردها و حتی داروی معجزه گر و شفابخش می دانستند. آن را «چشمه آب حیات» می نامیدند و معتقد بودند که سرکه سیب بهار عمر و دوران جوانی را طولانی تر و دوران پیری را بدون ناراحتی های مخصوص این دوره تضمین می کند.

مقدمه * ۱۱

امروزه ما دیگر به داستان‌های معجون‌ها و مواد معجزه‌گر اعتقادی نداریم. مسلماً چیزی به نام ماده معجزه‌آسا و یا داروی شفابخش تمام دردها وجود ندارد. اما سرکه سیب ماده طبیعی بسیار غنی‌ای است که اثر شفابخش آن از دیرباز شناخته شده و اثر درمانی آن را عده بی‌شماری از مردم در مورد بسیاری از بیماری‌ها تجربه کرده‌اند.

طب سنتی در وهله اول یک شیوه درمانی تجربی است که بر پایه تجربیات پیشینیان بنا نهاده شده است و مانند پزشکی نوین حاصل آزمایش‌های علمی نیست. البته در بسیاری از موارد، از لحاظ علمی نیز، نتایجی که طب سنتی در زمان بسیار قدیم به دست آورده تأیید می‌شوند. امروزه دیگر مواد باارزش موجود در سرکه سیب جزو اسرار به شمار نمی‌روند. این مواد باارزش بر ارگانیزم بدن انسان تأثیر خوبی دارند و از این رو سرکه سیب ماده ایده‌آلی در سیستم مدرن حفظ سلامتی است که بر پیشگیری از بیماری‌ها و استفاده از مواد و داروهای ملایم تأکید فراوان دارد.

طبق تجربیات خوبی که از پیشینیان به ما رسیده می‌توانیم به سرکه سیب اعتماد کنیم، بهتر است شما نیز آن را امتحان کنید.

نیاکان ما در استفاده از داروهای طبیعی تجربه داشتند.

داروخانه طبیعت

کشف مجدد طب سنتی ورمونت^۱

دکتر د. فورست کلینتون جرویس^۲ (۱۸۸۱-۱۹۴۵) به عنوان مکتشف اثر درمانی سرکه سیب شناخته شده است. او ابتدا تحصیلات دانشگاهی خود را در رشته پزشکی در بورلینگتون^۳ به پایان رساند و سپس در ورمونت آمریکا به عنوان پزشک گوش و حلق و بینی و چشم پزشکی مشغول به کار شد. در آن زمان در ورمونت که منطقه‌ای جنگلی در آپالاش^۴ شمالی (کوه‌های گرین به ارتفاع ۱۳۳۸ متر)^۵ با آب و هوایی تقریباً سرد است، اغلب مردم به کار کشاورزی و دامداری مشغول بودند. علاوه بر این کشاورزان به باغداری و کشت درختان نیز اشتغال داشتند و از شیرۀ درختان جوان افرا نوعی شربت معطر و خوش طعم تهیه می‌کردند.

این سرزمین کوهستانی و خشن، که از نواحی دیگر کاملاً مجزا بود، باعث گسترش دانش پزشکی جوان شد. او می‌نویسد: «من نوع کاملاً

1. Vermont
2. De Forest Clinton Jervis
3. Burlington
4. Appalach
5. Green Mountoin 1338 m.

۱۴ * سرکه سبب

متفاوتی از علم پزشکی را تجربه کرده بودم که طبق همان روش می بایست کار طبابت خود را انجام می دادم، ولی در عین حال می خواستم اعتماد مردم آنجا را نیز به دست آورم. دکتر جرویس با طب سنتی آن سرزمین آشنا شد. او می گوید: «...طبی که با آنچه در دانشگاه فراگرفته بودم هیچ شباهتی نداشت ولی با زندگی مردم و رمونت رابطه تنگاتنگی داشت.»

روش های درمان خودیاری

دکتر جرویس اثرات درمانی برگ ها، ریشه ها و میوه ها را که کشاورزان از پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها و اجداد خود یاد گرفته بودند و به وسیله آنها حیوانات و انسان ها را با موفقیت درمان می کردند، فرا گرفت. آنها به وسیله این روش های درمانی حتی از بروز بیماری ها نیز پیشگیری می کردند.

روش های درمانی طب سنتی ساده، طبیعی و ارزان بودند و حتی پس از ظهور پزشکی نوین نیز مورد استفاده قرار گرفتند. زیرا روستائیان برای هر کسالتی نمی توانستند مسافتی طولانی را برای دسترسی به پزشک و دارو، که اغلب بسیار گران و پرهزینه نیز بود، بپایند.

پزشک از روایت های کهن می آموزد

دکتر جرویس شیوه های درمانی طب سنتی را به کار گرفت، او معتقد بود که داروهای طبیعی در بسیاری از موارد زودتر و بهتر از داروهای شیمیایی مرسوم اثر خود را نشان می دهند. گرچه او از تجارب کشاورزان استفاده کرد و عشق به زمین و حیوانات و طبیعت را از آنها آموخت ولی ده سال به طول انجامید تا زبان طب سنتی را یاد گرفت و به مفهوم کامل آن پی برد.

گرچه قرن بیستم پیشرفت های علمی بسیاری را دربر داشته، اما بسیاری از پزشکان دوباره به روش های درمانی و طبیعی گذشته گرایش پیدا کرده اند.

تولد کتابی تاریخی

دکتر جرویس تجربیات خود را که در واقع برای دختر و نوه‌هایش نوشته بود به صورت دست‌نویس جمع‌آوری کرد. او قصد داشت به آیندگان راه و روش زندگی سالم و فعال را، تا دوران کهنسالی، به وسیله شیوه‌های ساده و آسان نشان دهد. سرانجام دکتر جرویس به توصیه مکرر همکارانش دانش خود را در باره طب سنتی به صورت کتابی وسیع و جامع در دسترس همگان قرار داد. او مقدمه کتاب خود را چنین آغاز می‌کند: «من معتقدم که پزشکان آینده نه تنها پزشک بلکه باید معلم نیز باشند، زیرا مهم‌ترین مسئولیت آن‌ها آموختن شیوه زندگی سالم به مردم است. بنابراین پزشکان در آینده کارهای بیش‌تری از امروز به عهده خواهند داشت، زیرا گاهی سالم‌بودن دشوارتر از درمان برخی از بیماری‌هاست.»

دست‌نوشته‌های او در سال ۱۹۵۸ به صورت کتاب انتشار یافت و تنها در عرض یک سال پانصد هزار نسخه از آن به دوازده زبان مختلف روانه بازار شد.

۵ × ۲۰ سال زندگی

در این کتاب که با عنوان ۵ × ۲۰ سال زندگی منتشر شد، دکتر جرویس رابطه تنگاتنگ تغذیه و طول عمر و تجارب موفقیت‌آمیز و اعجاب‌آور منطقه ورمونت را در مورد سرکه سیب و عسل به طور مفصل توضیح داده است. او نسخه‌ای ساده که ترکیبی از آب، سرکه سیب و عسل است برای سلامتی تجویز کرده است. نوشیدن روزانه این شربت می‌تواند از بسیاری از ناراحتی‌ها و حتی بروز بیماری‌ها پیشگیری کند.

امروزه مسلم شده است که درمان با مواد طبیعی سهم به سزایی در دانش پزشکی دارد. در حالی که تا چند دهه پیش این شیوه مورد تمسخر قرار می‌گرفت یا حتی با آن مخالفت می‌شد.

۱۶ * سرکه سیب

دکتر جرویس بسیاری از تجربیات خود را، در مورد سرکه سیب، طی آزمایش‌هایی که روی حیوانات انجام داد به دست آورد. به طور مثال در گاوهایی که برای مدتی در علوفه‌شان سرکه سیب ریخته شده بود به ندرت بیماری‌هایی مثل تورم پستان، یبوست، اسهال، آرتريت، سرماخوردگی و التهاب کبد بروز می‌کرد. گاوها کم‌تر دچار سقط جنین می‌شدند، زایمان آسان‌تری داشتند و گوساله‌های قوی‌تر و سالم‌تری به دنیا می‌آوردند.

آموختن از زنبورها، پرندگان، گربه‌ها، سگ‌ها، بزها، گوساله‌ها، گاوها، میش‌ها و اسب‌ها همانا افزودن بر دانش فیزیولوژی و بیوشیمی است که در هیچ کتابی نوشته نشده است.

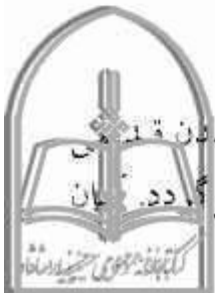
رسیدن به صد سالگی با پیروی از تغذیه‌ای متعادل و سبک زندگی سالم میسر خواهد بود.

نتیجه‌گیری از حیوانات برای انسان

در مشاهداتی که دکتر جرویس روی حیوانات انجام داد دریافت که عمر حیوانات به طور طبیعی پنج برابر زمانی است که برای بالغ شدن نیاز دارند. مثلاً مرغ که در شش ماهگی به رشد کامل می‌رسد به طور میانگین دو سال و نیم زندگی می‌کند، اسب در چهار سالگی بالغ می‌شود و می‌تواند تا ۲۰ سال زندگی کند و در انسان که تکامل جسمی و روحی تا بیست سالگی طول می‌کشد عمر طبیعی باید تا صد سالگی باشد و به عقیده او رسیدن به صدسالگی با پیروی از تغذیه‌ای متعادل و سبک زندگی سالم میسر خواهد بود.

پایه و اساس طب سنتی

به عقیده دکتر جرویس آغاز طب سنتی ورمونت به زمان تمدن قدیم می‌چادرنشینان که با آهنگ طبیعت زندگی می‌کردند بازمی‌گردد. انسان

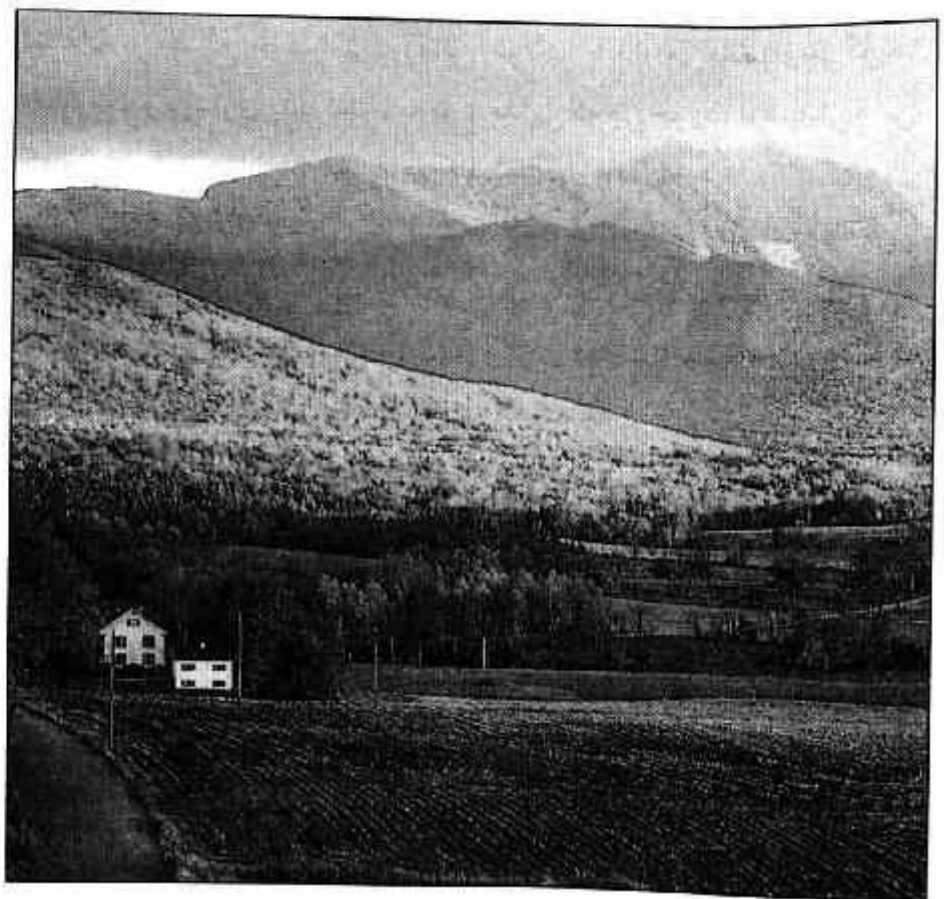

داروخانه طبیعت ۱۷

به حیوانات می نگرستند و از آنها نکات بسیاری می آموختند و دریافته بودند که حیوانات بیمار گیاهان و ریشه های معینی را می خورند، همچنین می دانستند که حیوانات پس از غذا خوردن فقط هنگامی که زخمی یا بیمار باشند آب می خورند، از گله خود جدا می شوند تا کم تر حرکت کنند و در سکوت و تنهایی قوای از دست رفته خود را باز یابند.

در طب سنتی چنین رفتاری به عنوان روزه شفابخش تلقی می شود. طب سنتی به دوران بسیار دوری باز می گردد و نخستین داروخانه طبیعت است.

در ایالت ورمونت
آمریکا دکتر د. فورست
کلینتون جرویل اثر
درمانی مسکن را
مجدداً کشف کرد

۱۸: سرکه سیب

پیشگیری بهتر از درمان است

هدف اصلی در طب سنتی حفظ قدرت و سلامت به منظور پیشگیری از بروز بیماری‌هاست و در درجه دوم مقابله با بیماری‌ها به کمک مواد ساده و طبیعی مدنظر می‌باشد.

از نظر طب سنتی بیماری‌ها یک شبه به وجود نمی‌آیند بلکه نتیجه نوع تغذیه و سبک زندگی طولانی مدت ما هستند.

سرکه سیب بیش از هر چیز متعادل‌کننده و مکمل مواد غذایی مورد نیاز بدن است و از عملکرد طبیعی بدن محافظت می‌کند و بدین ترتیب می‌تواند از بروز بسیاری از بیماری‌ها جلوگیری نماید.

چگونه عمر انسان به صد سال می‌رسد

دکتر جرویس بدن انسان را به ساختمانی تشبیه کرده که تنها در صورت استفاده از مصالح خوب مدت زمانی طولانی پایدار می‌ماند. او می‌گوید: «مقاومت و پایداری بدن انسان به نوع غذایی که می‌خورد، نوشیدنی‌هایی که می‌نوشد و هوایی که تنفس می‌کند بستگی کامل دارد.»

او برای حفظ سلامتی و مراقبت از بدن به املاح اهمیت فراوانی می‌دهد. مثلاً بدون پتاسیم زندگی انسان غیرممکن است. املاح به سوخت و ساز بدن ما کمک می‌کنند و برای ساختار بدن، تجدید حیات سلول‌ها و مقابله با باکتری‌ها ضروری هستند.

سرکه سیب املاح مورد نیاز بدن ما را تأمین می‌کند و غسل موجود در شربت مخلوط سرکه سیب و غسل دارای تمامی املاح موجود در گرده گل‌ها و همچنین قند طبیعی است که برای تقویت قلب و جریان گردش خون لازم و ضروری هستند. علاوه بر این پیروی از برنامه غذایی غنی از میوه‌ها، انواع سبزی‌ها و سیب‌زمینی (به علت داشتن کربوهیدرات) مقدار کمی گوشت، تخم مرغ (انواع پروتئین‌ها) و چربی بسیار مناسب است.

نسخه اصلی برای تأمین سلامتی

- یک لیوان آب را با دو قاشق چایخوری سرکه سیب و یک تا دو قاشق چایخوری عسل مخلوط کنید.
- این شربت را هر روز صبح جرعه جرعه بنوشید.

مقدمه کتاب دکتر جرویس با این جمله به پایان می‌رسد: «طب سنتی بیش از هر چیز نکاتی را به مردم عرضه می‌کند تا به وسیله این نکات از تحلیل قدرت بدنی خود جلوگیری کنند و زوال و ضعف پیری را به عنوان امری اجتناب‌ناپذیر قبول نکنند، بلکه راهی بیابند که تا آخرین روز عمر فعال و سالم باشند.»

رئیس سرکه سیب

بسیاری از نویسندگان و درمانگران طب سنتی به خصوص در انگلستان و آمریکا به اثرات مثبت سرکه سیب پی برده بودند. سیریل اسکات^۱، نویسنده آمریکایی، برای اولین بار کتابچه Cider Vinegar را منتشر کرد که بعدها نسخه آلمانی آن به نام «برای سلامتی تو - سرکه سیب» در سال ۱۹۶۹ انتشار یافت. امیلی تاکر^۲ نیز در کتاب خود به نام «کتاب بزرگ سرکه - نسخه‌های خانگی از زمان مادربزرگ‌ها» سرکه سیب را سالم‌ترین و مغذی‌ترین نوشیدنی می‌نامد.

1. Cyrill Scott

2. Emily Thacker

سرکه سیب املاح مورد نیاز بدن ما را تأمین می‌کند.

۲۰. سرکه سیب

بعدها پل. سی. براگ^۱ و پاتریسیا براگ^۲ سرکه سیب را به عنوان «اکسیر سلامتی» معرفی کردند. به عقیده آنها سرکه سیب خالص و طبیعی و تقطیرنشده، که کمی هم رسوب طبیعی داشته باشد، بهترین ماده موجود در طبیعت است.

علاوه بر این موارد در نسخه‌های قدیمی بی‌شماری مطالبی در مورد سرکه سیب شفابخش به دست آمده است.

داروهای رایج

امروزه در صنایع داروسازی بیش از هر زمان دیگر انواع داروها در ابعاد گسترده تولید می‌شود. هم اکنون پزشکی نوین توانسته است بسیاری از بیماری‌هایی را که انسان در گذشته در مقابل آنها ناتوان بود کشف کند، به درستی تشخیص داده و کنترل کند. گرچه پزشکی نوین توانایی‌های فراوانی دارد، ولی هر روز بیش از پیش مردم به عوارض جانبی و گاهی بی‌اثر بودن قرص‌ها، درآژه‌ها و قطره‌های گران‌قیمت و پرمصرف پی می‌برند.

اثرات چند جانبه

دانش وسیع پزشکی امکانات مختلفی برای حفظ سلامتی و درمان بیماری‌ها به ما عرضه می‌دارد. امروزه مصرف‌کنندگان دارو نسبت به سلامتی خود منتقدتر، آگاه‌تر و هوشیارتر از گذشته هستند و خطرات و عوارض جانبی داروها را بیش‌تر مورد توجه و دقت قرار می‌دهند. با علم به این که می‌توان با داروهای طبیعی سنتی از بروز بیماری‌ها پیشگیری و

دانش وسیع پزشکی امکانات مختلفی برای حفظ سلامتی و درمان بیماری‌ها به ما عرضه می‌دارد. روش‌های درمان سنتی نیز می‌توانند مکمل آن باشند.

1. Paul C. Bragg

2. Patricia Bragg

داروخانه طبیعت * ۲۱

در حال حاضر سرکه سیب ماده بسیار باارزشی محسوب می‌شود، زیرا قادر است تعداد فراوانی از بیماری‌هایی را که نتیجه مدرنیسم هستند به خوبی درمان کند.

حتی با بروز اولین نشانه‌های بیماری با آن مقابله کنیم، چرا باید برای هر کسالت مختصری به داروهای گران‌قیمت و گاهی مضر پناه ببریم. با گسترش چنین طرز فکری امروزه بسیاری از مردم به استفاده از داروهای طبیعی تمایل پیدا کرده‌اند و برای فواید فراوان سرکه سیب ارزش بسیاری قائل می‌شوند. در وهله اول کلید سلامتی انسان نوع تغذیه اوست و هرکس باید نسبت به سلامتی خود که موهبتی الهی است احساس مسئولیت کند و برای حفظ آن بکوشد.

فواید سرکه سیب

- از اندام‌های بدن به وسیلهٔ اصلاح حیاتی و عناصر، به خصوص پتاسیم و همچنین مجموعه‌ای از ویتامین‌ها حفاظت می‌کند.
- توانایی و قدرت اعصاب را افزایش می‌دهد.
- از تکثیر باکتری‌ها و عفونت روده جلوگیری می‌کند.
- عضلات را محکم می‌کند و به آن‌ها انعطاف می‌بخشد.
- جریان گردش خون را آسان‌تر می‌سازد.
- بهبود زخم را تسریع می‌کند.
- محرک سوخت و ساز بدن است.
- سیستم ایمنی بدن را تقویت می‌کند.
- خاصیت پالایش‌کننده دارد.
- شادی‌آور و نیروبخش است.
- سلامت عمومی فرد را بهبود می‌بخشد.
- روند پیری را کند می‌کند.

نگاهی به تاریخچه سرکه

سیب چینی - موزائیک
رومی متعلق به قرن سوم
پس از میلاد

سرکه در تمدن های کهن

تولید سرکه از زمانی آغاز شد که انسان دریافت وقتی نوشیدنی های الکلی مانند شراب و شراب سیب را در معرض هوا قرار دهد ترش خواهند شد.

حتی در کتاب مقدس، چه در عهد قدیم و چه در عهد جدید، چندین بار از سرکه نام برده شده است.

مصری ها، آشوری ها، بابلی ها، اسرائیلی ها، یونانیان، رومیان و ژرمن ها سرکه را می شناختند و برای آن ارزش خاصی قائل بودند. با سرکه غذاهای ترش تهیه می کردند، برای کنسرو کردن گوشت، ماهی و سبزی از آن استفاده می کردند، شربت دفع عطش تهیه می کردند و آن را به عنوان دارو نیز مصرف می کردند. همچنین برای نرم و ترد کردن گوشت و برای تمیز کردن ظروف سفالی از سرکه استفاده می شد. قبل از ساخته شدن بشکه های چوبی سرکه را در کوزه های سفالی شکم دار تهیه می کردند.

سرکه در گنجینه باستانی پزشکی

در تمدن بابل، حدود پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح، خصوصیات درمانی سرکه خرما شناخته شده بود.

۲۴ سرکه سب

آنان گوشت شکار را در سرکه قرار می دادند تا زود فاسد نشود. در کتیبه ای قدیمی متعلق به قوم آشور مطالبی در مورد درمان گوش درد با ضماد سرکه نوشته شده است.

مردم فنیقیه نوعی سرکه سب ملایم را که شکر نامیده می شد می نوشیدند. هنگامی که آن ها موفق به کنسرو کردن شراب سب نشدند به طور کاملاً اتفاقی به این نوشیدنی دست یافتند.

در دوران باستان برای خصوصیات شفابخش سرکه اهمیت فراوانی قائل می شدند. استعمال خارجی سرکه برای ضد عفونی کردن زخم ها، به صورت ضماد در کوفتگی و خونریزی و برای درمان محل گزش حشرات و حتی نیش مار معمول بود. نوشیدن سرکه سب نیز برای مقابله با تب، بهبود زخم و هضم آسان تر غذا و همچنین پاک کننده درونی (بالایش درونی) متداول بود.

در تمدن هایی که با تهیه شراب آشنایی داشتند تهیه سرکه نیز رواج داشت.

هانیبال در میدان نبرد به همراه خود سرکه می برد

هانیبال، جنگجوی اهل کرت (۲۴۷ - ۱۸۳ ق. م.)، به روش بسیار عجیبی مشکلات خود را به کمک سرکه حل می کرد.

هنگامی که هانیبال به همراه سپاه و فیل های جنگی معروف خود از کوهستان آلپ عبور می کرد چندین بار راه به علت شکستن صخره های عظیم بسته شد و برای فیل ها که برخلاف اسب ها قادر به بالارفتن از صخره ها نیستند این مانع مغلوب نشدنی بود. به همین علت فرمانده سپاه دستور داد تا اطراف صخره ها آتش بیفروزند و هنگامی که سنگ ها کاملاً داغ شدند روی آن ها سرکه ریختند، به این ترتیب سنگ ها ترد و شکننده شدند و سپاهیان توانستند آن ها را به راحتی بشکنند و از سر راه خود بردارند.

نگاهی به تاریخچه سرکه ۲۵

کلئوپاترا از سرکه به روش مخصوص خود استفاده می‌کرد
کلئوپاترا، ملکه مصر (۶۹ - ۳۰ ق.م)، به شرط بندی علاقه فراوانی داشت.
او یک بار در یک شرط بندی ادعا کرد که در یک وعده غذایی می‌تواند به
تنهایی معادل یک میلیون زسترس^۱ غذا بخورد. این مقدار، پول فراوانی
بود که یک مصری معمولی در چهار یا پنج سال می‌توانست آن را به دست
آورد. باورکردنی نبود که شخصی بتواند این قدر بخورد و بیاشامد حتی

در مصر باستان زنان
سرکه را برای زیبایی به
کار می‌بردند. نقاشی
دیواری ۱۴۲۵ ق.م.

۱. Sesterz: سکه روم باستان.

۲۶ سرکه سبب

ملکه که برای مصریان الهه بود. کلتوباترا ترفندی به کار برد و مرواریدهایی به ارزش یک میلیون زسترس را در لیوانی پر از سرکه انداخت. در طول مدتی که تدارک جشن را می دیدند و مهمانان را دعوت می کردند، غذاها را آماده می کردند و تالارها را زینت می دادند و میزها را مهیا می نمودند، مرواریدها در سرکه حل شدند. هنگام آغاز جشن ملکه نوشیدنی «مرواریدی» را نوشید و در عرض چند ثانیه برنده این شرط بندی شد.

مردم معمولی مصر نوعی ماءالعشیر ترش سرکه ای به نام هکوا (Hequa) را، که از نوعی جو قرمز تهیه می شد می نوشیدند.

پسکا^۱ در نزد رومیان

رومی ها سرکه را از انگور، کشمش و نوعی جو مخصوص تهیه می کردند. در کتاب بزرگ کشاورزی و اقتصاد به نام «De re rustica» اثر کولوملا^۲ در سال ۵۰ میلادی طرز تهیه این سه نوع سرکه نوشته شده است. لژیونرهای رومی هر روز هنگام طی طریق نوعی شربت مخلوط آب و سرکه را که پسکا نامیده می شد می آشامیدند. این نوشیدنی عطش را از بین می برد و خاصیت ضد عفونی کننده داخلی داشت. یک سرباز رومی به عیسی مسیح مصلوب ترحم کرد و اسفنج آغشته به سرکه ای را بر سر چوبی زد و به سوی او دراز کرد تا تشنگی اش را رفع کند. به نظر مردم آن زمان این کار، چنان که امروز خیلی ها معتقدند، برای شکنجه بیش تر او نبود، بلکه عملی از روی احسان و دستگیری بود.

۱. Posca: نوعی شربت که از مخلوط کردن آب و سرکه تهیه می شد.

سرکه رقیب مواد ضد عفونی کننده مدرن امروز که با تأثیرات شیمیایی قادرند تمام میکروبها را از بین ببرند نیست. سرکه تأثیر بسیار ملایم تری دارد که از برخی جهات نقطه قوت آن نیز به شمار می آید.

2. Columella

نگاهی به تاریخچه سرکه * ۲۷

از چندین قرن پیش
مصرف خوراکی و جلدی
سرکه برای درمان تعداد
بیشماری از بیماری‌ها رواج
داشت.

در قرون وسطی مردم مزه ترش را می‌پسندیدند

در آن زمان به بسیاری از غذاها سرکه فراوانی می‌افزودند. ترشی هضم غذاهای چرب را آسان‌تر می‌کرد و علاوه بر این باعث می‌شد که غذاها زود فاسد نشوند. مسلماً در آن زمان که یخچال و مواد کنسروکننده شیمیایی وجود نداشت، این مسئله بسیار مهم بوده است.

علاوه بر سرکه سیب نوعی سرکه از هولوندر^۱ و تمشک، شکوفه‌های پرتقال یا غنچه‌های گل سرخ تهیه می‌کردند. سرکه را با گیاهان دارویی خوشبو و انواع ادویه‌ها مخلوط می‌کردند و به عنوان سرکه گیاهی مانند: سرکه رازیانه، سرکه ترخون، سرکه میخک یا سرکه دارچین مصرف می‌کردند. سرکه فروش‌های دوره گرد سرکه را از بشکه‌های چوبی که روی گاری قرار داشتند مستقیماً داخل ظروفی که زنان خانه‌دار به همین منظور آماده می‌کردند می‌ریختند. در آشپزخانه خیار، کلم، انجیر وحشی، خربزه، پنیرک، همچنین نوعی قارچ خوراکی و حتی گل بنفشه را در سرکه می‌ریختند. در آن دوران سرکه کالای مهمی بود و خیلی زود برای آن مالیات وضع شد.

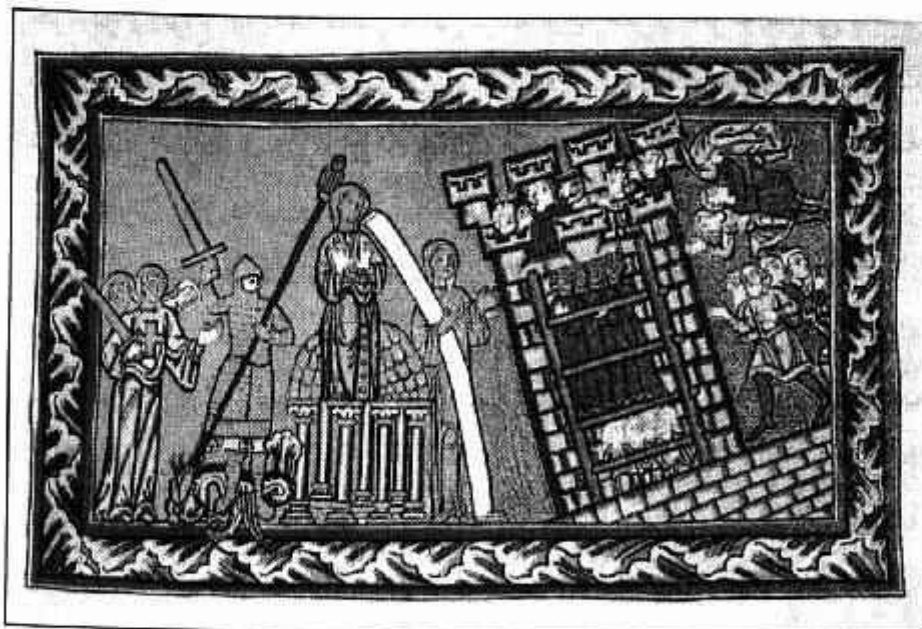
نوشابه ترشی که از سیب‌های وحشی تهیه می‌شد نوشابه مورد علاقه عوام در قرون وسطی بود، نوشابه ترش را با شکر، گلاب و سرکه خوش طعم‌تر می‌ساختند. در زمستان نوشابه ترش را از سرکه ضعیف تهیه می‌کردند و به آن ادویه‌هایی مثل خردل، میخک، تشنک، نعناع، جعفری، زنجبیل، فلفل، دارچین و سیر می‌افزودند.

۱. Holunder: گیاهی با برگ‌های سبز تیره، گل‌های آن به صورت دسته‌ای و به رنگ مایل به زرد و میوه آن سیاه رنگ و براق است.

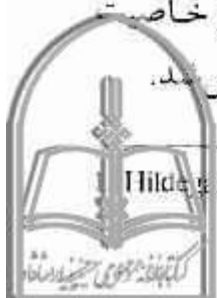
۲۸ سرکه سیب

هیلدگارد فن بینگن^۱ (۱۱۷۹ - ۱۰۹۸)، دانشمند و عارف بزرگ قرون وسطی، راهبه و پزشک نیز بود. نسخه‌های طبیعی و روش‌های درمانی او امروزه دوباره ارزش و اعتبار یافته‌اند. هیلدگارد تأثیر درمانی سرکه را می‌دانست. او بیش از هر چیز مصرف سرکه را به دلیل تأثیر خوب آن بر سیستم گوارش توصیه می‌کرد. «سرکه بوهای نامطبوع بدن انسان را از بین می‌برد و باعث می‌شود غذا در روده راه صحیح و درست خود را بیمايد.»

دانش پزشکی هیلدگارد فن بینگن (۱۰۹۸ - ۱۱۷۹) امروزه رنسانسی به وجود آورده است که استفاده از سرکه سیب برای درمان بیماری‌ها تنها قسمتی از آن به شمار می‌رود.

هنگامی که طاعون در اروپا شیوع پیدا کرد، پزشکان برای مقابله با سرایت این بیماری با سرکه از خود محافظت می‌کردند. از خاصیت ضد عفونی‌کنندگی سرکه برای درمان بیماری طاعون استفاده می‌شد.

Hildegard Von Bingen

نگاهی به تاریخچه سرکه * ۲۹

سرکه سلامتی

در سال ۱۷۵۰ مسیو مایله^۱ تاجر سرکه و خردل دربار سلطنتی فرانسه، مجموعه‌ای از ۵۵ نوع سرکه مختلف داشت، از آن جمله «سرکه سلامتی» که از گل‌های سرخ وحشی، کاسنی و گیاهان ادویه‌ای تهیه می‌شد. زنان فرانسوی که به علت پوشیدن کمرست‌های تنگ اغلب بیهوش می‌شدند، در شیشه‌های کوچک سرکه می‌ریختند و همیشه آن را به همراه داشتند! بوی ترش سرکه روح زندگی را به آن‌ها باز می‌گرداند.

لرد جرج بایرون^۲، شاعر انگلیسی (۱۷۸۸ - ۱۸۲۴)، مدتی فقط با نان سوخاری و شربت آب و سرکه تغذیه می‌کرد تا وزنش را کاهش دهد. در قرون نوزدهم و بیستم اثرات درمانی سرکه در اولویت قرار گرفت، حدوداً تا پنجاه یا شصت سال پیش در مهمانی‌ها به بچه‌ها برای رفع تشنگی به جای لیموناد گران‌قیمت و نه چندان مفید، شربت آب و سرکه می‌دادند. در هر حال هنوز هم در اروپای شرقی شربت آب و سرکه نوشابه فرحبخش پرفرمداری است.

در سالیان اخیر باز هم انواع سرکه‌های ادویه‌دار در قفسه‌های فروشگاه‌های مواد غذایی به چشم می‌خورند.

1. Monsieur Maille

2. Lord George Byron

سرکه چیست و چگونه تهیه می شود

روند تخمیر و عملکرد باکتری ها

از لحاظ شیمیایی سرکه محلولی آبی متشکل از اسید استیک، رنگ و مواد معطرکننده است، که طی روند تخمیر طبیعی به وسیله باکتری های سرکه ساز به وجود می آید.

سرکه در انواع مختلف
تهیه می شود

اسید استیک، اسانس قوی

پایه اصلی سرکه اسید استیک است. این اسید به سرکه طعمی ترش می دهد و باعث آنتی سبتیک بودن آن می شود. خاصیت کنسروکنندگی سرکه نیز به دلیل وجود این اسید است.

اسید استیک که فرمول شیمیایی آن CH_3COOH است، نوعی الکل تخمیر شده است. ولی به طور مصنوعی نیز می توان آن را از اسید استیلن تولید کرد و یا طی زغال کردن چوب به دست آورد، که آن را سرکه چوب می نامند. اسید استیک خالص در غلظت های بالا بسیار تیز و خورنده است. تعداد مراجعه کودکانی که سهواً اسانس سرکه ۲۵ درصدی نوشیده اند در بیمارستان کم نیست. سرکه در این غلظت فقط برای تمیز کردن و جرم زدایی مناسب است، در صورت لزوم برای خوش طعم کردن غذاها باید این اسانس کاملاً با آب رقیق شود.

۳۲ * سرکه سیب

تأثیر ملایم سرکه طبیعی

سرکه میوه، سرکه انگور و سرکه گیاهان دارویی اثر کاملاً متفاوتی دارند. معمولاً سرکه طبیعی حاوی پنج تا هفت درصد اسید استیک است. در این غلظت اسید استیک تأثیرات بسیار خوبی دارد و به هیچ کس، بجز افرادی که دچار بیماری‌های حاد معده هستند، ضرری نمی‌رساند.

سرکه خوراکی طبیعی و سرکه‌ای که به طور مصنوعی از اسید استیک تولید می‌شود در واقع حاصل روند تخمیر و یا به طور دقیق‌تر تخمیر سرکه‌ای است.

هرگاه نوشیدنی‌های الکلی مانند شراب، آبجو، شراب میوه و شراب سیب با باکتری‌های سرکه‌ساز تماس پیدا کنند تبدیل به سرکه خواهند شد. این باکتری‌ها در هوا و مواد گیاهی تخمیر شده وجود دارند. آن‌ها وارد الکل می‌شوند و به وسیله آنزیم‌ها باعث ترکیب الکل با اکسیژن می‌شوند و در مقابل اسید استیک و آب تولید می‌کنند. این روند تخمیر نامیده می‌شود. زمانی که باکتری‌ها عمل خود را به پایان می‌رسانند الکل موجود در مایع کاملاً به شکل گاز درمی‌آید و از مایع خارج می‌شود. میزان الکل باقی‌مانده کم‌تر از ۰/۲ درصد است.

تولیدکنندگان سرکه منتظر نمی‌مانند تا دوره طبیعی تخمیر سرکه به اتمام رسد، بلکه به کمک باکتری‌های مخصوص سرکه‌ساز این روند را سریع‌تر می‌سازند.

تولید سرکه سیب

پایه اصلی سرکه در واقع آب سیبی است که حاوی الکل باشد. هر قدر سیب‌ها مقدار بیش‌تری قند طبیعی داشته باشند، به همان میزان تخمیر اسید استیک نیز آسان‌تر می‌شود.

اگر سرکه از سیب‌های رسیده و شیرین تهیه شود قوی‌تر خواهد بود.

سرکه جیت و چگونه تهیه می‌شود * ۳۳

روش اورلئان یکی از
قدیمی‌ترین شیوه‌های
ساخت سرکه است.

استفاده از سیب‌های کوچک و معطر که به طور کامل (ساقه، میوه، هسته) در دستگاه آبگیری ریخته می‌شوند، ارجحیت دارد. اگر آبمیوه فقط از پوست، ساقه و هسته‌های میوه تولید شود دارای کیفیت پایین‌تری خواهد بود. در بسیاری از موارد به آب سیب مخمر اضافه می‌کنند تا درجه الکل قوی‌تر شود، سپس به طور مکرر باکتری‌های مخصوص سرکه‌ساز را به آن می‌افزایند تا تولید اسید استیک سریع‌تر صورت گیرد. تولیدکنندگان سرکه به روش‌های مختلفی آن را تهیه می‌کنند. برخی به عنوان پایه اصلی سرکه از شراب سیبی که چندین سال در بشکه‌های چوبی مانده باشد استفاده می‌کنند و سپس آن را در بالن‌های شیشه‌ای به وسیله باکتری‌های سرکه‌ساز پرورشی^۱ تخمیر می‌کنند.

برخی دیگر از روش اورلئان^۲، که تخمیر سطحی نیز نامیده می‌شود، استفاده می‌کنند. در قرن چهاردهم در اورلئان فرانسه با این روش سرکه تهیه می‌کردند. یادداشت‌هایی از قرن هفدهم به دست آمده که ثابت می‌کنند این روش یکی از قدیمی‌ترین شیوه‌های تولید سرکه محسوب می‌شود.

در روش تخمیر سطحی بشکه‌هایی از چوب بلوط را تا نیمه با شراب سیب پر می‌کردند و در پایان کمی سرکه به عنوان حامل باکتری به آن می‌افزودند، هوای لازم برای تخمیر از منافذی که روی در بشکه وجود داشت تأمین می‌شد. هنگامی که سرکه در این بشکه‌ها می‌رسید مقداری از آن را خالی می‌کردند و مجدداً شراب تازه می‌ریختند و این عمل را تا زمانی که بشکه نیاز به تمیزکردن داشت تکرار می‌کردند. سپس سرکه

۱. استارترها در بسیاری از رشته‌های صنایع خوراکی و نوشاکی مصرف می‌شوند. - م.

2. Orlean

۳۴ * سرکه سب

آماده شده را در بشکه‌های چوبی دیگری انبار می‌کردند تا بو و رایحهٔ بهتری پیدا کند.

سرکه باید به طور طبیعی کدر باشد

تولیدکنندگان سرکه به مشتریان خود «طعم خوب و لذت بخش و سلامتی» را وعده می‌دادند و سرکه را از بهترین انواع سیب‌های رسیده تهیه می‌کردند.

چون کیفیت سرکه به کیفیت سیب‌ها بستگی کامل دارد، استفاده از سیب‌های مرغوب که کم‌ترین آلودگی زیست‌محیطی را داشته باشند بسیار ضروری و مهم است. همچنین باید توجه کرد که تمام میوهٔ سیب برای سرکه‌گیری به کار برده شود. روش تولید سرکهٔ سیب نیز از اهمیت فراوانی برخوردار است. بعضی از تولیدکنندگان سرکهٔ سیب را بسیار قوی و تند تهیه می‌کنند و برخی دیگر آن را کاملاً تقطیر می‌کنند، به عبارت دیگر سرکه را کاملاً بخار می‌کنند و سپس در لوله‌های خنک‌کننده دوباره به مایع تبدیل می‌کنند، البته در این روش سرکه مواد مهم خود را از دست می‌دهد. سرکهٔ تقطیرشده حاوی مقدار کمی از انواع ویتامین‌ها، آنزیم‌ها، املاح و عناصر نسبت به سرکهٔ طبیعی است ولی کاملاً زلال و بدون هرگونه رسوب و تفاله است.

اگر تبلیغات تمایل به خرید اجناس «زیبا» را به ما تلقین کنند و گاهی به دلایل زیبایی‌شناسی به خرید سرکهٔ خالص و زلال تمایل پیدا کنیم نباید فراموش کنیم که چه نوع سرکه‌ای واقعاً سالم‌تر است. هرچه مواد غذایی طبیعی مثل سرکهٔ سیب کم‌تر با روش‌های مصنوعی تولید شوند، همان قدر از لحاظ عناصر غنی‌تر بوده و برای سلامتی ما مفیدتر هستند.

برای تهیه سرکه مرغوب باید به کیفیت سیب‌ها اهمیت فراوانی داد. تنها با استفاده از سیب‌های رسیده، مرغوب و سالم زحمت تهیه سرکه به نتیجه مطلوب خواهد رسید.

سرکه چیست و چگونه تهیه می شود * ۳۵

سیب مرغوب تیره، کدر و حتی دارای تفراله و مقداری رسوب ته نشین شده است.

باکتری های سرکه ساز

کف یا ماده لزجی که در سطح آب سیب دیده می شود باکتری های سرکه ساز هستند. از دیگر علامت های باکتری های سرکه ساز وجود کپک (قارچ) درون سرکه است. این کپک زمانی به وجود می آید که باکتری های سرکه ساز الکل اتیلیک را تبدیل به سرکه می کنند.

در تخمیر سریع سرکه پس از دو تا سه روز کفی مانند تار عنکبوت در سطح سرکه تشکیل می شود. این توده کف مانند که در زمان تخمیر سرکه روی آن مشاهده می شود ربطی به تولید کپک ندارد و حتی برخلاف کپک برای تندرستی مفید و سودمند است. باکتری های سرکه ساز تولید سرکه را تسریع می کنند و به آن بو و رایحه مخصوصی می بخشند. بعضی ها معتقدند که این کف خاصیت دارویی دارد و یک قاشق از آن می تواند تمام دردها را شفا دهد. با تأثیر قوی باکتری های سرکه ساز می توان با دردهای مفصلی، بیماری های پوستی مسری، همچنین از ابتلاء به بیماری های عفونی و انگل های روده به خوبی مقابله کرد.

راز پنهان زیرزمینی

در قدیم روش تولید کپک سرکه، به خصوص آنهایی که از شراب های گران قیمت به دست می آمد، همانند راز مقدسی محافظت می شد و از نسلی به نسل دیگر به ارث برده می شد. این کپک ها یا در واقع باکتری های سرکه ساز همیشه طعم یکسانی را به وجود می آوردند.

با تأثیر قوی باکتری های سرکه ساز می توان با دردهای مفصلی، بیماری های پوستی مسری، همچنین از ابتلاء به بیماری های عفونی و انگل های روده به خوبی مقابله کرد.

۳۶ * سرکه سب

البته ممکن است کپک سرکه ساز زودتر از موعد فاسد شود و در کف ظرف یا بشکه ته نشین شود، مثلاً ممکن است به دلیل ثابت نبودن ظرف و تکان های مکرر این حالت پیش بیاید. در صورت ته نشین شدن کپک، باکتری های سرکه ساز به علت کمبود اکسیژن از بین می روند. کپک سرکه ساز فاسد ارزشی ندارد و باید دور انداخته شود. اگر شما هم جزو افرادی هستید که به اثرات عجیب و غیرعادی مواد غذایی علاقه دارند، یک قاشق کوچک از کپک سرکه ساز را بخورید و از تأثیر آن لذت ببرید.

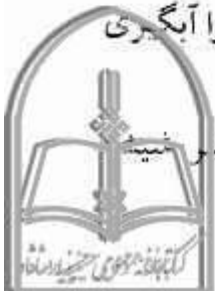
چگونه می توان سرکه تهیه کرد

آنچه برای تولید سرکه سب لازم است معمولاً در هر خانه ای وجود دارد. تفکیک کردن مراحل کار بسیار مهم است: در مرحله اول آب سب مرغوب تهیه کنید و سپس از آن سرکه بسازید. از سب های شیرین استفاده کنید. در صورت امکان سب وحشی و یا سب های پرورشی اصلاح شده. شکل ظاهری سب اهمیت چندانی ندارد بلکه بیشتر تر تازگی و همچنین عدم آلودگی به سموم دفع آفات مهم است. شربت سب یا آب سب آماده، که در فروشگاه ها به فروش می رسد، به علت موادی که هنگام کنسرو کردن به آن افزوده می شود، برای تخمیر مناسب نیستند.

آب سب

- حدود پنج کیلوگرم سب را بشوید و به چهار قسمت تقسیم کنید.
- سپس به وسیله دستگاه آبمیوه گیری میوه های خرد شده را آبگیری نماید.
- آب سب را به همراه تفاله های آن در ظرف بزرگی از چندین

برای تشخیص اسید یا باز بودن یک ماده می توان از کاغذ تورنسل به عنوان معرف استفاده کرد. تورنسل در صورت مجاورت با اسید به رنگ قرمز و در صورت تماس با باز (قلیا) به رنگ آبی درمی آید.

سرکه چیست و چگونه تهیه می شود؟ ۳۷

یا سفال لعابدار بریزید. با کمی آب آن را رقیق کنید و مقدار کمی (به اندازه سر یک چاقو) مخمر و یک تکه نان سیاه به آن بیفزایید، تا روند تخمیر الکلی سریع تر صورت گیرد.

● روی در ظرف یک بادکنک بکشید تا کاملاً و بدون هرگونه منفذی بسته شود. وقتی قند میوه تبدیل به الکل شود گاز دی اکسید کربن تولید می شود و رفته رفته بادکنک باد می کند. کافی که روی آن دیده می شود به علت وجود مخمر است.

● مدت چهار هفته ظرف را به همان حال بگذارید بماند تا قند میوه تخمیر شود. پس از طی این مدت محصول مرحله اول آماده است. اگر هوا خیلی گرم باشد این روند بین یک تا دو هفته طول می کشد. البته گرمای بسیار شدید آب سیب را فاسد و خراب می کند. در دمای بیش از ۶۰ درجه سانتیگراد سلول های مخمر از بین می روند و مانع از تخمیر می شوند. در سرمای شدید نیز تخمیر صورت نمی گیرد.

سرکه

● محصول مرحله اول را داخل ظرف پهن و مسطحی بریزید که تا حد امکان سطح آن زیاد باشد. سه چهارم از ظرف باید پر شود.

● اگر سرکه سیب یا کپک سرکه ساز (باکتری های سرکه ساز) در دسترس دارید کمی از آن را داخل مایع به دست آمده بریزید. این کار باعث تسریع عمل تخمیر می شود. برخی از تولیدکنندگان سرکه استارتر یا باکتری های سرکه ساز را در بطری های صد میلی لیتری، برای تولید سرکه در خانه، می فروشند.

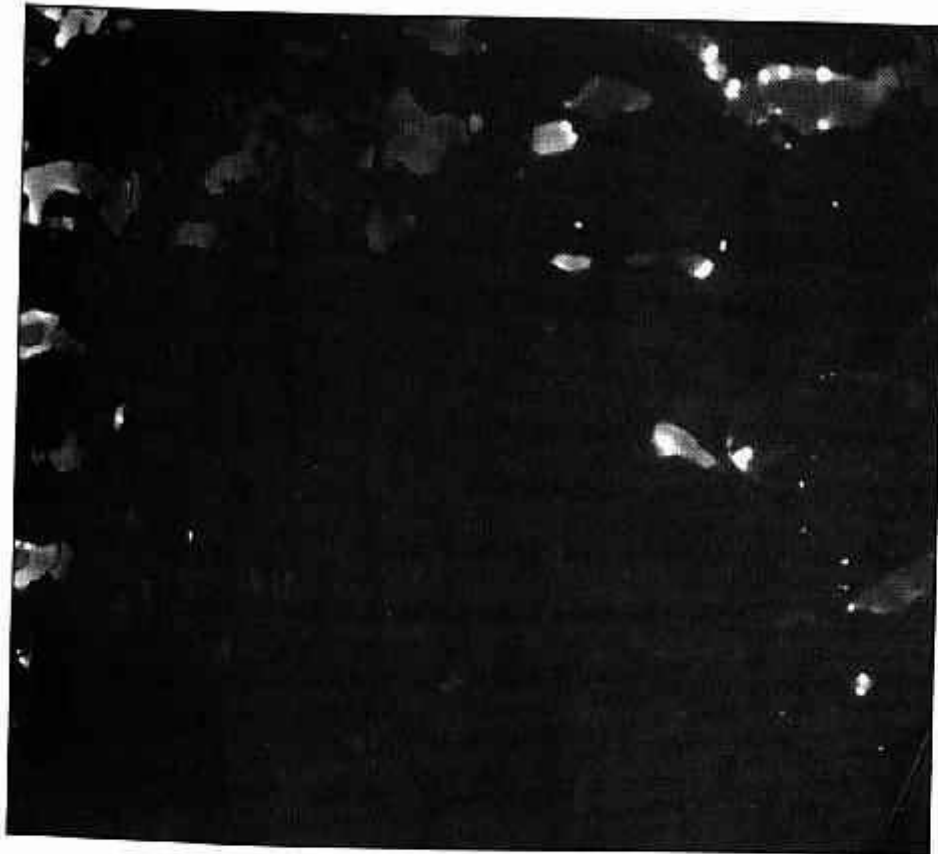
گرما و سرمای شدید هر دو در تهیه سرکه تأثیر منفی دارند.

۳۸ : سرکه سب

دمای میکروسکوپی
کتری‌های سرکه‌ساز

- ظرف را با پارچه‌کتانی درشت بافت یا پشه‌بند بپوشانید.
- باکتری‌های سرکه‌ساز برای عملکرد خود به اکسیژن نیاز دارند.
- دمای مناسب برای تولید سرکه بین ۲۶ تا ۲۸ درجه سانتیگراد است. در دمای بالاتر از ۳۵ درجه سانتیگراد باکتری‌های سرکه‌ساز از بین می‌روند. در دمای بسیار پایین نیز باکتری‌ها عمل نمی‌کنند. تا زمانی که باکتری‌ها الکل را به سرکه تبدیل می‌کنند بویی شبیه به بوی چسب به مشام می‌رسد. به محض رسیدن سرکه این بو از بین می‌رود.
- رسیدن کامل سرکه بین دو تا سه ماه طول می‌کشد. قبل از این که

سرکه چیت و چگونه تهیه می‌شود * ۳۹

سرکه را داخل بطری بریزید باید آن را به وسیله پارچه کتانی جوشانده شده و یا حتی در صورت لزوم با فیلتر مخصوص قهوه صاف کنید، تا قطعات بزرگ و معلق داخل آن مثل تکه‌های سیب، بقایای مخمر و چربی از آن جدا شوند.

● سرکه را در بطری‌های نیم لیتری بریزید و در آن‌ها را با چوب‌پنبه ببندید. اگر سرکه شما ترش شد یا طعم خیلی خوبی نداشت مایوس نشوید. در واقع تهیه سرکه خوب هنری ارزشمند است و برای این کار تجربه بسیاری لازم است. البته واضح است که تهیه سرکه سیب بسیار آسان‌تر از تهیه سرکه گل حناست که حداقل ۱۲ سال برای رسیدن زمان لازم دارد. قیمت یک‌دهم لیتر از این سرکه حدود ۲۰۰ مارک است.

تعیین درجه اسید سرکه

وقتی در تهیه و زمان رسیدن سرکه کمی تجربه پیدا کردید، حتماً به تعیین درجه اسید آن نیز علاقه‌مند خواهید شد.

برای تعیین دقیق درجه اسید سرکه باید روش نه چندان آسانی که تیتراژ (نوعی تجزیه) نامیده می‌شود به کار گیرید. برای این کار ماده‌ای را به عنوان اندیکاتور (معرف) به کار می‌برند تا نشانگر یک واسطه رنگ شاخص در زمان خنثی شدن اسید باشد. ابتدا مقدار مشخصی از سرکه را به معرف اضافه می‌کنند، تا معرف رنگ شاخص اسیدی را نشان دهد. سپس ماده قلیایی را به محلول اضافه می‌کنند که رفته‌رفته باعث خنثی شدن مایع اسیدی می‌شود. مقدار ماده قلیایی مصرف‌شده را باید دقیقاً محاسبه کرد. وقتی به درجه‌ای رسیدید که در آن درجه اسید رنگ

تهیه سرکه گل حنا حداقل به دوازده سال زمان نیاز دارد.

مکتبہ شامی حقیقتہً ارشاد
۱۳۵۶

۴۰ سرکہ سب

شاخص را تغییر داد، می‌توانید از مقدار مادهٔ قلیایی مصرف‌شده میزان دقیق اسید سرکه را محاسبه کنید.
مسلماً این کار فقط در یک آزمایشگاه مجهز میسر است، زیرا با لوازم معمولی موجود در خانه چنین اندازه‌گیری دقیقی امکان‌پذیر نیست.

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود

سرکه سیب حاوی مواد باارزش است

تقریباً تمام مواد موجود در سیب در سرکه سیب نیز وجود دارند. مثلاً صد گرم سیب با پوست حاوی صد و چهل گرم پتاسیم است. صد گرم سرکه سیب طبیعی، که از تمامی قسمت های سیب تهیه شده باشد نیز همین مقدار پتاسیم دارد. مسلماً در آنالیز دقیق همیشه کمی تفاوت بین سیب و سرکه سیب دیده می شود، زیرا گونه های مختلف سیب و همچنین سرکه سیب یکسان نیستند.

سیب سرشار از مواد
بیولوژیکی سالم است

مثال زیر نشان دهنده عناصر گوناگون موجود در سرکه سیب است: تنها در یک تحقیق علمی در مورد عناصر قابل تبخیر در سرکه بیش از ۹۰ عنصر شناسایی شده است از جمله: ۱۳ نوع فنول (اسید کربولیک)، ۴ نوع الدئید، ۲۹ نوع یتون، ۱۸ نوع الکل، ۸ استر سرکه و...

سرکه سیب حاوی ۲۰ نوع املاح و عناصر مختلف از جمله اسید استیک، اسید لاکتیک، پروپیون، اسید ستریک، مجموعه ای از آنزیم ها، اسیدهای آمینه و مواد الیافی مانند کربنات پتاسیم و پکتین به خصوص پکتین سیب است.

۴۲ سرکه سیب

ترکیب سرکه و ارتباط مواد موجود در آن

آنچه اظهار نظر علمی در مورد چنین عناصری را دشوار می سازد تأثیر متقابل و چندجانبه آنها بر هم و دیگر مواد غذایی و متابولیسم طبیعی انسان است. زیرا تاکنون این عناصر به طور کامل شناخته نشده اند و شاید با وجود دقت و توجهی که به آنها مبذول می شود هرگز نیز شناخته نشوند.

سرکه سیب در طب

طبق تحقیقاتی که در طی سالیان دراز و حتی صدها سال در مورد سیب و سرکه سیب به عمل آمده هیچ شکی در تأثیر مثبت آنها بر ارگانیزم بدن انسان وجود ندارد. یک ضرب المثل انگلیسی می گوید: «روزی یک عدد سیب بخور و هرگز نزد پزشک نرو!»

افرادی که همیشه سیب می خورند یا سرکه سیب می نوشند سالم و بشاش و دارای پوستی سفت و محکم هستند.

در مورد اثرات مثبت هر کدام از اجزای مختلف سرکه سیب توضیحات واضح و آشکار علمی وجود دارد. سرکه سیب حاوی تمامی ویتامین های ضروری روند سوخت و ساز بدن ماست. پکتین موجود در سیب باعث کاهش کلسترول خون می شود، سیب حاوی املاح و عناصر مختلفی مانند آهن، مس و فلوئور است که در عملکرد سیستم متابولیسم بدن ما به عنوان کاتالیزور عمل می کنند، همچنین حاوی پتاسیم، کلسیم، منیزیم، فسفر و سولفور و کلر است که بیش از هر چیز برای ساختار بدن ما لازم و ضروری هستند.

اثرات سرکه سیب از صدها سال پیش مورد تحقیق و آزمایش قرار گرفته است.

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود: * ۴۳

مواد مهم و حیاتی موجود در سرکه سیب

املاح و عناصر	ویتامین ها
● پتاسیم	● C
● سدیم	● E
● کلسیم	● A
● منیزیم	● B1
● فسفر	● B2
● کلر	● B6
● سولفور	● بتاکاروتن
● مس	● P (که امروزه بیش تر به
● آهن	عنوان فلاونوئید محسوب
● سیلیسیم	می شود.)
● فلوئور	

پتاسیم حیاتی

بدون عنصر پتاسیم زندگی غیر ممکن خواهد بود. گیاهانی که دچار کمبود پتاسیم می شوند از رشد باز می مانند و از بین می روند. مقدار پتاسیم روزانه مورد نیاز یک فرد بالغ سه گرم (هزار تا سه هزار میلی گرم) است. در یک رژیم غذایی متعادل معمولاً این مقدار تأمین و جذب بدن انسان می شود. در افرادی که پتاسیم کمی به بدنشان می رسد عملکرد حیاتی سلول های بدن کند می شود، زیرا پتاسیم با اثر متقابل بر سدیم تعادل دریافت و مصرف آب در سلول های بدن را تنظیم می کند. سلول های بدن ما به وسیله مایع میان بافتی احاطه شده اند، این مایع اکسیژن و مواد غذایی

عنصر پتاسیم به میزان قابل توجهی در پوسته کرم زمین (خاک) وجود دارد.

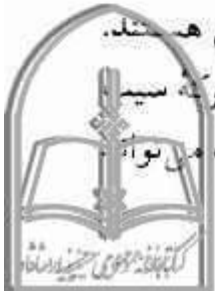
۴۴ * سرکه سیب

را به سلول‌ها می‌رساند و مواد اضافی و سموم را از آن‌ها می‌گیرد. این مبادله بین سلول‌ها و مایع میان‌بافتی فقط زمانی به خوبی انجام می‌گیرد که سلول‌ها به مقدار کافی حاوی پتاسیم باشند. پتاسیم سلول‌ها را زهکشی می‌کند و نقش اساسی در دفع سموم بدن دارد. در صورت کمبود پتاسیم ممکن است به قدری آب در سلول‌ها جمع شود که باعث ترکیدن آن‌ها و آسیب دیدن بافت‌های بدن شود. تظاهرات بیرونی کمبود پتاسیم پوستی شل و چروکیده و ماهیچه‌های سفت و غیرقابل انعطاف است که به راحتی قابل تشخیص هستند. این کمبود اثر منفی بر ماهیچه قلب و وضعیت انقباضی رگ‌های خونی دارد. عملکرد مغز و اعصاب نیز به پتاسیم بستگی دارد. کوفتگی، خستگی روحی و جسمی، اختلال حواس، بی‌اشتهایی، اختلال در عملکرد قلب و... اغلب به علت کمبود پتاسیم است.

سرکه سیب تأمین‌کننده پتاسیم است

از آن جا که سرکه سیب حاوی پتاسیم است با استفاده مداوم و مرتب آن می‌توان از بروز ناراحتی‌هایی که قبلاً ذکر شد به مرور زمان به میزان قابل توجهی کاست. علاوه بر این با مصرف سرکه سیب می‌توانید با خستگی جسمی و روحی که اغلب به علت کمبود پتاسیم است مقابله کنید. با مصرف سرکه سیب نیازی به نوشیدن قهوه و دیگر نوشیدنی‌های شادی‌آور نخواهید داشت. علاوه بر سرکه سیب، عدس، لوبیا، نخود، جلبک دریایی، آووکادو، خرما و کشمش نیز حاوی پتاسیم هستند. تحقیقات ی. یاگیک اتریشی نشان می‌دهد که مصرف مداوم سرکه سیب به دلیل اثر زهکشی‌کننده پتاسیم و دیگر مواد موجود در سیب می‌تواند

این که مکمل‌هایی مانند ویتامین که به صورت مصنوعی تولید می‌شوند همان خاصیت ویتامین‌های موجود در میوه، سبزی‌ها و یا سرکه سیب را دارند یا خیر مورد سؤال است، در واقع ترکیب طبیعی موجود در میوه، سبزی و... راز سالم بودن آن‌هاست.

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود * ۴۵

به تنظیم فشارخون کمک کند. یا دفع آب اضافی بدن، نمک اضافی نباشته شده در ارگان های مختلف نیز کم می شود. در برخی از افراد حساس به نمک اغلب استفاده بیش از حد نیاز آن باعث بالا رفتن فشار خون می شود.

پیشگیری از رسوب آهک

آزمایش پوست تخم مرغ نشان دهنده خاصیت آهک زدایی سرکه سیب است. پوست تخم مرغ را در ظرفی بیندازید و آن را با سرکه پر کنید، طوری که پوست تخم مرغ کاملاً با سرکه پوشیده شود سپس در ظرف را ببندید. پس از چند روز اثری از پوست تخم مرغ نخواهید دید، فقط پوسته داخلی نازک آن در سرکه باقی می ماند. کلسیم موجود در پوسته آهکی در سرکه حل می شود. از این آزمایش نتیجه می گیریم که رسوب های آهکی در رگ های خونی نیز با مصرف سرکه از بین می روند. چنین رسوباتی بیش تر در دریچه های داخلی رگ های خونی، که لانه کبوتری نامیده می شوند، تشکیل می شوند.

به طور مثال آن ها از محصول ساختاری اسید آمینه هوموزستین^۱ که در صورت وجود مقدار زیاد پروتئین در خون تکثیر می یابد، به وجود می آیند.

برای ترمیم آسیب هایی که این مواد در رگ ها به وجود می آورند، مواد منعقدکننده خون در بدن خود به خود لخته هایی می سازند که عمدتاً از کلسیم و کلسترول ساخته می شود و به مرور زمان می توانند به قدری تکثیر یابند که تمام رگ را ببندند و باعث انسداد رگ های خونی شوند. زیرا روند ترمیمی بدن از هدف خود دور می شود و بیماری های خطرناک

1. Homozystein

میزان کلسیم لازم برای یک فرد بالغ بین یک تا سه گرم در روز است.

۴۶ * سرکه سیب

و جدی مانند آتریوسکلروز کشنده را به وجود می آورد. همان طور که در آزمایش پوست تخم مرغ مشاهده کردیم، کلسیم در سرکه نرم و سپس کاملاً در آن حل می شود. این که در درون رگ های خونی ما نیز سرکه، که در ابتدا در روده کوچک هضم و سپس جذب بدن می شود، می تواند باعث رسوب زدایی کلسیم شود یا خیر از لحاظ پزشکی به سادگی قابل قضاوت نیست.

در هر حال به نظر دکتر جرویس اسید طبیعی و پتاسیم موجود در سرکه سیب می تواند رسوبات کلسیمی داخل رگ ها را حل کند و از تشکیل مجدد رسوب در رگ ها نیز پیشگیری نماید.

پکتین سیب برای مقابله با کلسترول

ثابت شده است که سرکه سیب نیز همانند میوه سیب حاوی ماده الیافی پکتین است. مواد الیافی غیر قابل هضم هستند و باعث تعادل در سیستم گوارش می شوند و اثرات مثبت فراوانی دارند. مثلاً پکتین کلسترول خون و یا به طور دقیق تر کلسترول مضر خون (LDL) را کاهش می دهد. ولی چون اسید صفرا برای هضم چربی ها لازم است باید در جای دیگری به کار گرفته شود. به همین علت بدن خود به خود کلسترول خون را جدا و آن را تبدیل به اسید صفرا می کند. هر چه مقدار کلسترول خون پایین تر باشد رسوب کمتری در رگ های خونی تشکیل خواهد شد و جریان گردش خون نیز آسان تر خواهد بود.

تجربه نشان داده است که مصرف سرکه سیب قدرت تمرکز، حافظه، نیرو و احساس گرما در بدن را افزایش می دهد و باعث تعادل در عملکردهای مربوط به جریان گردش خون می شود.

تحقیقات نشان داده است که سرکه سیب با پیری زدورس مقابله می کند. طبق شواهد موجود سرکه سیب می تواند از رسوب رگ های خونی نیز پیشگیری نماید.

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود: ۴۷٪

پکتین سیب

- پکتین بیش تر از دیگر مواد الیافی در بدن باقی می ماند، زیرا در آب قابل حل است و مانند مواد الیافی سخت مستقیماً از بدن دفع نمی شود و برای بدن ما مفیدتر است.
- پکتین سیب بروز خطرات احتمالی مربوط به اختلال گردش خون و رسوب زودرس رگ های خونی را کاهش می دهد.

در گذشته از پکتین سیب برای تهیه ژله، آبمیوه و مارمالاد استفاده می شد.

کشف های جدید در مورد مشکل کلسترول

کلینیک دانشگاه وین در سال ۱۹۹۱ نتیجه یک بررسی علمی در مورد تأثیر سرکه سیب بر میزان کلسترول خون را منتشر کرد. به مدت شش هفته به بیماران مبتلا به کلسترول بالا، از تمامی گروه های سنی، داروهای الیافی تهیه شده از پکتین ایزوله شده سیب دادند، در نتیجه کلسترول مفید خون (HDL) کمی افزایش یافت و برعکس کلسترول مضر (LDL)، که عامل رسوب در رگ های خونی و اختلال گردش خون است، تا ۳۰ درصد کاهش پیدا کرد.

بتا کاروتن علیه رادیکال های آزاد

رادیکال های آزاد مواد مهاجمی هستند که سلول های بدن را احاطه می کنند. در وهله اول سموم زیست محیطی، هوای آلوده ای که تنفس می کنیم و مواد غذایی مضر که می خوریم عامل تشکیل رادیکال های آزاد هستند. از لحاظ فیزیکی و شیمیایی رادیکال های آزاد مولکول های اشیاء نشده ای هستند که یک الکترون کم دارند.

۴۸ * سرکه سیب

برای جبران این کمبود مولکول‌های اشیاع‌نشده الکترون‌ها را از درون اتم‌ها می‌شکافند و سپس مولکول‌هایی که اتم‌های آن‌ها شکافته شده تبدیل به رادیکال‌های آزاد می‌شوند. بدین ترتیب فساد سلولی از سلولی به سلول دیگر سرایت می‌کند و اولین قدم به سوی فساد بافت‌ها برداشته می‌شود.

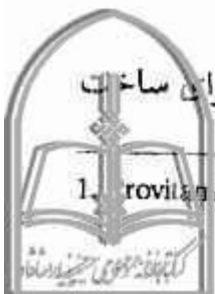
این آسیب مداوم و طولانی مدت می‌تواند باعث پیری زودرس، ضعف سیستم ایمنی، بیماری‌های قلبی، آب مروارید و سرطان شود. بسیاری از تحقیقات علمی ثابت کرده‌اند که رادیکال‌های آزاد از آنتی‌اکسیدان‌ها که بتاکاروتن نیز جزو آن‌هاست تأثیر می‌پذیرند. بتاکاروتن موجود در سرکه سیب جزو یکی از موثرترین آنتی‌اکسیدان‌ها به شمار می‌رود. به علاوه بتاکاروتن موجود در سرکه سیب قابل هضم‌تر از انواع دیگر موجود در مواد غذایی مختلف است. افرادی که به طور مستمر سرکه سیب مصرف می‌کنند از خرابی‌هایی که رادیکال‌های آزاد در اندام‌های مختلف بدن به وجود می‌آورند، پیشگیری می‌کنند. رادیکال‌های آزاد بیش از هر چیز ناشی از آلودگی‌های زیست‌محیطی هستند که ما امروزه شدیداً با آن‌ها مواجه هستیم، بنابراین درمان با سرکه سیب امروزه با ارزش‌تر از خواص درمانی آن‌ها در زمان مادر بزرگ‌هاست. بتاکاروتن در کبد تبدیل به ویتامین A می‌شود، به همین علت آن را به عنوان پیش ویتامین A^۱ نیز می‌شناسند.

پکتین سیب برای افرادی که میزان کلسترول مضر خونسشان بالاتر از مقدار مجاز است سودمند است.

کلسیم، یکی از مواد مهم ساختار بدن انسان

کلسیم بیش از دیگر عناصر در بدن انسان وجود دارد، زیرا برای ساخت

1. rovitamin A

آنچه باعث سالم بودن سرکهٔ سب می‌شود * ۴۹

استخوان‌ها و دندان‌ها ضروری است. اسکلت یک انسان بالغ حدود پنج کیلوگرم وزن دارد که یک پنجم آن کلسیم است. حدود ده گرم کلسیم نیز در عضلات، خون و ارگان‌های دیگر بدن وجود دارد. کلسیم برای عملکرد عضلات، اعصاب، قلب و همچنین انعقاد خون ضروری است.

منابع غذایی حاوی کلسیم

میزان ذخیرهٔ کلسیم بدن بسته به نوع مواد غذایی کلسیم‌داری است که مصرف می‌کنیم. اگر مواد غذایی حاوی کلسیم دارای مقادیر زیادی اسید اکسالیک باشند (مثل اسفناج، کاکائو و ریواس) روده‌ها نمی‌توانند کلسیم را به طور کامل از آن‌ها استخراج و جذب کنند. آسان‌ترین راه جذب کلسیم استفاده از شیر و لبنیات است. بسیاری از بزرگسالان دچار حالتی هستند که به آن عدم تحمل لاکتوز گفته می‌شود، این افراد پس از مصرف شیر و لبنیات دچار ناراحتی‌های گوارشی مانند نفخ، اسهال یا دل‌پیچه می‌شوند و یکی از بهترین منابع کلسیم برای آن‌ها غیرقابل استفاده می‌شود. در برنامهٔ غذایی معمولی، اکثر افراد بزرگسال تنها نیمی از کلسیمی را که بدن به آن نیاز دارد دریافت می‌کنند. این مقدار حدود ۴۰۰ میلی‌گرم است که نصف مقدار توصیه‌شده یعنی ۸۰۰ میلی‌گرم در روز است. کمبود کلسیم بدن را مجبور به برداشت کلسیم از استخوان‌ها می‌کند تا اعمالی که در بدن به وجود کلسیم بستگی دارند مختل نشوند، نتیجهٔ کمبود کلسیم مشبکی‌شدن، نازکی و شکنندگی استخوان‌هاست که منجر به مبتلا شدن فرد به بیماری Osteoporose می‌شود که پیامدهای بسیار ناخوشایندی دارد.

آسان‌ترین راه جذب کلسیم استفاده از شیر و لبنیات است.

۵۰ * سرکه سیب

سرکه سیب علیه بیماری پوکی استخوان^۱

با مصرف سرکه سیب می‌توان از بروز این بیماری پیشگیری کرد. اسید سیتریک موجود در سرکه سیب هضم و جذب کلسیم موجود در سرکه و دیگر مواد غذایی را که به همراه آن مصرف می‌شود آسان‌تر می‌کند و به میزان قابل توجهی افزایش می‌دهد.

با افزودن یک پیمانه کوچک سرکه سیب به آب‌گوشت^۲ میزان کلسیم سوپ افزایش می‌یابد، زیرا سرکه سیب کلسیم موجود در استخوان را استخراج می‌کند. اضافه کردن دو قاشق غذاخوری سرکه سیب در نیم لیتر آب‌گوشت با استخوان برای افزایش کلسیم کافی است. زمان پخت حدود دو ساعت است. پس از این مدت دیگر از استخوان‌ها کلسیم استخراج نمی‌شود.

بسیاری از پزشکان برای پیشگیری یا درمان پوکی استخوان مصرف داروهای حاوی کلسیم را به بیماران خود توصیه می‌کنند، اما تمامی این داروها به خوبی در روده جذب نمی‌شوند.

مقدار کلسیم داروی خود را اندازه‌گیری کنید

- یک عدد قرص کلسیم را در صد میلی‌لیتر سرکه سیب بیندازید.
- مخلوط را به مدت نیم ساعت در دمای معمولی اتاق قرار دهید و هر پنج دقیقه یک بار آن را هم بزنید.
- اگر قرص در طول این مدت حل نشد، کلسیم آن کاملاً جذب بدن نمی‌شود، بهتر است نوع قرص کلسیم خود را عوض کنید.
- اگر قرص شما در آزمایش موفق شد برای هضم و جذب کامل آن در روده مصرف سرکه سیب را به همراه آن توصیه می‌کنیم.

1. Osteoporose

۲. آب‌گوشت خالص که از جوشاندن آب و گوشت به دست می‌آید و ربطی به آب‌گوشت سنتی ایرانی ندارد. - م.

آنچه باعث سالم بودن سرکهٔ سیب می‌شود * ۵۱

به حرکت درآوردن سیستم متابولیسم (تهییج متابولیسم)

هانس آدلف کریس^۱ در سال ۱۹۵۳ به خاطر کشف سیکل اسید سیتریک در بدن انسان نائل به دریافت جایزه نوبل شد. وی ثابت کرد که سیستم متابولیسم بدن انسان بدون اسید استیک عمل نمی‌کند. تقریباً در تمام مراحل سوخت و ساز، مثل تبدیل شیمیایی مواد غذایی به مواد قابل جذب برای سلول‌ها، اسید استیک به عنوان فراوردهٔ واسطه عمل می‌کند. بدون اسید استیک نمی‌توان چربی‌ها و کربوهیدرات‌ها را هضم کرد و در این صورت قادر به ادامهٔ حیات نخواهیم بود. برای سوخت و ساز بدن انسان روزانه به ۱۰۰ گرم اسید استیک نیاز دارد. سرکه باعث تعادل سوخت و ساز بدن ما می‌شود، مصرف مداوم سرکه سیستم گوارش را به کار وامي دارد و به هضم اسیدهای چربی که با مواد غذایی مختلف به بدن ما می‌رسند کمک می‌کند، انرژی حاصل از مصرف کربوهیدرات‌ها (قند و نشاسته) نیز آسان‌تر مصرف می‌شود.

سرکه ترشح بزاق را تحریک می‌کند

تحریک سرکه بر سوخت و ساز را حتی در زبان می‌توان احساس کرد. طعم ترش سرکه باعث افزایش ترشح بزاق می‌شود. بزاق دو وظیفهٔ مهم را برعهده دارد ولی اغلب آن را در مراحل گوارش کم‌اهمیت تلقی می‌کنند. بزاق مواد غذایی را نرم می‌کند تا راحت‌تر به سیستم گوارشی ما راه پیدا کنند. بزاق حاوی آمیلاز آنزیم تبدیل‌کنندهٔ نشاسته به شکل سادهٔ آن یعنی قند طبیعی است. تنها در صورت تبدیل نشاسته به قند طبیعی در رودهٔ کوچک هضم می‌شود و پس از جذب به تمام ارگان‌های بدن می‌رسد.

1. Hans Adolf Krebs

هانس آدلف کریس،
بیوشیمیست بریتانیایی -
آلمانی در تحقیقاتی که در
مورد سیکل اسید سیتریک
انجام می‌داد، اهمیت اسید
استیک را در سوخت و ساز
بدن انسان به اثبات
رساند.

۵۲ * سرکهٔ سیب

مهم‌ترین قند طبیعی، قند انگور یا گلوکز است. انسان بدون گلوکز قادر به ادامهٔ حیات نیست. گلوکز انرژی مورد نیاز بدن را تأمین می‌کند. خوب جویدن غذا و مخلوط‌شدن آن با بزاق در هضم غذا کمک فراوانی می‌کند. تحریک ترشح بزاق به وسیلهٔ نوشیدن کمی سرکه قبل از غذا خوردن و یا سرکه زدن به غذاها باعث می‌شود مواد غذایی حاوی نشاسته مانند نان، آرد، سیب‌زمینی، ذرت و برنج آسان‌تر هضم و جذب بدن شوند.

مهم‌ترین قند طبیعی قند انگور یا گلوکز است.

مصرف صحیح نمک

بر اساس دانش امروزی استفادهٔ زیاد از نمک طعام برای انسان مضر است. مصرف زیاد نمک باعث تجمع بیش از حد آب در اندام‌های مختلف بدن می‌شود و از سم‌زدایی بدن جلوگیری می‌کند. در افراد مسن می‌تواند باعث افزایش فشار خون شود.

ولی در حال حاضر گزارش‌های تجربی نشان داده‌اند که با مصرف سرکهٔ سیب به مدت یک تا دو ماه خشکی مفاصل، که به علت کمبود دوز نمک به وجود می‌آید، از بین خواهد رفت.

مسلماً در این جا تضادی به چشم می‌خورد. مصرف روزانه یک گرم نمک کافی است، اکثر مردم بیش از حد لازم نمک می‌خورند ولی با این وجود مشکل مفصلی دارند. سیریل اسکات معمای این تضاد را حل کرده است. تأثیر نمک تصفیه‌شده با نمک طبیعی، که به همراه دیگر املاح و به میزان متعادل استفاده می‌شود، کاملاً متفاوت است. هرچند باورکردنی نیست ولی ممکن است بعضی از افراد در حالی که نمک فراوانی مصرف می‌کنند از کمبود آن رنج ببرند.

مصرف روزانه یک گرم نمک طعام کافی است.

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود ۵۳

تأثیر ترکیبات سرکه سیب

در باره هر کدام از مواد موجود در سرکه سیب تحقیقات علمی بسیاری انجام شده است. ولی آنچه مهم است استفاده از مخلوط طبیعی انواع املاح، عناصر، ویتامین ها و... است که باید در برنامه تغذیه (رژیم غذایی) مورد توجه قرار گیرد. تحقیقات نشان داده است که سرکه سیب یا غذاهایی که به آن ها سرکه سیب افزوده می شود مخلوط مناسبی از این مواد را داراست. مسلماً نمک طعامی که از این مخلوط به بدن ما می رسد سازگارتر از نمک خالص و تصفیه شده است.

نتایج تحقیقات بر جنجال

● یک مجله تخصصی پزشکی به نام ژورنال پزشکی استرالیا در گزارشی عنوان کرده است که سرکه برای درمان اولیه محل تماس پوست با ستاره دریایی بهترین اثر را دارد. لمس شاخک های حساس ستاره دریایی می تواند باعث بروز درد شدید، حالت تهوع و گاهی از کار افتادگی^۱ شود. در استرالیا تعداد افرادی که بر اثر نیش ستاره دریایی جان خود را از دست می دهند بیش تر از

تعداد افرادی است که در حمله کوسه کشته می شوند. هرکس هنگام شنا در دریا یک شیشه سرکه به همراه داشته باشد خود را علیه بدترین اتفاقات مسلح کرده است. تا زمان رسیدن پزشک محل آسیب دیده را فوراً با سرکه رقیق نشده پاک کنید.

● تحقیقات جدید نشان داده است که سرکه سیب حاوی ماده ای است که برای رشد جفت در دوران بارداری لازم و

در مورد تعدادی از مواد موجود در سرکه سیب به طور جداگانه تحقیقات علمی به عمل آمده است، که نشان می دهد این مواد تأثیر مثبتی بر آرگانیسم بدن انسان دارند. اما در مورد تأثیرات متقابل و هم زمان این مواد مشکلات تقریباً غیرقابل حلی بر سر راه تحقیقات و پژوهش ها وجود دارند.

از شنا باید گوش را با مخلوط آب جوشیده و سرکه شستشو داد؛ این کار گوش‌ها را ضد عفونی و از بروز التهاب جلوگیری می‌کند.

● یک مجله دارویی در ژاپن، به نام

«*Journal of pharmacology*»،

در مورد بهبود زخم معده ناشی از مصرف مشروبات الکلی به وسیله سرکه، مطالبی را چاپ کرده است. حتی زمانی که در این مورد تحقیق نشده بود نیز این عقیده وجود داشت که سرکه با ترشح اسید معده باعث حفاظت از معده در مقابل آسیب‌های ناشی از الکل می‌شود.

ضروری است. ویژگی این ماده هنوز برای ما کاملاً روشن نشده است و ممکن است به نوعی ویتامین ناشناخته مربوط باشد. به هر حال میل زنان باردار به خوردن غذاهای ترش را قابل درک می‌سازد.

● طبق تحقیقات یک آمریکایی

به نام آنسل کیز^۱ خوردن یک عدد سیب قبل از خواب قند خون را متعادل می‌کند و تضمین‌کننده آرامش شبانه و خواب راحت است.

● بسیاری از پزشکان به شناگرانی

که اغلب دچار عفونت گوش می‌شوند شستشوی گوش با سرکه را توصیه می‌کنند. پس

افراط و تفریط در مصرف مواد غذایی هر دو زیان‌آور هستند. برای متعادل نگه داشتن وضعیت جسمی و روحی باید از تمامی مواد غذایی در حد اعتدال مصرف کنیم.

سرکه به عنوان ماده کنسروکننده

قدیمی‌ترین روش حفظ مواد غذایی فاسدشدنی سرما و انجماد است. حتی شواهدی که از دوران نئاندرتال به دست آمده نشان می‌دهد که انسان‌های نخستین گوشت شکار خود را به وسیله سرما تازه نگه می‌داشتند. آن‌ها گوشت شکار را در غارهای سرد و یا در زمستان در

1. Axel Keys

آنچه باعث سالم بودن سرکه سبب می شود * ۵۵

محل های منجمد قرار می دادند. سرما میکروارگانیزم ها و بیش از همه باکتری های عفونت زا یا کپک های تک یاخته ای را فلج می کند، در چنین شرایطی آن ها قادر به عمل تخریبی خود نبوده و با افزایش سرما کاملاً از بین می روند.

سرکه اثرگندزدایی دارد

سرکه نیز، همانند سرما، میکروارگانیزم هایی را که باعث فساد مواد غذایی و کپک زدن آن ها می شوند از بین می برد. سرکه ترش بیش از هر چیز مقدار اسید کنسروها را، که میکروب ها، موجودات ذره بینی و هاگ ها را از بین می برد و یا بی ضرر می سازد، افزایش می دهد. بسیاری از این میکروارگانیزم ها در محیط متعادل اسید و باز، یعنی شرایط خنثی، وجود دارند ولی در محیط اسیدی سرکه قادر به ادامه حیات نیستند.

دکتر جرویس این موضوع را با مثال زیر روشن می سازد: او یک عدد کرم خاکی را، که از لحاظ ساختاری با بسیاری از انگل های روده انسان و یا مواد غذایی فاسد شباهت دارد، داخل سرکه قرار داد، در عرض چند ثانیه کرم خاکی از بین رفت. به نظر او دقیقاً سرکه به همین نحو باکتری های مضر دستگاه گوارش و باکتری های عفونت زا و دیگر موجوداتی را که باعث فساد مواد غذایی می شوند از بین می برد. نه تنها اسیداستیک بلکه تانن و اسید پروپیون موجود در سرکه سبب هم قابلیت حفظ و نگهداری مواد غذایی را دارند. قابلیت کنسروکنندگی سرکه سبب در بسیاری از آزمایش های علمی به اثبات رسیده است. این ویژگی برای افرادی که خیار ترشی دوست دارند حتماً ثابت شده است. خیارهایی که در سرکه انداخته می شوند معمولاً ماه های طولانی و در صورت داشتن بسته بندی مناسب حتی تا یک سال قابل نگهداری هستند.

اسید استیک، تانن و اسید پروپیون موجود در سرکه سبب قابلیت حفظ و نگهداری از مواد غذایی را دارند.

مواد کنسروکننده موجود در سرکه سیب

● اسید استیک   ● تانن   ● اسید پروپیون

کنسروسازی با سرکه

کنسروکردن با سرکه به قدری آسان است که خودتان می‌توانید این کار را انجام دهید. در کنسروی که خودتان تهیه می‌کنید علاوه بر این که طعم ویژه‌ای به دست خواهید آورد از این که هیچ نوع ماده مصنوعی نیز به کار برده نشده مطمئن خواهید بود.

● برای کنسروسازی همیشه انواع سبزی‌های تازه را انتخاب کنید. خیار، پیاز، بلال، لوبیاسبز، گل کلم، کلم سفید، مارچوبه، هویج، تره فرنگی، قارچ و بادنجان برای این منظور بسیار مناسب هستند.

● سبزی‌ها را پاک کنید، بشویید و آن‌ها را خرد کنید. هویج‌ها را قطعه‌قطعه کنید، قارچ‌ها و لوبیاسبز را از نیمه و گل کلم و کلم سبز را به صورت قطعه‌های ریز ببرید.

● سبزی‌ها را در مقداری آب نمک بپزید. فقط خیارترشی را نباید پخت. سپس آن‌ها را با آب سرد آبکشی کنید. می‌توانید خیارها را نصف کنید یا به قطعات کوچک ببرید و به شکل ردیفی در ظرف مناسبی بچینید. در هر ردیف نمک و ادویه‌های دلخواهتان را اضافه کنید، از مصرف نمک یددار و افزودنی‌های دیگر خودداری کنید چون ممکن است باعث تغییر رنگ ترشی شود. روی خیارها مقداری آب سرد بریزید و بگذارید یک شب در آب بمانند.

رنگ زرد سیب به دلیل وجود تانن در آن است، وقتی سیب را پوست می‌کنید یا می‌برید، تانن زرد رنگ موجود در آن در اثر مجاورت با هوا به رنگ قهوه‌ای درمی‌آید.

آنچه باعث سالم بودن سرکهٔ سیب می‌شود * ۵۷

بعد آب آن را خالی کنید و به روش معمولی آن‌ها را در سرکه بیندازید.

● انواع مختلف سبزی‌ها را به شکل ردیفی در ظرفی که در آن به صورت پیچی بسته می‌شود بچینید.

● آب نمکی را که سبزی‌ها را در آن پخته‌اید داخل قابلمه بریزید. سپس سرکه، در صورت امکان کمی شکر و ادویه به آن بیفزایید و به مدت کوتاهی آن‌ها را بپزید. شکر خاصیت کنسروکنندگی دارد و طعم ترش سرکه را نیز ملایم‌تر می‌کند. به عنوان ادویه دانه‌های خردل، سیر، ریحان، شوید، فلفل دانه درشت، ترب کوهی، ترخون، برگ بو و میخک مناسب هستند.

● این مخلوط را پس از پختن تا زمانی که گرم است روی سبزی‌ها بریزید.

● در ظرف را محکم ببندید و به مدت پنج هفته به همان حال بگذارید بماند و آن را تکان ندهید. پس از سه هفته ترشی برای مصرف آماده است.

سرکه ضد عفونی کننده است

سرکه برای کنسروکردن مواد غذایی بسیار مناسب است، زیرا باکتری‌های مضر و دیگر موجودات ذره‌بینی را که باعث فساد مواد غذایی می‌شوند از بین می‌برد. همچنین بسیاری از باکتری‌های بیماری‌زایی که پوست، حلق، مجاری تنفسی، مثانه و دستگاه گوارش را بیمار می‌کنند، از بین می‌برد.

سرکه برای کنسروکردن مواد غذایی بسیار مناسب است.

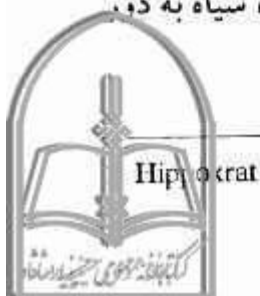

۵۸ * سرکه سب

حدود ۲۵۰۰ سال پیش بقراط^۱، پزشک یونانی، از سرکه به عنوان ماده ضد عفونی کننده برای درمان زخم و عفونت روده استفاده می کرد. سربازها نیز زخم های خود را با پارچه آغشته به سرکه پاک می کردند تا دچار قانقاریا نشوند. اولاً سرکه خاصیت ضد عفونی کننده دارد، به عبارت دیگر اسید استیک موجود در سرکه بسیاری از باکتری ها، ویروس ها و دیگر میکروب های بیماری زا را از بین می برد. در وهله دوم نوعی آنتی بیوتیک است، زیرا باکتری های مخصوص موجود در سرکه می توانند به بسیاری از میکروب های بیماری زا حمله کنند و آنها را نابود سازند. مسلماً طیف درمانی سرکه به عنوان آنتی بیوتیک محدود است. در مقابل بیماری های عفونی حادی مانند تیفوس، سرخک یا مالاریا سرکه هیچ اثری ندارد. البته گزارش های علمی در این مورد وجود ندارد که مصرف سرکه می تواند از سرایت این بیماری ها جلوگیری کند یا خیر.

معروف است که در زمان شیوع طاعون در اروپا «دزد سرکه ای» وجود داشت! آنها دزدانی بودند که سر تا پای خود را به سرکه آغشته می کردند تا وقتی برای دزدی وارد خانه ای می شدند که اهل خانه دچار طاعون بودند یا از این بیماری درگذشته بودند، به این بیماری مبتلا نشوند. البته این که تا چه حد با این روش می توان از سرایت این بیماری پیشگیری کرد دیگر قابل آزمایش نیست، ولی واقعیت این است که آنها بنا به تجربه می دانستند که چه چیزی می تواند آنان را از مرگ سیاه به درنگه دارد.

مسلماً طیف درمانی سرکه
به عنوان آنتی بیوتیک
محدود است.

آنچه باعث مبالغه بودن سرکه سبب می شود * ۵۹

پیشگیری و درمان بیماری ها به وسیله سرکه

● بواسیر خارش دار (کمپرس با پارچه آغشته به سرکه)	● گلودرد (مصرف به صورت غرغره)
● عفونت گوش (شستشو و بخور)	● التهاب گلو (مصرف به صورت غرغره)
● سرماخوردگی (بانداز قفسه سینه با پارچه آغشته به سرکه)	● التهاب لثه (مصرف به صورت دهان شویه)
● زخم (مصرف به صورت خوراکی و پانسمان)	● عفونت باکتریایی کلیه ها و مثانه (مصرف به صورت خوراکی)
● بوی عرق بدن (ماساژ با سرکه)	● سرفه خشک (بخور- ریختن مقداری سرکه روی بالش)
● التهاب پوست (پانسمان)	● عفونت روده ای خفیف (مصرف به صورت خوراکی)
● قارچ پا (پانسمان - شستن جوراب ها با سرکه)	

تغذیه ناسالم و اشتباه باعث بروز مشکلات روده ای در انسان می شود.

سرکه در مقابل سموم روده

قابلیت سرکه در نابود کردن باکتری های بیماری زا هنوز کاملاً ارزیابی نشده است. ممکن است این قابلیت به ویژگی اصلی سرکه که ارتقای سلامتی عمومی بدن است، مربوط باشد. همان طور که مواد غذایی در صورت نفوذ باکتری ها فاسد و غیر قابل استفاده می شوند، ممکن است در روده ها نیز چنین روندی صورت بگیرد. احتمالاً عامل این فساد باکتری هایی هستند که در محیط ناسالم روده تکثیر پیدا می کنند.

۶۰ سرکه سبب

نشانه‌های مشکلات روده‌ای

متأسفانه اکثر افرادی که معتقدند سیستم گوارش سالمی دارند و دچار هیچ مشکلی نیستند خود را فریب می‌دهند. یبوست، اسهال، نفخ، دل‌درد، دفع مزاج نامرتب و یا شکل نامعمول و بوی زننده مدفوع همگی نشانه‌های بدکاری روده‌هاست. حتی بسیاری از ناراحتی‌های کوچک و بزرگی که معمولاً تصور می‌شود ربطی به ناراحتی‌های گوارشی ندارند به عملکرد ناسالم روده‌ها باز می‌گردد. بیماری‌های پوستی مانند جوش، دمل، تعریق بیش از حد، ترشحات چشمی، گل‌مژه، بدخلقی، افسردگی، بیماری‌های مربوط به مثانه، سردرد، التهاب مفصلی، نقرس، درد سیاتیک و... می‌تواند از مسمومیت مزمن روده‌ها سرچشمه بگیرد.

دکتر اف. اکس. مایر^۱، که خود را وقف مداوای بیماران گوارشی کرده است می‌گوید: «در اثر پرخوری و انباشته شدن مرتب روده‌ها، جداره روده به مرور زمان کند و تنبل می‌شود. جلورفتن مواد در روده آهسته می‌شود و بین چین‌های کوچک و بی‌شمار روده رسوبات سفت باقی می‌مانند، و از آن جا که روده با پیچ و خم‌هایش بین ۷ تا ۸ متر طول دارد مقدار بسیار زیادی «کثافات روده» در آن جا باقی می‌ماند که بهشت واقعی باکتری‌های بیماری‌زاست. این رسوبات در به وجود آمدن گازهای تخمیرکننده مانند منتول، بوتانول، پروپانول و دیگر امیل‌الکل‌ها (الکل‌های ناشی از تخمیر) که تمام بدن را مسموم می‌کنند، سهم عمده‌ای دارند.»

تنظیم طبیعی سیستم گوارش

کسانی که به طور مرتب سرکه سبب مصرف می‌کنند به روش‌های مختلفی سیستم گوارش خود را کنترل می‌کنند. سرکه مستقیماً به باکتری‌های

پر خوری یا زیاد خوردن در یک وعده و خوردن شام سنگین در ساعات آخر شب باعث انباشته شدن بیش از حد روده‌ها می‌شود. غذاهایی که حاوی مواد ایفاپی کمی هستند مانند شیرینی‌ها، آرد سفید یا حتی الکل باری اضافی برای روده‌ها هستند.

Dr. X. Mayr

آنچه باعث سالم بودن سرکه سیب می شود * ۶۱

بیماری‌زا و دیگر انگل‌های روده حمله می‌کند. بسیاری از افرادی که سرکه مصرف می‌کنند تنها پس از چند روز متوجه می‌شوند که بوی بد مدفوع و نفخ آنها از بین می‌رود. این نشانه متوقف شدن تولید سم در روده‌ها و به وجود آمدن شرایط گوارشی سالم است. علاوه بر این نوشیدن سرکه احساس گرسنگی را کاهش می‌دهد. سرکه سیستم متابولیسم را به کار وامي دارد و تولید آنزیم‌های گوارشی را افزایش می‌دهد. سرکه سیب ماده طبیعی و بدون عوارضی است که به وسیله اثرات شفابخش خود از زیاده‌طلبی روده‌ها جلوگیری می‌کند.

سرکه سیب به عنوان دارو

سرکه سیب و عسل،
زوج ایده‌ال

سرکه سیب و عسل: اکسیر سلامتی

سرکه سیب و عسل مکمل مناسبی برای یکدیگر هستند. عسل طعم ترش سرکه را ملایم‌تر می‌کند و علاوه بر این سرشار از انواع ویتامین‌ها، املاح، عناصر، آنزیم‌ها و مواد ضدباکتری است. همان‌طور که در درمان بیماری‌های گوارشی، سرماخوردگی، سرفه و حالت کوفتگی استفاده از سرکه سیب توصیه می‌شود، مصرف عسل نیز مفید است و امکان مصرف توأم آن‌ها را ممکن می‌سازد.

دکتر کلیتون جرویس، پدر سرکه درمانی، برای سلامت عمومی و داشتن زندگی طولانی نوشیدن روزانه سرکه سیب را توصیه می‌کند (مخلوط دو قاشق چایخوری سرکه سیب در یک لیوان آب)، به این مخلوط یک تا دو قاشق چایخوری عسل نیز می‌توان افزود.

دکتر جرویس از عسل به عنوان «ماده غذایی کامل واقعی» یاد می‌کند و آن را برای درمان بی‌خوابی، سرفه، سوختگی، بیماری‌های مجاری تنفسی، سینوزیت، تب یونجه و گرفتگی عضلانی تجویز می‌کند. اثر شفا بخش و میکروب‌کش عسل از شربت مخلوط سرکه سیب و عسل یک اکسیر سلامتی واقعی می‌سازد.

۶۴ * سرکه سیب

عسل ضد باکتری است

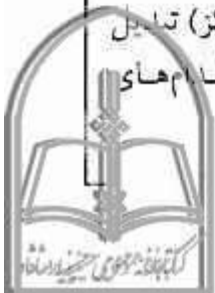
عسل حاوی تمام مواد طبیعی موجود در گرده گل‌هاست. عسل دارای ویتامین C، ویتامین‌های گروه B، اسید فورمیک، اسید مالیک، اسید استیک، اسید سیتریک، انواع املاح مانند پتاسیم، کلسیم، آهن، مس، منگنز، فسفر و منیزیم است. مواد موجود در عسل که باکتری‌ها را از بین می‌برند «کندکننده» نامیده می‌شوند. بیش از همه پتاسیم موجود در عسل اثر میکروب‌کش دارد. پتاسیم اثر خشک‌کننده دارد و میکروب‌ها را کاملاً از بین می‌برد. مثلاً وقتی ویروس تیفوس، باکتری اسهال خونی، باکتری‌های روده و عامل بیماری ذات‌الریه در عسل خالص قرار داده شوند، تقریباً پس از چند ساعت یا حداکثر چند روز کاملاً از بین می‌روند. این بدین معنا نیست که چنین بیماری‌هایی را می‌توان با عسل درمان کرد. برعکس برای درمان چنین بیماری‌های حاد و خطرناکی معمولاً فقط داروهای قوی تأثیر می‌گذارند. ولی این طور به نظر می‌رسد که اثر میکروب‌کش عسل می‌تواند ارگانیزم بدن ما را از تمام جهات حفظ نماید و حتی در مقابل بیماری‌های خطرناک نیز از ما محافظت کند.

برخی از تولیدکنندگان سرکه شربت‌هایی را که مخلوطی از سرکه و عسل هستند به عنوان «شریت نیرو» عرضه می‌کنند.

عسل - مولد انرژی خالص و طبیعی

خالص. البته قند معمولی (ساخاروز) باید به وسیله آنزیم‌های گوارشی ابتدا به قند ساده (فروکتوز / گلوکز) تبدیل شود تا جذب اندام‌های مختلف بدن شود.

● ماده اصلی عسل شهد گل‌هاست که قسمت اعظم آن از قند تشکیل شده. قند و نشاسته مهم‌ترین مولدهای انرژی برای انسان هستند، به اصطلاح می‌توان گفت: انرژی

سرکه سیب به عنوان دارو * ۶۵

- این شکافته شدن ملکول قند در عسل انجام شده است. وقتی زنبورها شهد گل‌ها را جمع‌آوری می‌کنند آن را در معدهٔ عسل‌سازشان به وسیلهٔ آنزیم مخصوصی به قند میوه (فروکتوز) و قند انگور (گلوکز) تبدیل می‌کنند. بدین ترتیب زنبورها قسمتی از عمل گوارش ما را به عهده می‌گیرند
- که عسل را فوق‌العاده مفید می‌سازد.
- انرژی موجود در عسل مستقیماً جذب بدن ما می‌شود. هر کس هنگام خستگی یک قاشق عسل خورده باشد حتماً این را احساس کرده است که تنها پس از چند دقیقه خود را سر حال احساس می‌کند و نیروی تازه‌ای می‌گیرد.

در بسیاری از کشورها افزودن مواد مصنوعی به سرکه و عسل ممنوع است.

عسل برای تأمین ویتامین مورد نیاز بدن

بدن ما برای مصرف قند به تعدادی از ویتامین‌ها و مواد دیگر نیاز دارد که همگی در عسل وجود دارند. این امر عسل را از دیگر کربوهیدرات‌ها مانند قند صنعتی و یا شکر معمولی متمایز می‌سازد. برای هضم و جذب قند و شکر معمولی باید ویتامین‌های لازم از دیگر مواد غذایی یا ذخیرهٔ ویتامین بدن گرفته شود. به همین علت قند معمولی برعکس عسل یک دزد ویتامین ناسالم است.

عسل در طب سنتی آسیا

در آسیا از دیرباز عسل را مادهٔ غذایی کامل و دارویی شفابخش و مؤثر می‌دانستند. تبتی‌ها سعی می‌کردند تمام بیماری‌هایی را که توأم با خلط سینهٔ شدید است، مثل برونشیت به وسیلهٔ رژیمی که حاوی مقدار زیادی عسل و از سوی دیگر حاوی غذاهای ترش و سبک باشد درمان کنند. استفاده از شربت سرکهٔ سیب و عسل این نیاز را برآورده می‌کرد.

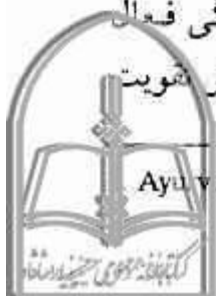
عسل برای مجاری تنفسی و سیستم گوارش

طبق روش قدیمی هندویان باستان (آیورودا)^۱ برای درمان سرفه، برونشیت و سرماخوردگی باید شیر گرم را با عسل مخلوط کنید و بخورید. چینی‌ها نیز برای درمان چنین بیماری‌هایی به عسل اطمینان کامل دارند، به خصوص برای درمان آبریزش مزمن بینی. آن‌ها از مخلوط یک لیوان آب جوش با دو قاشق غذاخوری عسل برای درمان یبوست استفاده می‌کردند. صوفیان درمانگر آسیای قدیم این مخلوط را برای درمان اسهال تجویز می‌کردند. برای درمان التهاب بافت مخاطی معده و روده در ژاپن و چین عسل تازه را روزی سه بار قبل از غذا مصرف می‌کنند. هندوها عسل را ماده تقویت حافظه می‌دانند و مصرف یک قاشق چایخوری عسل با مقداری پودر ادویه کالموس^۲ را صبح و شب برای درمان فراموشی و تقویت حافظه توصیه می‌کنند. تأثیر همه‌جانبه عسل در این روش‌های درمانی، که قدمت چند هزارساله دارند، از لحاظ علمی نیز همانند خاصیت ضد عفونی‌کنندگی یا انرژی‌زا بودن آن قابل توضیح است.

شرایط مناسب برای نگهداری عسل دمای معمولی اتاق است. بهتر است از آن در یخچال شیرینی استفاده نکنید، در ضمن آن را در یخچال نیز قرار ندهید.

قابلیت‌ها و عدم توانایی‌های سرکه

سرکه سیب دارویی قدیمی و در بسیاری از موارد مؤثر، در طب سنتی است. طب سنتی در وهله اول تأثیر پیشگیری‌کننده دارد، یعنی اندام‌های بدن را از بستر تغذیه‌ای شدن برای میکروب‌های بیماری‌زا حفظ می‌کند. سرکه سیب، این مایع کدر و ترش، که حتی بچه‌ها نیز آن را با میل و رغبت می‌نوشند، مطمئناً می‌تواند در کنار رژیم غذایی متعادل و زندگی فعال برای سلامتی عمومی مفید و سودمند باشد. بدنی که به این روش شویبت

Ayurveda

2. Kalmus

سرکه سبب به عنوان دارو * ۶۷

شده است مقاومت بیش‌تری در مقابل بیماری‌ها دارد. سیریل اسکات، یکی از بنیانگذاران سرکه درمانی می‌گوید: «سرکه سیب دارویی برای درمان بیماری‌های مشخص نیست، بلکه مروج سلامتی است.» البته به کمک سرکه سیب می‌توان بعضی از بیماری‌های خفیف مانند تحریکات سرفه، گرفتگی صدا، اختلالات گوارشی و سوزش معده را برطرف کرد. سیریل اسکات ثابت کرده است که سرکه سیب می‌تواند بسیاری از بیماری‌ها را بدون اثرات جانبی درمان کند. در شروع کسالت یا ناراحتی‌های مختصر این داروی خانگی محک زده شده را امتحان کنید تا با او معقیده شوید. البته سرکه سیب نه قادر به معجزه است و نه داروست که بتوان آن را برای اختلالات مزمن و طولانی‌مدت یا بیماری‌های حاد تجویز کرد. چنین بیماری‌هایی همیشه باید به وسیله پزشک درمان شوند. از خوددرمانی با داروهای سنتی در مورد بیماری‌های حاد و تمام موارد مشکوک باید صرف‌نظر کرد. البته پس از مشورت با پزشکتان می‌توانید مصرف سرکه سیب را به عنوان مکمل درمان پزشکی ادامه دهید.

طریقه مصرف

در بسیاری از موارد سرکه سیب مصرف خوراکی دارد. برای نیل به موفقیت چشمگیر سرکه سیب را باید به طور مستمر حداقل به مدت چهار هفته مصرف کنید. برای برخورداری از اثرات درمانی سرکه سیب حداقل شش تا هشت هفته صبح‌ها ناشتا شربت سرکه سیب را طبق نسخه اصلی زیر استفاده کنید. این شربت کم‌هزینه و نیروبخش را مسلماً به این زودی فراموش نخواهید کرد. برای بهبود حال عمومی نوشیدن سرکه سیب در تمام طول عمر توصیه می‌شود.

با مخلوط سرکه سیب و آب می‌توانید غرغره کنید، بخور بدهید، موهایتان را آبکشی کنید، پوستتان را ماساژ دهید و...

۶۸ * سرکه سب

نسخه اصلی

دو قاشق چایخوری سرکه سب را در یک لیوان آب بریزید، به دلخواه یک تا دو قاشق چایخوری عسل به آن اضافه کنید و این مخلوط را به آهستگی و جرعه جرعه بنوشید. برای بهبود حال عمومی باید این شربت صبح ها قبل از صبحانه نوشیده شود. البته در صورت تمایل می توان ظهر و شب نیز یک لیوان از این شربت را نوشید. دکتر جرویس می گوید: «بدین ترتیب اسیدها، میوه ها، برگ ها و ریشه های زمین را برداشت می کنید. این نوشابه مقوی و ایده آل را می توان قبل از غذا، به همراه آن و پس از آن مصرف کرد.»

بسیاری از مردم سرکه سب را به عنوان اکسیر جوانی و تندرستی و داروی تمام دردها معرفی می کنند، البته این کمی مبالغه آمیز به نظر می رسد. این کتاب فقط توانایی های واقعی سرکه سب را به شما عرضه می دارد.

امکانات متنوع

اگر شخصی تحمل نوشیدن شربت سرکه سب را با معده خالی (ناشتا) ندارد، می تواند پس از صبحانه آن را بنوشد. اضافه کردن عسل به شربت تحمل آن را برای معده آسان تر می سازد. دوز مصرف بسیار مهم است، ولی می توانید بنا به میل و سلیقه و تحملتان آن را مصرف کنید. در حالی که بعضی ها می توانند فقط یک قاشق چایخوری سرکه سب را با یک لیوان آب بخورند، عده ای یک پیمانه پر از سرکه را به راحتی سرمی کشند.

به هر حال شربت مخلوط سرکه سب و عسل طعم خوبی همانند آب سبزیجات، آب گوجه فرنگی، یا آب سبب و یا هر نوشیدنی سرد دیگری مخلوط کنید. برای این که بدانید کدام یک به ذائقه شما سازگارتر است بهتر است آن ها را یک بار امتحان کنید.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۶۹

سرکه سیب را عاقلانه به کار ببرید

- گرچه در مورد بسیاری از مواد موجود در سرکه سیب تحقیقات علمی به عمل آمده است ولی هنوز آزمایش‌های پزشکی در مورد آن تکمیل نشده است.
- اگر احساس می‌کنید سرکه سیب به مزاج شما سازگار نیست، سعی کنید با دیگر مواد سالم طبیعی سلامتی خود را ارتقا دهید، به نیازهای بدنتان
- توجه داشته باشید. هر چیزی که بسیار مفید است الزاماً برای هر شخصی مناسب نیست.
- توجه داشته باشید که طب سنتی یک شیوه درمانی تجربی است و آنچه در مورد اثرات سرکه سیب در این کتاب آمده است و قسمت اعظم روش‌های درمانی آن هنوز از لحاظ علمی آزمایش نشده‌اند.

هر چیزی که بسیار مفید است الزاماً برای هر شخصی مناسب نیست.

آیا همه دردهای بدن را می‌توان با سرکه سیب درمان کرد؟

۱- آیا دچار ناراحتی‌های روده‌ای هستید؟ (احساس سنگینی

معدة، اسهال، یبوست، حالت تهوع)

بله ☐ خیر ☐

۲- آیا دچار افسردگی هستید؟

بله ☐ خیر ☐

۳- آیا اغلب دچار سردرد می‌شوید؟

بله ☐ خیر ☐

۴- آیا دچار درد مفاصل هستید؟

بله ☐ خیر ☐

۵- آیا اغلب عصبی هستید و با اطرافیان خود جر و بحث

می‌کنید؟

بله ☐ خیر ☐

۶- آیا مستعد ابتلا به بیماری‌های عفونی هستید؟

بله ☐ خیر ☐

۷- آیا به طور مکرر دچار آبریزش بینی یا سرماخوردگی

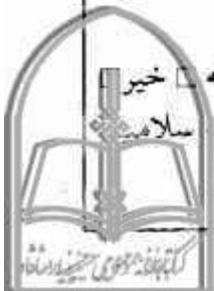
می‌شوید؟

بله ☐ خیر ☐

- ۸- آیا زود خسته می شوید؟
بله ☐ خیر ☐
- ۹- آیا موهایتان کدر و بی حالت است؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۰- آیا هنگام شانه کردن تعداد زیادی از موهایتان می ریزد؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۱- آیا ناخن هایتان به راحتی می شکنند؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۲- آیا زخم های بدنتان به کندی بهبود می یابند؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۳- آیا اغلب دچار خارش پوست سر یا بدن می شوید؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۴- آیا پاهایتان پینه بسته و یا میخچه دارد؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۵- آیا دست ها و پاهایتان سرد است و زود سردتان می شود؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۶- آیا به نظر شما قدرت تمرکز و حافظه تان رفته رفته کاهش می یابد؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۷- آیا اگر بدون یادداشت کردن چیزهایی که لازم دارید به خرید بروید تیمی از آن ها را فراموش خواهید کرد؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۸- آیا تصمیم گیری برایتان دشوار است؟
بله ☐ خیر ☐
- ۱۹- آیا چشم هایتان زود خسته می شوند؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۰- آیا غذاها دیگر مثل سابق به شما مزه نمی دهند؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۱- آیا با هر فعالیت مختصری نفس هایتان به شماره می افتد؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۲- آیا دچار جرم دندان یا عفونت لثه هستید؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۳- آیا پوستتان زمخت و ناصاف است؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۴- آیا به علت خواب رفتن دست و پا شب ها از خواب برمی خیزید؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۵- آیا دچار بد خوابی یا بی خوابی هستید؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۶- آیا تمرکز فکر برایتان دشوار است؟
بله ☐ خیر ☐
- ۲۷- آیا گاهی پلک هایتان بدون کنترل می پرند یا تکان می خورند؟
بله ☐ خیر ☐

هرچه تعداد جواب های مثبت شما بیش تر باشد، همان قدر باید با سلامتی خود اهمیت بیش تری بدهید و درمان با سرکه سب را شروع کنید

سرکه سیب به عنوان دارو ۷۱

موارد مصرف سرکه سیب

آروغ

آروغ زدن به علت بالا آمدن هوا یا گازهای دیگر و یا محتویات اسیدی معده به داخل لوله گوارشی (مری) به وجود می آید. در واقع این حالت پیش زمینه هضم غذا در معده است، ولی هرگاه این حالت مکرراً پیش بیاید و آزاردهنده شود، برای درمان آن مصرف سرکه سیب توصیه می شود. نوشیدن شربت مخلوط آب و سرکه همراه هر وعده غذا از بروز این حالت جلوگیری می کند.

اثر: ترشح اسید معده را متعادل می سازد.

اگر دچار این ناراحتی هستید به نکات زیر توجه کنید.

- غذای خود را آهسته و با میل و رغبت میل کنید و به خوبی بجوید.
- به جای سه وعده، ترجیحاً چندین وعده غذای مختصر در طول روز بخورید.
- از خوردن غذاهای سنگین و دیر هضم مانند: حبوبات، غذاهای سرخ کرده، نان کامل، غذاهای بسیار شیرین، شور و ادویه دار پرهیزید.
- از خوردن شام صرف نظر کنید و به جای شام مفصل و سنگین یک بشقاب آش ساده و یا چای و نان تست بخورید.

آفتاب سوختگی

موضع آفتاب سوخته و قرمز و ملتهب را با دقت به وسیله سرکه سیب رقیق شده مالش دهید و یا یک تکه پارچه آغشته به سرکه را روی محل

با مخلوط آب و سرکه سیب می توانید غرغره کنید، بخور دهید، موهایتان را آبکشی کنید و پوستتان را ماساژ دهید. تمام موارد مصرف سرکه سیب به طور جداگانه و برحسب الفبا توضیح داده شده است.

۷۲ * سرکه سیب

آسیب دیده قرار دهید. حمام گرفتن در وان آب محتوی دو فنجان سرکه سیب و آب ولرم اثر خنک کننده دارد.
اثر: پوست را خنک و آرام می کند و اثر ضد عفونی کننده دارد.

اختلالات گوارشی

بقراط، پزشک یونانی، تقریباً حدود ۲۵۰۰ سال پیش می دانست که تمام چیزهای مضر و بد در روده زندگی می کنند. محیط روده ای سالم یکی از مهم ترین شروط سلامت و تندرستی است. با تعجیل در غذا خوردن و پرخوری، به خصوص شب ها، از روده هایمان بیش از حد توانشان کار می کشیم. حرکات روده کند می شوند و رسوبات مضر در روده ها باقی می مانند، غذا در روده پیش نمی رود و در نتیجه فاسد می شود.

غذایی که شب دیروقت خورده می شود تمام طول شب بدون این که هضم شود در روده باقی مانده و بالاخره فاسد و تخمیر می شود. بوی بد و زننده مدفوع تقریباً همیشه نشانه وجود باکتری های عفونت زا در روده است. اگر سموم تخمیری در روده زیاد شوند می توانند موجب مسمومیت مزمن روده ای شوند. به وسیله جریان گردش خون این سموم تمام ارگان های بدن را دربرمی گیرند. اگر این وضعیت طولانی شود رفته رفته حال عمومی شخص مبتلا وخیم تر و سیستم ایمنی بدن وی ضعیف تر می شود. در نتیجه بسیاری از بیماری هایی که علت آن به سیستم گوارش و به خصوص مواد سمی روده باز می گردد، بروز می کنند.

محیط روده ای سالم یکی از مهم ترین شروط سلامت و تندرستی است.

داروی ضد عفونت روده

مصرف شربت سرکه سیب دو تا سه بار در روز از عفونت روده

سرکه سبب به عنوان دارو ۷۳ *

جلوگیری می کند. علاوه بر این برای جلوگیری از عفونت روده می توانید تدابیر زیر را به کار گیرید.

- شب ها خیلی دیر شام نخورید.
- وعده های اصلی غذا (صبحانه / ناهار / شام) را سر ساعت معینی میل کنید.
- بهتر است کلاً از خوردن شام صرف نظر کنید و به جای شام مفصل و سنگین یک فنجان چای و تکه ای نان بخورید.

دارویی برای اسهال خفیف

برای درمان اسهال (به غیر از اسهال عفونی همراه با التهاب بافت مخاطی) خوردن سیب رنده شده توصیه می شود. سرکه سیب نیز برای این منظور مفید است.

طریقه مصرف: برای درمان اسهال خفیف روزانه شش باریک لیوان آب با یک قاشق چایخوری سرکه سیب را جرعه جرعه و به آهستگی بنوشید.

عملکرد سرکه در روده

- از عفونت جلوگیری می کند.
- باکتری های مضر روده را نابود می سازد.
- محیط روده ای سالمی را به وجود می آورد.
- به عملکرد سم زدایی کمک می کند.
- اعمال ماهیچه های موجود در روده را افزایش می دهد.

اختلال گوارشی در اثر مصرف مواد غذایی فاسد

ممکن است این اتفاق برای شما نیز رخ داده باشد! در یک کشور خارجی هستید مثلاً جایی در آسیا، آفریقا یا آمریکای

توجه: اگر اسهال بیش از یک یا دو روز ادامه پیدا کند و یا بسیار شدید باشد، حتماً باید به پزشک مراجعه کنید. زیرا ممکن است به علت انواع عفونت های حاد مانند اسهال خونی، وبا، تیفوس یا سالمونلا باشد که متأسفانه سرکه سیب در مقابل آن ها هیچ تأثیری نخواهد داشت.

۷۴ * سرکه سیب

لاتین. خیلی دقت می کنید که چیزهایی را که با آب تماس داشته اند نخورید، زیرا می دانید که ممکن است آب این نواحی حاوی میکروب بیماری های عجیب و غیر معمولی باشد و باعث بروز اسهال یا انقباض معده شود. بنابراین فقط میوه هایی را که پوست آنها قابل کندن است می خورید، از خوردن سالاد صرف نظر می کنید (چون سبزیجات آن را با آب شسته اند)، آبی را که با آن مسواک می زنید با مواد شیمیایی ضد عفونی می کنید و... سپس در یک روز گرم در یک نوشابه فروشی بدون تفکر یک لیوان کوکاکولای سرد را یک مرتبه سر می کشید و فقط تکه های یخ ته لیوان باقی می ماند. تکه های یخ؟! برای این که این پیشامد تعطیلات شما را خراب نکند، باید فوراً داروی ضد عفونت بخورید.

اسهالی که در اثر التهاب روده کوچک، عفونت روده یا مسمومیت های ناشی از مواد غذایی به وجود می آید باید توسط پزشک معالجه شوند.

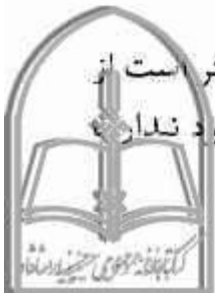
تدابیری در برابر عفونت روده ای

اگر چیزی خوردید یا نوشیدید که حدس می زنید احتمالاً فاسد بوده است، برای مقابله با میکروب های بیماری زا، یک لیوان آب معدنی با دو قاشق چایخوری سرکه سیب بنوشید.

برای جلوگیری از ابتلا به عفونت به موارد زیر توجه کنید:

- ماهی و غذاهای دریایی
- آب آلوده
- تخم مرغ، گوشت پرندگان، بستنی
- غذاهای نامعمول در کشورهای خارجی

اگر حدس می زنید غذا یا نوشیدنی احتمالاً سالم نیست بهتر است از مصرف آنها صرف نظر کنید. اما اگر امکان دیگری برایتان وجود ندارد قبل از خوردن غذا شربت سرکه سیب بنوشید.

سرکهٔ سیب به عنوان دارو * ۷۵

مسمومیت غذایی خفیف

اگر هشدارها را نادیده گرفتید و به علت مصرف مواد غذایی فاسد دچار اسهال خفیف، انقباض معده و یا استفراغ (و یا همه این حالات) شدید، می‌توانید از سرکهٔ سیب کمک بگیرید. سرکهٔ سیب باکتری‌های مضر موجود در سیستم گوارش را از بین می‌برد. خاصیت ضد سم دارد و ضد عفونی‌کننده است.

اگر هنگام ابتلا به اسهال در مدفوع خون مشاهده شود یا بیمار دچار تب و دل‌پیچه باشد باید سریعاً به پزشک مراجعه کند.

در مسمومیت‌های غذایی

- یک قاشق چایخوری سرکهٔ سیب را در یک لیوان آب بریزید و هر پنج دقیقه یک قاشق چایخوری از این مخلوط را بنوشید.
- اگر پس از سه تا چهار ساعت لیوان اول تمام شد، دومین لیوان را مجدداً در فواصل پنج دقیقه‌ای ولی به مقدار دو قاشق چایخوری بنوشید.
- از سومین لیوان هر پانزده دقیقه یک جرعه بنوشید.
- در طی این مدت در رختخواب استراحت کنید، فقط چای
- کم‌رنگ گیاهی یا آب معدنی بنوشید و غذای جامد نخورید.
- پس از هشت تا ده ساعت از بروز اولین نشانه‌ها باید وضعیتتان بهتر شود، سپس می‌توانید مقدار کمی آش، یک تکه نان سفید خشک یا نان سوخاری بخورید.
- تا دو سه روز دیگر حتی اگر دچار اسهال مکرر نشدید در هر وعدهٔ غذایی یک لیوان آب و سرکه (یک قاشق چایخوری سرکه در یک لیوان آب) بنوشید.

اضافه وزن

اگر فردی علت اصلی اضافه وزنش را رفع نکند و مدام پرخوری کند، غذاهای شور، خیلی شیرین و پرچرب بخورد و مهم‌تر از همه تحرک کمی

۷۶ * سرکه سیب

داشته باشد با مصرف سرکه سیب هم نمی تواند اضافه وزن را کاهش دهد.

اما با پیروی از تغذیه ای متعادل و تحرک کافی در هوای آزاد به کمک سرکه سیب می توان کاهش وزن را سریع تر و آسان تر ساخت. سرکه سیب سیستم متابولیسم بدن را تحریک می کند، به تجزیه چربی ها کمک می کند، پالایش کننده درونی است، هضم غذاها را آسان تر می سازد، خاصیت زهکشی دارد، اشتها را متعادل می کند و تمایل به خوردن شیرینی ها را کاهش می دهد. دکتر جرویس می گوید: «شخصی که همراه غذا یک لیوان آب با دو قاشق چایخوری سرکه می نوشد، کم تر غذا می خورد، زیرا زودتر سیر می شود.»

اگر قصد دارید وزن خود را کاهش دهید باید برنامه ای منظم و دقیق برای خود در نظر بگیرید. تا زمانی که مواد غذایی چاق کننده را از رژیم غذایی خود حذف نکرده اید منتظر موفقیت های چشمگیر نباشید.

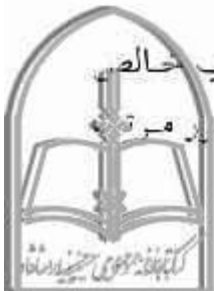
شربت کاهش دهنده وزن

و دلخواه خود رسیدید توصیه می شود همچنان صبح ها یک لیوان آب و سرکه سیب بنوشید. این شربت به گوارش غذاها کمک می کند و باعث سالم بودن فرد می شود.

- طی مدتی که وزن خود را کاهش می دهید همراه هر وعده غذا کم کم و همراه هر لقمه یک لیوان آب حاوی دو قاشق چایخوری سرکه سیب بنوشید.
- حتی زمانی که به وزن ایده آل

بواسیر

طب سنتی برای درمان بواسیر خارش دار کمپرس سرکه سیب خالص (رقیق نشده) را هر شب توصیه می کند. در ضمن صبح ها به طور مرتب باید شربت سرکه سیب نوشیده شود.

سرکه سیب به عنوان دارو ۷۷

اثر: ضد عفونی کننده و ضد تورم است و جریان گردش خون را بهتر می کند.

بی خوابی و خستگی مزمن

بسیاری از افراد تمام طول روز، خود را خسته و بی رمق احساس می کنند. آن ها معتقدند بدون نوشیدن چای، قهوه و یا دیگر نوشیدنی های انرژی بخش قادر به گذراندن روز نیستند. پس از کار روزانه دیگر توانی برای ورزش آرام بخش یا اوقات فراغتی خلاق برایشان باقی نمی ماند. شب ها گرچه فوراً به خواب می روند ولی زود بیدار می شوند و ساعات متوالی در رختخواب بیدار می مانند. افرادی که در طول روز خود را خسته احساس می کنند و شب ها نیز از بی خوابی رنج می برند ابتدا باید سبک زندگی خود را بررسی کنند. علت این ناراحتی ها اغلب تهییج سیستم عصبی است. این حالت ممکن است به علت ناراحتی های روانی، کشمکش ها و یا هیجانات ناشی از فشار بیش از حد و یا مصرف مواد مخدر باشد.

یکی از بهترین داروهای طبیعی برای درمان بی خوابی و خستگی مزمن، البته در کنار تغییر کلی سبک زندگی، شربت سرکه سیب و عسل است.

● در یک ظرف دردار (در پیچی قابل بستن) نصف فنجان عسل و

۳ قاشق چایخوری سرکه سیب بریزید.

● هنگام خواب دو قاشق چایخوری از این مخلوط را بخورید و

بلافاصله به رختخواب بروید.

● اگر پس از یک ساعت هنوز بیدار بودید، دو قاشق دیگر از مخلوط

سرکه سیب و عسل را بخورید.

برای درمان خستگی مزمن توصیه می شود تا حد امکان شیرینی و فراورده های آرد سفید کم تر مصرف شود، هر چقدر می توانید ماهی و انواع مغزها (مانند فندق و گردو) و سرکه سیب مصرف کنید. به جای مصرف قند و شکر از عسل استفاده کنید و به طور مرتب عسل بخورید. عسل انرژی خالص است و سریعاً وارد جریان خون می شود.

۷۸ * سرکه سیب

اثر: پتاسیم، منگنز و آهن موجود در سرکه سیب خاصیت متعادل‌کننده و آرامش‌بخش دارند. عسل نیز آرام‌بخش است. نوشیدنی دیگر آزمایش‌شده «قبل از خواب» یک لیوان آب حاوی دو قاشق چایخوری سرکه و دو قاشق چایخوری عسل است. یک لیوان از این شربت را برای مواقعی که نیمه‌شب بیدار می‌شوید آماده داشته باشید.

بیماری‌های دندان و لثه

افرادی که دچار جرم دندان، تحلیل و یا التهاب لثه هستند باید به طور مستمر همراه هر وعده غذایی شربت آب و سرکه سیب بنوشند. استفاده از آب و سرکه (بدون عسل) به عنوان دهان‌شویه باعث می‌شود دندان‌ها کم‌تر جرم بگیرند، التهاب لثه‌ها از بین برود و از پوسیدگی و تحلیل دندان‌ها و لثه پیشگیری شود.

مخلوط آب و سرکه سیب برای محافظت از دندان‌ها

- یک قاشق چایخوری سرکه سیب را در یک لیوان آب بریزید.
- صبح و شب پس از مسواک زدن با این محلول دهانتان را آبکشی کرده غرغره کنید.
- پس از مدتی دندان‌هایتان سفیدتر خواهند شد.
- صبح و شب پس از مسواک زدن

پتاسیم، منگنز و آهن موجود در سرکه سیب خاصیت آرام‌بخش دارند.

بیماری‌های رماتیسمی و نقرس

اگر تمام طول سال صبح پس از بیدار شدن شربت سرکه سیب بنوشید از ابتلا به بیماری‌های رماتیسمی و نقرس پیشگیری خواهید کرد.

اثر: پالایش‌کننده است و از تولید سمومی که تمام ارگان‌های بدن گرفتار می‌سازند، جلوگیری می‌کند.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۷۹

پالایش درونی اندام‌ها

مصرف شربت آب، سرکه سیب و عسل هر روز صبح برای پالایش درونی و طی روزه‌داری تأثیر محافظت‌کننده دارد. سرکه سیب از اندام‌های مهم بدن مانند روده، کبد، پوست و کلیه به طور مؤثری حفاظت می‌کند تا وظیفه خود را که دفع مواد زائد سمی است به خوبی انجام دهند و پس از تفاله‌گیری آن‌ها را از بدن دفع کنند. در فروشگاه‌ها شربت مخلوط سرکه سیب، عسل، آب پنیر شیرین و هجده نوع گیاه ادویه‌ای کوه‌های آلپ، که برای این منظور بسیار مناسب است به فروش می‌رسد. آب پنیر شیرین برای پالایش درونی اندام‌های بدن بسیار سودمند است. این شربت مخلوط مخصوص برای افرادی که معده حساسی دارند نیز مفید می‌باشد. برای رژیم پالایندگی کوتاه مدت باید دو روز از خوردن غذاهای جامد صرف نظر کنید. اثر: پالایندگی اندام‌های بدن است و از کمبود املاح به خصوص پتاسیم در طی روزه‌داری جلوگیری می‌کند.

غرغره کردن با آب و سرکه سیب در هنگام روزه‌داری از بوی بد دهان جلوگیری می‌کند و رسوب زرد رنگ روی زبان را از بین می‌برد.

رژیم پالایش‌کننده

- به مدت دو روز روزه بگیرید و در طی این مدت از خوردن غذاهای جامد پرهیزید.
- آب معدنی، چای گیاهی یا چای میوه‌ای بنوشید و سوپ سبزی بخورید.
- روزی سه بار شربت مخلوط آب، سرکه سیب و عسل بنوشید.
- غرغره کردن با آب و سرکه سیب در حین روزه‌داری با بوی بد دهان مقابله کرده بار زبان را تمیز می‌کند.
- پس از روزه‌داری به آهستگی و به مرور زمان تغذیه معمولی خود را از سر بگیرید.

۸۰ • سرکه سیب

پیری زوددرس

اگر احساس می‌کنید که اخیراً از آنچه باید مطابق با سنتان باشد پیرتر شده‌اید، باید در این مورد فکر کنید که چرا بدنتان قادر به نوسازی نیست. درمان طولانی مدت با سرکه سیب و عسل (یک لیوان آب، دو قاشق چایخوری سرکه سیب و دو قاشق چایخوری عسل - هر روز صبح) دقیقاً مرکز این مشکل را هدف‌گیری می‌کند.

زیرا تجمع چربی، ریزش مو، خرابی دندان‌ها، ضعف حافظه، ضعف شنوایی، خستگی سریع چشم‌ها، مفاصل خشک و دردناک، تغییر رنگ ناخن‌ها و لکه‌های پیری روی دست‌ها، آن طور که معمولاً تصور می‌شود، نشانه‌های غیرقابل اجتناب در روند پیری زودرس نیستند.

چنان که سیریل اسکات می‌گوید: اغلب این علامت‌ها تنها نشانه این است که سیستم متابولیسم و تعادل داخلی اعضا و جوارح مختل شده است. در واقع این نشانه‌ها هشدارهای بدنی است که برای نوسازی احتیاج به حمایت دارد، بنابراین نباید در مقابل آن‌ها دست روی دست گذاشته یا کلاً ناامید شوید و آن‌ها را بپذیرید، بلکه باید با تجدید به موقع ساختار تندرستی با پیری زودرس مقابله کنید.

در بسیاری از موارد به کمک سرکه سیب، رژیم غذایی سالم و زندگی فعال می‌توان چنین اختلالاتی را رفع کرد و روند پیری را کندتر ساخت. اثر: جریان گردش خون را روان‌تر می‌کند، پالایش‌کننده و انرژی‌زا است و دارای املاح است.

تب یونجه

آلرژی مزمن و پیشرفته در مقابل گرده گل‌ها را می‌توان با نوشیدن شربت

سرکه سیب به عنوان دارو ۸۱

سرکه سیب و غسل درمان کرد. علاوه بر این نوشیدن این شربت در بهبود حال عمومی مؤثر است و تظاهراتی مانند عطسه، ریزش اشک، قرمزی چشم‌ها، جوش و قرمزی پوست را تا حد زیادی کاهش می‌دهد. اثر: مقاومت بدن در برابر بیماری‌ها را افزایش می‌دهد، کمبود املاح را مرتفع می‌سازد و سیستم متابولیسم را به کار می‌اندازد.

تعریق شبانه

تعریق مداوم شبانه اغلب به علت اختلالات ارگانیک، به خصوص اختلال ریه، بروز می‌کند. علت دقیق آن باید به وسیله معاینات پزشکی روشن شود. اگر قبل از خواب بدنتان را با آب و سرکه رقیق ماساژ دهید، از تعریق شبانه جلوگیری خواهد کرد.

اثر: میزان pH پوست را متعادل می‌کند، خنک‌کننده و آرام‌بخش است. اگر در معاینات پزشکی علت خاصی برای این حالت تشخیص داده نشد، می‌توان چنین تصور کرد که تعریق در واقع نوعی تلاش بدن برای دفع سموم تجمع‌یافته در آن است. صبح‌ها نوشیدن سرکه سیب می‌تواند باعث دفع مواد زائد و سموم از بدن و پالایش درونی شود.

تورم پاها

برای درمان پاهای متورم و احساس گرگرفتگی در پاها، پاشویه با سرکه سیب تأثیر فوق‌العاده‌ای دارد. بهتر است پاشویه را شب‌ها و یا پس از یک روز کاری سخت انجام دهید. اگر اغلب دچار تورم پاها می‌شوید توصیه می‌شود صبح و شب پاشویه را انجام دهید.

طریقه مصرف: وان یا تشت را تا جایی که آب به مچ پاهایتان برسد با

پس از شستن پاها در مخلوط آب و سرکه جوراب‌های پنبه‌ای بپوشید تا پاهایتان را گرم نگه دارد.

۸۲ * سرکه سیب

آب گرم پر کنید، بسته به مقدار آب ۲ تا ۴ فنجان سرکه سیب را به آن بیفزایید. پاهایتان را در آب فرو ببرید و به آن‌ها استراحت دهید. پاهایتان را کاملاً خشک نکنید، بگذارید در معرض هوا به تدریج و خود به خود خشک شوند.

اثر: سیستم متابولیسم را تحریک می‌کند و ضد تورم است.

تیک عصبی

اگر پلک چشم یا دیگر عضلات اغلب بدون اراده بپرد و یا به شدت تکان بخورد، فرد باید مدتی طولانی صبح‌ها شربتی را که طرز تهیه آن در ذیل ذکر شده بنوشد:

● نصف لیوان آب و نصف لیوان آب گریپ فروت یا پرتقال را با یک

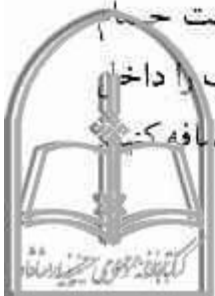
قاشق چایخوری سرکه سیب به خوبی مخلوط کنید و بنوشید.

اثر: کمبود ویتامین‌ها و املاح را مرتفع می‌سازد.

مصرف سرکه سیب و نمک
یددار برای تأمین املاح
مورد نیاز بدن ضروری
است.

جوش‌های پوستی

اگر روزی چندین بار سرکه سیب رقیق شده را روی جوش‌های پوستی بمالید خارش و سوزش آن‌ها کم‌تر خواهد شد. اگر کسی تحمل داشته باشد می‌تواند محلول قوی یا سرکه سیب خالص به کار ببرد. می‌توانید از سرکه سیب و آرد ذرت خمیری درست کنید و روی موضع خارش‌دار قرار دهید. وقتی خمیر خشک شد باید خارش هم قطع شده باشد. اگر قسمت گسترده‌ای از پوستتان دچار این مشکل است، بهتر است حمام سرکه سیب بگیرید. برای این منظور دو تا سه فنجان سرکه سیب را داخل آب وان بریزید. در صورت تمایل مقدار کمی عصاره آویشن اضافه کنید.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۸۳

به عنوان مکمل درمان همراه هر وعده غذا، یا حداقل صبح‌ها، شربت سرکه سیب بنوشید. اگر جوش‌های پوستی نوعی کهیر یا اگزمای ناشی از حساسیت باشد، باید شربت سرکه سیب را همراه هر وعده غذایی بنوشید تا زمانی که جوش‌ها کاملاً محو شوند.

اثر: املاح ضروری به خصوص پتاسیم مورد نیاز بدن را تأمین می‌کند و ضد التهاب است. حتی در خارش شدید، که فرد احساس می‌کند صدها مورچه روی پوست بدنش حرکت می‌کنند، مالیدن مخلوط رقیق آب و سرکه به نسبت یک به یک مؤثر خواهد بود.

چربی خون

معمولاً چربی خون بیش از حد مجاز به علت مصرف زیاد چربی‌های حیوانی (گوشت، روغن حیوانی، تخم مرغ و لبنیات) است. چربی خون بالا، غلظت خون را افزایش می‌دهد و می‌تواند رفته‌رفته باعث بروز بیماری‌های متابولیکی، اختلال جریان گردش خون، رسوب‌بستن رگ‌های خونی (آرتریواسکلروز) و بالاخره گرفتگی رگ‌های خونی شود و پیامدهای خطرناکی مانند انفارکتوس یا سکته قلبی را به دنبال داشته باشد. نوشیدن سرکه سیب می‌تواند باعث رقیق شدن خون شود و آن را به جریان بیندازد. میوه‌هایی مثل سیب، انگور، زغال‌اخته و آب این میوه‌ها نیز تأثیر مشابهی دارند.

طریقه مصرف: نوشیدن یک لیوان آب با دو قاشق چایخوری سرکه سیب هر روز صبح به مدت طولانی توصیه می‌شود.

اثر: پکتین سیب کلسترول مضر (LDL) خون را کاهش می‌دهد و جریان گردش خون را آسان‌تر می‌سازد.

کلسترول مضر خون، LDL
و کلسترول مفید HDL
نامیده می‌شود.

۸۴ * سرکه سیب

حساسیت در برابر تغییر هوا

تجربه ثابت کرده است که پیامدهای ناخوشایند این حساسیت مانند احساس فشار در سر، بی حالی، هیجان، درد اعضای مختلف بدن و کاهش بازدهی را می توان با نوشیدن شربت سرکه سیب، و غسل، دو بار در روز، کاهش داد.

خستگی

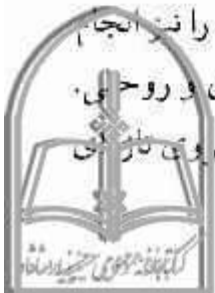
همه ما بارها خستگی جسمی و روحی را تجربه کرده ایم. به طور مثال این حالت ممکن است پس از یک روز کاری سنگین و طاقت فرسا پیش بیاید. این نوع خستگی کاملاً طبیعی است. چنین فردی به کمی زمان نیاز دارد تا نیروی جدیدی به دست آورد. مشکل زمانی پیش می آید که به علت خستگی مداوم نیروی مقاومت بدن کم می شود و فرد، مستعد ابتلاء به بیماری های مختلف می شود. در دوران نقاهت و پس از یک بیماری حاد و طاقت فرسا برای حفاظت از سیستم ایمنی بدن باید هرروز صبح شربت سرکه سیب بنوشید.

طریقه مصرف: دو قاشق چایخوری سرکه سیب و یک قاشق چایخوری غسل در یک لیوان آب، به مدت چهار تا شش هفته صبح ها ناشتا نوشیده شود.

اثر: نیروی مقاومت بدن را بیش تر می کند، سیستم متابولیسم را به کار می اندازد و با عوامل بیماری زا مقابله می کند.

علاوه بر نوشیدن شربت سرکه سیب ماساژ با سرکه سیب را نیز انجام دهید. مثلاً پس از کار طاقت فرسای بدنی یا خستگی فکری و روحی، به وسیله این کار می توان جریان گردش خون را تسریع کرد و نیروی بازسازی

استفاده از شربت آب و سرکه سیب نه تنها برای درمان حساسیت در برابر تغییر هوا مفید است بلکه برای کاهش هیجانات عصبی یا خستگی به علت گرمای شدید که اغلب افراد مسن دچار آن هستند نیز سودمند است.

سرکه سیب به عنوان دارو ۸۵

گرفت. علاوه بر این ماساژ سرکه سیب محافظ طبیعی و ایده آلی برای پوست است. پس از چند روز ماساژ با سرکه، پوست شل و چروکیده مجدداً سفت و محکم می شود.

ماساژ سرکه سیب

- دو تا چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب را به یک لیتر آب اضافه کنید.
- مقدار کمی از آن را کف دستتان بریزید و به ترتیب دست ها، کتف ها، شکم، سینه و پشت، ران ها و سپس پاهایتان را ماساژ دهید.
- دست و پا و کلاً بدن را به سمت قلب ماساژ دهید.
- بدنناتان را خشک نکنید، آن قدر ماساژ پوست را ادامه بدهید تا سرکه کاملاً جذب پوست بدنناتان شود.

دو عدد تامپون (گاز استریل) را به سرکه میوه آغشته کنید و آن ها را به آرامی روی چشمان بسته شده فشار دهید، این کار باعث رفع خستگی چشمانتان می شود. پس از چند دقیقه صورتتان را با آب ولرم بشویید.

خستگی چشم ها

افرادی که هنگام مطالعه یا تماشای تلویزیون چشم هایشان زود خسته می شود و یا نسبت به نور حساس هستند، از نوشیدن شربت سرکه سیب و عسل (دو قاشق چایخوری) هرروز صبح نتیجه خوبی خواهند گرفت. بتاکاروتن موجود در سرکه سیب از آب مروارید جلوگیری می کند.

اثر: املاح موجود در سرکه سیب قدرت بینایی را تقویت می کند.

خونریزی بینی

افرادی که مرتباً دچار خونریزی بینی می شوند باید به طور مستمر شربت سرکه سیب بنوشند. اگر یک گلوله پنبه را با سرکه خیس کنید و داخل

۸۶ * سرکه سیب

سوراخ بینی قرار دهید خونریزی قطع می شود. پنبه باید تا قطع شدن کامل خونریزی داخل بینی باقی بماند.
اثر: انعقاد خون را سریع تر می کند و ضد عفونی کننده است.

درد

بنا به تجربه داروی مسکن زیر از داروخانه طبیعت تمام دردهای خفیف را درمان می کند: برای تسکین سردرد، دردهای عصبی، دردهای عضلانی و... مقداری از تنتوری را، که ذیلاً روش ساخت آن نوشته شده است، روی یک گلوله بزرگ پنبه بریزید و محل دردناک را با آن ماساژ دهید. مخصوصاً قبل از خوابیدن این کار را حتماً انجام دهید. این روش برای درمان آکنه نیز مفید و مناسب است.

توجه: دردهای مزمن اغلب نشانه مشکلات عضوی هستند و باید به وسیله پزشک مداوا شوند، به خصوص دردهایی که به صورت ناگهانی بروز می کنند.

طرز تهیه تنتور مسکن

- نیم کیلو ترب کوهی تازه را داخل ظرف شیشه ای درداری بریزید و سپس آن را با نیم لیتر سرکه سیب پر کنید.
- در ظرف را محکم ببندید و آن را در محل تاریک و خنکی به مدت دو تا سه هفته قرار دهید.
- سپس آن را از صافی رد کنید.

درد مفاصل

اگر مفاصل شما غرغر می کنند، سفت و بی حس شده اند و گاهی درد می گیرند می تواند نشانه های شروع بیماری آرتریت (التهاب مفصلی) باشد. در این صورت باید از اضافه وزن بپرهیزید، وزن خود را کاهش دهید و فعالیت کافی داشته باشید. شنا کردن بهترین فعالیت برای مقابله است.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۸۷

حداقل صبح‌ها یا ترجیحاً سه بار در روز باید شربت سرکه سیب بنوشید. سعی کنید غذاهای خام و سالادها را نیز با سرکه سیب تهیه کنید. تجربه نشان داده است که اسید و بیش از هر چیز املاح موجود در سرکه سیب تأثیر خوبی در عملکرد مفاصل دارند. اگر پس از چند هفته احساس بهبودی کردید و مفصل‌هایتان قابل انعطاف‌تر شده، درد آن‌ها نیز تخفیف یافت تا حد امکان باید نوشیدن سرکه سیب را ادامه دهید.

اثر: میزان کلسیم و نمک بدن متعادل می‌شود، سیستم متابولیسم به کار انداخته می‌شود و پالایندۀ درونی است.

یک نسخه آمریکایی برای درمان درد مفاصل

مواد لازم: یک‌دوم گریپ فروت، ۱ عدد پرتقال، ۱ عدد لیمو، ۲ ساقه کرفس، ۴ فنجان آب، سرکه سیب و نمک تلخ (سولفات منیزیم در داروخانه‌ها قابل دسترسی است). نمک تلخ اعمال روده را بهتر می‌کند و تأثیر پاک‌کنندگی قوی دارد، که یکی از نشانه‌های آن تکرر دفع مزاج است. در خون و مفاصل نیز که دچار التهاب شده‌اند رسوب کم‌تری جمع می‌شود.

- ساقه کرفس‌ها را ببرید و میوه‌ها را با پوست تکه‌تکه کنید، تمام مواد را داخل ظرفی بریزید، به آن آب اضافه کنید و بگذارید با دمای ملایم به مدت یک ساعت بپزد.
- وقتی میوه‌ها نرم شدند محتویات ظرف را آبکشی کنید.
- دو قاشق چایخوری سرکه سیب و یک قاشق چایخوری نمک تلخ را به میوه‌ها بیفزایید.
- صبح و شب یک قاشق غذاخوری از آن را داخل یک لیوان آب بریزید و بنوشید.

افرادی که دچار درد مفاصل هستند باید از اضافه‌وزن و چاقی پرهیزند. تحرک و ورزش به خصوص ورزش شنا به بهبود درد مفاصل کمک شایانی می‌نماید.

زخم و درمان آن

اصطلاحاً می‌گویند سرکه سیب خون را «خشک» می‌کند. افرادی که به طور مرتب سرکه سیب می‌نوشند بریدگی‌ها، خراش‌ها و زخم‌های بدنشان سریع‌تر بهبود می‌یابد و پوستشان زودتر جوش می‌خورد. اگر می‌خواهید زخم‌هایتان زودتر خوب شوند باید روزی سه لیوان شربت سرکه سیب بنوشید.

اثر: ضد عفونی‌کننده است و انعقاد خون را تسریع می‌کند.

شربت سرکه سیب برای افرادی که اغلب دچار خونریزی بینی می‌شوند نیز مفید است. نوشیدن این شربت بهبود داخلی رگ‌های خونی را تسریع می‌کند.

نوشیدن شربت سرکه سیب و غسل همراه هر وعده غذایی به بهبود جای زخم اعمال جراحی نیز کمک می‌کند. به خصوص اگر چهار هفته قبل از عمل جراحی مصرف آن شروع شود. البته سرکه سیب را بلافاصله پس از اعمال جراحی روی اعضای گوارشی نباید مصرف کرد. در این مورد باید با پزشک خود مشورت کنید.

اثر: با تأمین املاح و ویتامین‌های ضروری درمان را تسریع می‌کند و باعث انعقاد خون می‌شود.

زکام و گرفتگی بینی

بینی کیپ شده در اثر زکام و سرماخوردگی به وسیله سرکه سیب رقیق باز می‌شود. در هر حال این روش، شیوه درمانی آسان و کاملاً بدون عوارض است. اگر پس از بخوردادن بینی‌تان باز نشد پس از مدتی دوباره و در صورت لزوم چندین بار این کار را تکرار کنید. علاوه بر بخوردادن

برای درمان زخم می‌توانید موضع را با سرکه رقیق شده با آب یا سرکه سیب خالص تمیز کنید، این عمل علاوه بر ضد عفونی محل زخم به بهبود سریع آن نیز کمک می‌کند.

سرکه سیب به عنوان دارو ۸۹

برای مقابله با سرماخوردگی به خصوص گرفتگی بینی در فصول سرد سال باید به طور مرتب از حمام سونا استفاده کنید، زیرا باعث قوی شدن سیستم ایمنی می شود.

- نوشیدن شربت سرکه سیب و عسل روزانه دو تا سه بار توصیه می شود. این شربت خلط سینوس ها و گلو را از بین می برد.
- اثر: ضد التهاب، خلط آور، ضد باکتری
- افرادی که به علت اختلال جریان گردش خون و یا زکام بینی شان قرمز می شود می توانند این داروی خانگی را امتحان کنند.
- یک چهارم لیتر آب گرم را با سه تا چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب مخلوط کنید.
  - یک گلوله پنبه را به محلول آغشته کنید و به مدت پنج دقیقه آن را روی بینی تان بگذارید.
  - این کار را روزی چندین بار تکرار کنید.

زگیل

- داروی خانگی که در زیر توضیح داده شده، زگیل را که به علت رشد پاپول های پوست و ضخیم شدن لایه های پوست به وجود می آید، از بین می برد.
- یک قاشق چایخوری نمک را با چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب داخل ظرف درداری بریزید.
  - روزی چندین بار این تئور را روی زگیل ها بمالید.

سردرد

- در بسیاری از موارد سردرد به علت تنش های عصبی، استرس، بی قراری، فشارهای عصبی بیش از حد و هیجان به وجود می آید.
- اگر دچار چنین سردردهایی می شوید حمام بخار سرکه سیب را

۹۰ سرکه سیب

امتحان کنید. حمام بخار روش قدیمی است که سریعاً تأثیر خود را نشان می‌دهد. حمام بخار سرکه سیب خستگی را از بین می‌برد و جریان گردش خون را تسریع می‌کند.

گاهی سردرد به علت بدکاری روده‌ها بروز می‌کند. حتماً برای شما هم پیش آمده که شب دیروقت شام سنگین و حجیمی خورده و صبح روز بعد با سری سنگین و دردناک از خواب برخاسته باشید. در طول شب و یا به علت حرکات روده ممکن است روند تخمیر یا فساد در روده انجام بگیرد. سمومی که به علت تخمیر و فساد به وجود می‌آیند در بسیاری از موارد عامل بروز ناراحتی‌های مختلفی از جمله سردرد هستند.

اگر سردرد شما پیامد چنین حالت‌هایی است باید به طور مرتب و البته به مدت طولانی روزی دوبار شربت سرکه سیب و عسل بنوشید. بهتر است یکی از وعده‌ها را ناشتا بنوشید. این شربت با باکتری‌های عفونت‌زای روده مقابله می‌کند.

سرفه

معمولاً بچه‌ها به طور مکرر دچار سرفه می‌شوند. در زمان قدیم برای درمان سرفه فوراً به پزشک مراجعه نمی‌کردند. در طب سنتی برای درمان سرفه خفیف نوشیدن سرکه سیب به عنوان داروی خانگی مؤثری توصیه می‌شود. پس از بهبود سرماخوردگی اگر باز هم شب‌ها به علت سرفه از خواب بیدار می‌شوید نوشیدن سرکه سیب را ادامه دهید.

طریقه مصرف: نصف فنجان عسل را با سه تا چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب مخلوط کنید.

اگر فکر می‌کنید امروز «روز سردرد» خواهد بود باید چندین بار پیشانی، شقیقه‌ها و گردن‌تان را با سرکه سیب خالص ماساژ دهید.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۹۱

● هنگام حمله سرفه یک قاشق چایخوری از آن را بخورید و یا شش قاشق چایخوری را در طی روز مصرف کنید. هربار قبل از مصرف مخلوط را هم بزنید.

● قبل از خواب و هرگاه که در طول شب از خواب بیدار می شوید یک قاشق از آن بخورید.

اثر: خلط آور، ضد تشنج، آرام بخش و ضد التهاب

اگر شب ها مدام دچار سرفه می شوید می توانید طبق یک نسخه قدیمی چند قطره سرکه سیب را روی بالشتان بریزید و یا پارچه ای آغشته به سرکه را کنار سرتان بگذارید.

سرگیجه

اگر اغلب بدون هیچ گونه علتی دچار سرگیجه می شوید برای درمان آن از سرکه سیب کمک بگیرید.

طریقه مصرف: به مدت چهار تا شش هفته ترجیحاً به همراه هر وعده غذا و یا حداقل صبح و شب شربت سرکه سیب بنوشید.

اثر: کمبود املاح را مرتفع می سازد، جریان گردش خون را روان تر می کند و انرژی را است.

سرمایه خردگی و تب خفیف

نسخه های مادر بزرگ ها که از نسل های پیش به ما رسیده اند امروزه باعث شگفتی و کنجکاوی ما می شوند. بسیاری از روش های درمانی آنها می تواند تأثیر مناسبی داشته باشد. به هر حال می توان آنها را به راحتی امتحان کرد!

البته هنگام تب یافتن علت آن بسیار مهم است. زیرا گاهی چیز بسیار از یک سرما خوردگی ساده و بی خطر در پس آن پنهان است.

۹۲ سرکه سیب

کاغذ فلفل و سرکه سیب

طبق یک نسخه خانگی قدیمی برای رهاشدن از سرماخوردگی باید یک ورق قهوه‌ای پاکت میوه در ابعاد 20×20 سانتیمتر را در سرکه سیب خیس کنید. به محض این که کاغذ کاملاً خیس شد کمی فلفل روی آن بپاشید و آن را به وسیله یک تکه پارچه طوری به سینه‌تان ببندید که سمت آغشته به فلفل روی پوستتان قرار گیرد. پس از بیست دقیقه آن را بردارید و سینه‌تان را بشوید، فقط مراقب باشید که در حین این کار سردتان نشود.

کمپرس سرکه سیب روی پاها اثر تب‌بر دارد.

باندپیچی عضله پا

باندپیچی عضله پا با سرکه سیب و آب سرد کم‌تر از نسخه قبلی مشکوک به نظر می‌رسد. اغلب پزشکان نیز آن را برای درمان سرماخوردگی و به عنوان تب‌بر تجویز می‌کنند. البته باید آن را فقط زمانی که بیمار خود را کاملاً گرم احساس می‌کند به کار برد.

طریقه مصرف: سه چهارم لیتر آب را با یک چهارم لیتر سرکه سیب مخلوط کنید و دو تکه پارچه کتان را در آن بخیسانید. پارچه‌ها را درآورید و پاها را باندپیچی کنید. روی بانداژها حوله‌ای ببندازید و سپس بیمار را کاملاً بپوشانید و گرم کنید. وقتی بانداژها خشک شد مجدداً این کار را تکرار کنید.

جوراب‌های آغشته به سرکه

کمپرس سرکه سیب روی پاها اثر تب‌بر دارد.

طریقه مصرف: جوراب‌های پنبه‌ای را در مخلوط آب و سرکه ببندازید و سپس آن‌ها را دریاورید و بپوشید. روی پاهایتان را با حوله بپوشانید و

سرکه سیب به عنوان دارو ۹۳

جای گرمی استراحت کنید. اگر تب خیلی شدید بود باید جوراب‌ها را در سرکه خالص خیس کنید.
اثر: تب‌بر

سکسکه

برای رهایی از سکسکه استثنائاً می‌توانید از شکر استفاده کنید. به یک قاشق چایخوری شکر پنج قطره سرکه سیب خالص اضافه کنید و آن را بخورید. اگر کسی دوست ندارد شکر بخورد می‌تواند یک قاشق چایخوری سرکه سیب خالص بخورد. سکسکه مزاحم فوراً قطع خواهد شد.

سوختگی

طبق یک نسخه قدیمی سنتی سوختگی‌های خفیف را باید فوراً با آب و سرکه شستشو داد.
اثر: خنک‌کننده و ضد عفونی‌کننده است.

سوزش معده

در بسیاری از موارد سوزش معده را با یک لیوان شربت سرکه سیب می‌توان درمان کرد. افرادی که اغلب از سوزش معده رنج می‌برند باید به عنوان چاشنی غذا سرکه سیب مصرف کنند.

سوزش معده، چنان‌که بسیاری از مردم تصور می‌کنند، به علت ترشح بیش از حد اسید معده نیست، بلکه به علت کمبود اسید هیدرولیک در شیرۀ معده است. اسید هیدرولیک در کنار آنزیم پپسین بیش از هر چیز عامل تجزیه پروتئین در معده است. به همین علت افرادی که در معده

سوزش معده به علت ترشح بیش از حد اسید معده نیست بلکه به علت کمبود اسید هیدرولیک در شیرۀ معده است.

۹۴ * سرکه سیب

آن‌ها اسید هیدرولیک کمی تولید می‌شود، پس از صرف غذاهای پروتئین‌دار دچار سوزش معده می‌شوند.

سرکه در کنار اسید هیدرولیک می‌تواند به نرم شدن و هضم غذاهای حاوی پروتئین مانند گوشت و کالباس کمک کند و به این وسیله از سوزش معده جلوگیری کند.

البته کمبود اسید هیدرولیک همیشه عامل سوزش معده نیست و ممکن است این حالت ناشی از بیماری‌های معده باشد، بنابراین باید به وسیله پزشک معاینه شود و درمان مناسب برای آن صورت گیرد.

صدای وزوز گوش

نوشیدن شربت سرکه سیب با عسل، روزی سه بار همراه غذا، صداهای مزاحم گوش را از بین می‌برد. برای بهبود ضعف شنوایی نیز این شربت مفید است.

اثر: میزان املاح را متعادل می‌سازد و جریان گردش خون را روان‌تر می‌کند.

ضعف حافظه

اگر احساس می‌کنید حافظه‌تان ضعیف شده است باید همراه هر وعده غذا شربت مخلوط سرکه سیب و عسل بنوشید. به زودی احساس خواهید کرد که قدرت حافظه، یادآوری و عکس‌العملتان بهتر شده است.

طبق گزارش‌های دکتر جرویس، در فورمونت که مردم به طور مرتب سرکه سیب می‌نوشند معمولاً تمام مردان در هفتاد سالگی وظایف روزانه

ضعف حافظه می‌تواند علت‌های بسیاری داشته باشد، ناراحتی‌های روحی و روانی می‌تواند یکی از آن‌ها باشد. چنین مشکلاتی مسلماً تنها با سرکه سیب درمان نخواهند شد.

سرکه سیب به عنوان دارو ۹۵

خود را به طور کامل انجام می دهند. روبروشدن با مرد هشتاد ساله ای که در مزرعه کشاورزی می کند و بسیار جوان تر به نظر می رسد عجیب نیست. امیلی تاکر بر مصرف سرکه سیب تأکید فراوانی می کند و مدعی است که هر کس به طور مرتب روزی چند جرعه سرکه سیب بنوشد در تمام طول زندگی از روانی روشن برخوردار خواهد بود.

اثر: سرکه سیب به علت داشتن ویتامین ها و املاح گوناگون گردش خون را تسهیل می بخشد و شخص احساس تازگی و شعف می کند.

آنچه برای حافظه خود می توانید انجام دهید

- همراه هر وعده غذایی شربت مخلوط آب، سرکه سیب و عسل بنوشید.
- به تغذیه ای کامل و سرشار از املاح و ویتامین ها توجه کنید.
- به خصوص ویتامین B12 (گوشت، زرده تخم مرغ، شیر، پنیر، مخمر و کلم ترشی)، نیاسین (محصولات آرد گندم کامل، انواع مغزها) مانند فندق
- و گردو، گوشت کم چرب، ماهی و گوشت پرندگان، زرده تخم مرغ، قارچ و مخمر آبجو) و اسید فولیک (غلات، سبزیجات سبزی برگ، قارچ، حبوبات، نان کامل، پنیر، سویا، گوشت پرندگان و مخمر).
- تا حد امکان مصرف الکل و نیکوتین را کاهش دهید.

عدم کنترل ادرار

افرادی که از تکرار ادرار و به خصوص تکرار ادرار شبانه، بدون علت عضوی، رنج می برند، باید مدتی همراه هر وعده غذا شربت سرکه سیب بنوشند تا این ناراحتی رفع شود. برای درمان التهاب مثانه نیز این شربت می تواند مکمل درمان پزشکی و دارویی باشد.

بیمار مبتلا به ضعف مثانه باید به طور مکرر سالاد گوجه فرنگی به همراه یک قاشق غذاخوری سرکه سیب، دو قاشق غذاخوری روغن زیتون و ماری دارچین مصرف کند.

۹۶ # سرکه سیب

اثر: ادرار اسیدی یا قلیایی را متعادل می سازد و کار کلیه ها را بهبود می بخشد.

قارچ پا

برای درمان قارچ پا موضع را چندین بار در روز و شب ها قبل از خواب به سرکه سیب رقیق نشده (خالص) آغشته کنید. قبل از شستشوی جوراب هایی که در طی روز پوشیده اید خیس کردن آنها در مخلوط آب و سرکه (۱ قسمت سرکه، ۴ قسمت آب) ضروری است. استفاده از جوراب هایی که جنس آنها از الیاف طبیعی باشد مناسب تر است.

اثر: میکروب کش

رعایت بهداشت فردی و اجتماعی از اصول مهم پیشگیری از بیماری های واگیردار پوستی است.

قاعدگی بانوان

هرروز صبح نوشیدن یک لیوان شربت سرکه سیب و غسل در طول قاعدگی می تواند باعث کاهش خونریزی شدید شود. طبق گزارش های تجربی چون نوشیدن مداوم سرکه سیب می تواند باعث عقب افتادن دوره قاعدگی شود، کسانی که به طور مرتب سرکه سیب مصرف می کنند، باید تقریباً چهار روز قبل از شروع قاعدگی از نوشیدن سرکه سیب اجتناب کنند.

اثر: از خونریزی شدید جلوگیری می کند و زمان انعقاد خون را کوتاه تر می سازد.

کبودی

به وسیله کمپرس سرکه سیب و نمک کبودی پوست معمولاً از بین می رود.

سرکه سیب به عنوان دارو * ۹۷

طریقه مصرف: یک چهارم فنجان سرکه سیب را با نصف قاشق چایخوری نمک گرم کنید. سپس یک تکه گاز یا پارچه را به این مخلوط آغشته کنید و آن را روی لکه های کبود قرار دهید. وقتی پارچه خشک شد مجدداً این کار را تکرار کنید.

اثر: محوکننده

برای پیشگیری از آسیب دیدن عضلات حتماً قبل از ورزش بدن را با نرمش های مناسب گرم کنید.

کش عضلانی

طبق یک نسخه قدیمی آزمایش شده کش عضلانی، تورم، خون مردگی و کوفتگی عضلات را با کمپرس سرکه سیب می توان درمان کرد. به کمک این کمپرس تورم و درد زودتر از بین می رود.

- پارچه ای را در سرکه سیب خیس کنید.
  - اغلب توصیه می شود قبل از گذاشتن کمپرس روی موضع دردناک کمی فلفل کاین روی پارچه پاشیده شود.
  - پارچه را روی موضع دردناک قرار دهید و سپس با حوله آن را بپوشانید.
  - ۵ تا ۱۰ دقیقه صبر کنید تا اثر کند، سپس کمپرس را تکرار کنید.
- یا: پارچه ای را چندین بار تا بزنید و آن را داخل آلومینیوم هیدراکسید^۱ و اسید استیک (که از داروخانه می توانید آن را خریداری کنید) قرار دهید. پس از چند لحظه پارچه را درآورید و روی موضع رگ به رگ شده یا کوفته قرار دهید. وقتی کمپرس خشک شد مجدداً این کار را تکرار کنید.
- یا: پارچه را به سرکه خالصی که دو قاشق غذاخوری نمک یددار به آن افزوده اید آغشته کنید و سپس آن را روی عضله دردناک قرار دهید.
- اثر: ضد تورم، مسکن

۱. Tonerde، خاک رس با نام شیمیایی آلومینیوم هیدراکسید.

۹۸ سرکه سب

گرفتگی صدا

اغلب خشونت صدا، بدون آن که علت واقعی آن را بتوان توضیح داد، بروز می‌کند. در این حالت تارهای صوتی به راحتی به ارتعاش در نمی‌آیند. صدای شخص بم و گرفته و تحت فشار است و گاهی کاملاً قطع می‌شود. اگر این خشونت و گرفتگی صدا به علت فشار زیاد بر تارهای صوتی و یا در اثر سرماخوردگی باشد طب سنتی غرغره کردن سرکه سب را توصیه می‌کند.

اثر: ضد التهاب و خلط‌آور

گاهی گرفتگی صدا به علت آلودگی هوا، دود سیگار یا حتی عوارض جانبی برخی از داروها بروز می‌کند. در این صورت یافتن و حذف علت ضروری است.

محلول غرغره برای گرفتگی صدا

- دو قاشق چایخوری سرکه سب را در یک لیوان آب گرم بریزید.
- دهانتان را با این محلول پرکرده و غرغره کنید، سپس دهانتان را خالی کنید.
- سپس یک جرعه از آن را بنوشید. بدین ترتیب قسمت‌هایی که با غرغره کردن تمیز نمی‌شوند، کاملاً پاک خواهند شد.
- این کار را هر یک ساعت تکرار کنید. اگر شب‌ها از خواب برمی‌خیزید فرصت را مغتنم شمرده غرغره کنید.
- وقتی ناراحتی تان کم‌تر شد دو تا سه ساعت یک بار غرغره کردن کافی خواهد بود.
- پس از کاهش شدت بیماری بهتر است به مدت دو تا سه روز پس از صرف غذا غرغره کردن را ادامه دهید.

بانداز گلو با سرکه سب نیز گلودرد و گرفتگی صدا را کاهش می‌دهد.

● دو تا سه قاشق سرکه سب را به مقداری آب گرم اضافه کنید.

سرکه سیب به عنوان دارو ۹۹

● یک تکه پارچه کتانی را داخل مخلوط آب و سرکه بیندازید، سپس آن را دریابورید و به گلویتان ببندید. روی این پارچه را با حوله گرمی بپوشانید. وقتی بانداژ خشک شد مجدداً این کار را تکرار کنید.

گرفتگی عضلانی

برخی از افراد شب‌ها به علت گرفتگی اندام‌ها، عضله پشت و یا گردن از خواب برمی‌خیزند. اگر مدتی صبح‌ها سرکه سیب و عسل مصرف کنید این گرفتگی‌های ناخوشایند از بین خواهد رفت. برای درمان گرفتگی عضلانی ناشی از فعالیت‌های بدنی یا ورزش همین نسخه مناسب است. اثر: کمبود املاح را مرتفع می‌سازد.

حمام برای دردهای عضلانی

- به آب حمام یک تا دو فنجان سرکه سیب اضافه کنید.
- تمام بدن را از پاها تا گردن به آرامی و ترجیحاً با لیف گیاهی یا برس ماساژ دهید.
- پس از حمام کردن دراز بکشید و استراحت کنید.

گلودرد

گلودرد به وسیله میکروب‌ها به وجود می‌آید و چون سرکه سیب و عسل تأثیر ضدباکتری و ضدالتهاب دارند، شربت سرکه سیب و عسل می‌تواند داروی ملایم و مؤثری برای درمان سرفه ناشی از سرماخوردگی باشد.

طریقه مصرف: یک چهارم فنجان آب را با یک چهارم فنجان

اگر گلودرد بیش از چند روز ادامه پیدا کند ممکن است به علت التهاب لوزه‌ها، گلو و یا لارنژیت باشد. علت بروز چنین التهاباتی استرپتوکوک‌ها هستند و باید به وسیله پزشک درمان شود.

۱۰۰ سرکه سیب

سرکه سیب مخلوط کنید و هر سه تا چهار ساعت یک بار یک قاشق چایخوری از آن بنوشید. قبل از مصرف مخلوط را به خوبی هم بزنید.
نسخه دوم: یک چهارم فنجان آب را با یک چهارم فنجان سرکه سیب مخلوط کنید، ۲ قاشق چایخوری عسل و نصف قاشق چایخوری فلفل کاین^۱ به آن بیفزایید.

هر دو تا سه ساعت یک بار یک قاشق غذاخوری و در صورت لزوم مقدار بیش تری از این شربت را بنوشید.
اثر: ضد باکتری، خلط آور، ضد التهاب
غرغره کردن با سرکه سیب نیز گلودرد را کاهش می دهد. (به قسمت گرفتگی صدا رجوع کنید.)

نوشتیدنی گرم برای تسکین سرفه

- یک قاشق چایخوری عسل را در یک لیوان آب گرم حل کنید و یک تا دو قاشق چایخوری سرکه سیب به آن بیفزایید.
- این شربت را روزانه چند بار به آهستگی و جرعه جرعه بنوشید.

شناگرانی که اغلب دچار گوش درد می شوند باید گوش هایشان را با مخلوط دو قسمت آب جوشیده سرد شده و یک قسمت سرکه سیب بشویند.

گوش درد

برای روشن شدن علت گوش درد باید به پزشک مراجعه کنید، زیرا در مورد عضو حساس شنوایی به هیچ وجه نباید ریسک کرد. اگر گوش درد به علت عفونت یا سرماخوردگی باشد، می توان از بخور سرکه سیب ده اثر مسکن و ضد عفونی کننده دارد استفاده کرد.

۱. Cayennepepper: نوعی فلفل ممتاز، استخراج شده از گیاه تند چیلی.

سرکه سیب به عنوان دارو ۱۰۱۸

بخور سرکه سیب برای درمان کوش درد

- یک فنجان سرکه سیب را با دو فنجان آب مخلوط کرده گرم کنید.
- سرتان را طوری روی ظرف بگیرید (متمایل به گوش دردناک) که بخار حاصل از جوشیدن آب و سرکه وارد گویشتان شود، مراقب باشید بخار داغ باعث سوختگی پوستتان نشود.

محافظت در برابر نیش حشرات

پشه‌ها سرکه دوست ندارند. اگر به پوست بدنتان سرکه بمالید، این ارواح موذی (پشه‌ها) از شما دور خواهند شد! پشه‌های ماده‌ای که نیش می‌زنند به کمک حس بویایی جهت‌یابی می‌کنند. بوی بدن انسان آن‌ها را به طور غیرقابل مقاومتی به سوی خود می‌کشد.

ناراحتی‌های تنفسی

افرادی که دچار ناراحتی‌های تنفسی هستند یا شب‌ها به علت تنگی نفس از خواب برمی‌خیزند، باید ابتدا درمان خود را با یک لیوان آب حاوی سرکه سیب و عسل شروع کنند. این شربت را باید جرعه‌جرعه و یا با قاشق چایخوری بخورید، به نحوی که نوشیدن یک لیوان شربت حدود ۳۰ دقیقه طول بکشد. پس از نوشیدن شربت کمی تأمل کنید. اگر باز هم احساس ناراحتی می‌کنید دومین لیوان را نیز به طریقه‌ای که قبلاً توضیح داده شد، بنوشید.

ناراحتی‌های دوران بارداری

سیب برای درمان حالت تهوع بامدادی در دوران بارداری مفید و

برای مداوای حالت تهوع در هنگام بارداری باید پارچه‌ای را به سرکه سیب گرم آغشته کرده و آن را روی معده قرار داد. پس از سرد شدن پارچه باید این عمل را تکرار کرد.

۱۰۲ سرکه سیب

مناسب است. هر روز صبح یک لیوان شربت سرکه سیب و عسل بنوشید. اگر کسی تحمل نوشیدن آن را نداشتا ندارد می تواند پس از صرف صبحانه این شربت را بنوشد. مادری که در طول دوران بارداری همیشه این شربت مقوی را بنوشد، کودکی قوی با موهای زیاد و پرپشت و ناخن های محکم به دنیا خواهد آورد. دندان های چنین کودکی دچار مشکل نخواهند شد.

اثر: املاح مورد نیاز بدن را تأمین می کند، محرک سیستم متابولیسم است و به رشد جفت کمک می کند.

ناراحتی های زنان

خانم هایی که دچار ترشحات زنانه هستند می توانند شستشو با سرکه سیب را امتحان کنند.

طریقه مصرف: سه قاشق غذاخوری سرکه سیب را در دو لیتر آب گرم بریزید و هر روز خود را با این محلول شستشو دهید تا ترشحات قطع شوند. برای پیشگیری از بروز مجدد این مشکل شستشوی هفتگی کافی خواهد بود.

اثر: آنتی سبتیک (ضد عفونی کننده)

نفخ

نوشیدن جرعه جرعه یک لیوان شربت مخلوط آب و سرکه سیب و عسل تأثیر ضد نفخ دارد. افرادی که مکرراً دچار این حالت می شوند باید پنج دقیقه قبل از غذا این شربت را بنوشند و هر جرعه را لحظه ای در دهان نگه دارند.

از تأثیر ضد عفونی کنندگی سرکه برای درمان بسیاری از ناراحتی های زنان می توان بهره جست.

سرکه سیب به عنوان دارو ۱۰۳*

اثر: ترشح بزاق را افزایش می دهد و باعث آسان تر شدن هضم غذا می شود. تولید گازهای تخمیرکننده و روند فساد در روده کاهش می یابد.

نیش پشه

اگر زنبور عسل، زنبور طلایی یا پشه شما را نیش زد یا در اثر تماس با خارهای ستاره دریایی دچار سوزش پوست شدید، فوراً به محل نیش یا موضع خارش دار یا سوزش دار سرکه سیب رقیق نشده بمالید. پس از مدتی دوباره این کار را تکرار کنید. این عمل از متورم شدن جای نیش جلوگیری خواهد کرد. اما اگر نیش زدگی خیلی ناراحتان می کند سرکه سیب تنها یک کمک اولیه خواهد بود و اگر پس از تحریک پوست در اثر تماس با ستاره دریایی و یا نیش زدن زنبور طلایی، زنبور عسل یا زنبور سرخ (وحشی) دچار حساسیت شدید، حتماً باید به پزشک مراجعه کنید.

اثر: مسکن، ضد عفونی کننده و ضد تورم

واریس

ماساژ واریس های دردناک صبح و شب با سرکه سیب خالص بسیار مفید است. می توانید پارچه ای را به سرکه سیب خالص آغشته کنید و پاهایتان را با آن باندپیچی کنید، سپس روی آن را با حوله بپوشانید. بگذارید سرکه سیب ۳۰ دقیقه روی پوست اثر کند، در طول این مدت پاهایتان را بالاتر از سطح بدن قرار دهید. اگر این کار را حداقل به مدت شش هفته صبح و شب تکرار کنید درد پاهایتان از بین می رود.

علاوه بر مصرف خارجی باید به طور مرتب هر روز صبح یک لیوان

برای تسکین پاهای
خسته و دردناک شبها
هنگام خواب پاها را بالاتر
از سطح بدن قرار داده،
آنها را با سرکه سیب
ماساژ دهید.

۱۰۴ * سرکه سیب

شریت سرکه سیب و غسل بنوشید. به علاوه باید به تحرک جسمانی (پیاده روی، دویدن آهسته و دوچرخه سواری) نیز توجه کنید.

اثر: همان طور که سرکه سیب باعث قطع خونریزی زخم می شود، بر رگ های خونی ای که به علت گشاد شدن بیش از حد آسیب دیده اند نیز تأثیر دارد.

اگر واریس خیلی شدید و پیشرفته باشد سرکه سیب تنها می تواند اثر مسکن داشته باشد. در هر صورت اگر احساس کردید واریس شما وخیم تر می شود حتماً باید به پزشک مراجعه کنید.

سرکه امتحان خود را
برای زیبایی پوست و
مو پس داده است.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن

سرکه سیب ماده‌ای طبیعی برای مراقبت و بهداشت پوست است که اعمال پوست را تحریک می‌کند، جریان گردش خون را روان‌تر می‌سازد، پوست را سفت و براق می‌کند و در مجموع خاصیت شاداب‌کننده و نیروبخش دارد.

پوشش اسیدی محافظ

پوشش اسیدی پوست که پس از تبخیر عرق اسیدی به وجود می‌آید از رشد و تکثیر بسیاری از میکروب‌های بیماری‌زا جلوگیری می‌کند. پوست طبیعی کمی اسیدی و خشک مهم‌ترین سلاح دفاعی تمام بدن است. اما بسیاری از صابون‌ها این پوشش را از بین می‌برند زیرا اغلب آن‌ها خیلی قلیایی هستند. اگر پوست بدن یا پوست سر دچار خارش شود اغلب نشانه این است که از مواد پاک‌کننده (شامپو و صابون) بسیار قوی استفاده شده و به بستر اسیدی طبیعی سطح پوست آسیب رسانده است.

دکتر جرویس چنین توضیح می‌دهد: «وقتی برای تمیزشدن بدن از موادی که کمی اسیدی هستند استفاده کنیم به پوست بدنمان چیزی را که طبیعتاً با آن سازگار است ارائه می‌دهیم.»

۱۰۶ * سرکه سیب

وی توصیه می‌کند که به جای شستن بدن با صابون از حمام سرکه سیب استفاده کنیم و یا حداقل پس از شستن بدن با صابون پوست بدن را با مخلوط آب و سرکه سیب ماساژ دهیم تا پوست واکنش اسیدی طبیعی خود را حفظ کند. بدین ترتیب پوستی گلگون با جریان خونی متعادل، که نشانه پوست زنده و شاداب است، خواهیم داشت. pH سرکه تقریباً معادل pH پوست طبیعی یعنی ۵/۵ است.

ماساژ پوست با سرکه سیب پوشش اسیدی آن را تجدید می‌کند و به همین علت استفاده از آن به خصوص به عنوان ماده محافظ طبیعی توصیه می‌شود.

بهترین کار برای بهداشت پوست ماساژ ملایمی است که به پوشش اسیدی پوست آسیبی نرساند.

بهداشت روزانه پوست

ماساژ با سرکه سیب

پس از شستشوی بدن دو تا سه قاشق غذاخوری سرکه سیب را با یک لیتر آب مخلوط کنید و تمام بدن را با این محلول ماساژ دهید. ماساژ با سرکه سیب تمام ذرات باقیمانده صابون را از پوست جدا می‌کند و برای مدتی طولانی مانند دئودورانت بدن را خوشبو نگه می‌دارد. اگر برای ماساژ طولانی مدت با سرکه سیب هر روز وقت کافی ندارید، باید حداقل هفته‌ای یک بار این کار را انجام دهید.

حمام کامل

برای حمام کامل بدن حدود یک چهارم لیتر سرکه سیب را داخل آب وان بریزید. حداقل باید پانزده دقیقه در آب بمانید تا پوست اسید لازم را به خود جذب کند. حمام سرکه پوست شل و خسته را ترمیم می‌کند.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن * ۱۰۷

مکمل حمام^۱ سرکه سیب و اسطوخودوس

مخلوط سرکه سیب و شکوفه های اسطوخودوس جزء اصلی سازنده مواد مخصوص بهداشت پوست هستند. این مکمل پوست کدر را پاک و شفاف می سازد و خاصیت آرام بخش دارد.

● یک مشت شکوفه اسطوخودوس را در ظرفی بریزید و یک چهارم لیتر سرکه سیب به آن بیفزایید.

● در ظرف را ببندید و آن را به مدت دو تا سه هفته در محل تاریک و خنکی قرار دهید.

● سپس از صافی رد کنید و در آب حمام مصرف کنید.

دئودورانت طبیعی با سرکه سیب

پس از استحمام مالیدن پارچه آغشته به سرکه سیب به زیر بغل از تولید بوی زننده عرق جلوگیری می کند. این ماده مؤثر خوشبوکننده در عین حال از پوست نیز مراقبت می کند. سرکه سیب از تولید باکتری هایی که باعث بوی عرق می شوند جلوگیری می کند و پوست را بدون آن که به پوشش طبیعی اسیدی آن آسیب برساند، شاداب و زنده می کند.

بهداشت پوست صورت

پوست کثیف و چرب

به دلیل خاصیت ضد عفونی و پاک کنندگی سرکه سیب می توان آن را به روش های متعددی با مکمل های زیر ترکیب کرد.

۱. مکمل حمام: مکمل های حمام شامل مجموعه ای از نمک ها، روغن ها و اسانس ها است که برای پاکیزگی، طراوت و خوشبو کردن بدن استفاده می شوند. - م.

مواد آرایشی ساخته شده با سرکه سیب برای انواع مختلف پوست مناسب هستند. شما نیز می توانید از بین نسخه های متنوع مندرج در این کتاب نوع مناسب آن را برای خود بیابید.

۱۰۸ * سرکه سیب

ماسک توت فرنگی و سرکه سیب

ماسک توت فرنگی و سرکه سیب پوست کدر را شفاف می‌کند، به آن آرامش می‌بخشد و چربی اضافی آن را از بین می‌برد. سرکه سیب اثر خنک‌کننده، محافظ و ضد عفونی‌کننده دارد.

● پنج عدد توت فرنگی را با چنگال له کنید و سه قاشق غذاخوری سرکه سیب به آن بیفزایید.

● پس از دو تا سه ساعت آن را از صافی رد کنید و روی پوست صورتتان بمالید.

● بگذارید این مایع تمام طول شب روی صورتتان بماند.

● صبح روز بعد صورتتان را بشوید و با کرم مرطوب‌کننده پوست را ماساژ دهید.

تونیک صورت

برای تمیز کردن پوست چرب و کثیف آب معدنی و سرکه سیب را به میزان مساوی مخلوط کنید و صبح و شب پوست صورت را با این لوسیون پاک کنید.

لوسیون گل سرخ و سرکه سیب

برای تهیه این لوسیون پنج قاشق غذاخوری سرکه سیب را با همین مقدار آب معدنی مخلوط کنید و یک مشت گلبرگ خشک گل سرخ که خودتان خشک کرده‌اید و یا از داروخانه (عطاری) خریده‌اید به آن اضافه کنید و این مخلوط را داخل ظرف درداری بریزید و به مدت دو تا سه هفته در محل تاریک و خنکی قرار دهید. سپس آن را از صافی رد کنید و لوسیون

مراقبت از پوست به آزمایش و تحقیق دقیق نیازمند است. زیرا در واقع هر شخصی نوع منحصر به فردی از پوست را داراست. پس بهتر است برای این کار وقت کافی مبذول دارید تا به نتیجه مطلوب برسید.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن ۱۰۹

آماده مصرف است. پس از آغشته کردن پوست به لوسیون نباید صورتتان را بشوید.

این لوسیون برای پوست چرب و کدر مناسب است. می توانید این لوسیون را به عنوان مکمل حمام برای تمام پوست بدن استفاده کنید. (توضیح: گلاب ایرانی برای تهیه این لوسیون بسیار مناسب است. - م.)

برخلاف پیلینگ مکانیکی و شیمیایی پیلینگ پوست با مواد طبیعی و گیاهی نه تنها عملی خشن نیست بلکه برای انواع پوست ها بسیار سودمند است.

پیلینگ صورت

کنید و با حوله گرمی روی آن را بپوشانید.

● بگذارید پنج دقیقه روی

پوست اثر کند، سپس صورت

خود را با آب گرم بشوید و با

حوله خشکی محکم بمالید.

بدین ترتیب پوسته های خشکی

که در حین عمل پیلینگ از

پوست جدا شده اند، کاملاً از

سطح پوست کنده می شوند و

از زیر آن پوست شاداب و

گلگون نمایان می شود.

● استفاده از این پیلینگ زیبایی

هفته ای یک شب توصیه

می شود.

پیلینگ، قسمت های مرده و

سطحی پوست صورت را از آن

جدا می کند. این کار برای هر نوع

پوستی مناسب و مفید است.

● ابتدا پوست صورت را با

شیر پاک کن ملایمی تمیز کنید.

● سپس حوله کوچکی را با آب

گرم خیس کنید و به مدت یک

تا دو دقیقه روی صورتتان

بگذارید.

● یک دستمال کتان را با آب

ولرمی که حاوی دو تا سه

قاشق غذاخوری سرکه سیب

است خیس کنید.

● دستمال را روی صورتتان پهن

پوست خشک و پیر

برای پوست های خشک دو نسخه وجود دارد که با افزودن یک مکمل

چرب به سرکه سیب تهیه می شوند.

۱۱۰ سرکه سیب

مصرف خارجی و داخلی آووکادو به عنوان ماده محافظ به دلیل داشتن روغن آووکادو، ویتامین‌ها و املاح مختلف بسیار مفید و مناسب است.

ماسک آووکادو و سرکه سیب

برای تهیه این ماسک به دو عدد زرده تخم مرغ، دو قاشق چایخوری سرکه سیب، دو قاشق غذاخوری روغن خار، دو قاشق چایخوری میوه تازه آووکادو و یک قاشق چایخوری آبلیمو نیاز دارید.

● زرده‌های تخم مرغ را با همزن آن قدر هم بزنید تا به شکل کرم دریايند، در حين اين کار سرکه سیب و روغن خار را فواره قطره به قطره به زرده‌ها اضافه کنید.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن * ۱۱۱

● گوشت میوه آووکادو را با قاشق له کنید و همراه آبلیمو به مخلوط بيفزاييد.

● سپس تمام مواد را کمی با همزن مخلوط کنید و بلافاصله مصرف کنید.

ماسک سرکه سیب و آووکادو محافظ پوست های خشک و پیر است. شب پس از پاک کردن پوست صورت ماسک را روی پوست صورتتان بمالید و بگذارید تمام طول شب روی پوست اثر کند. صبح روز بعد باقیمانده ماسک روی صورتتان را با آب زلال بشوید. اگر مقداری از ماسک باقی ماند می توانید آن را در یخچال نگهداری کنید و شب بعد آن را مصرف کنید.

سبوس گندم را می توان از داروخانه ها، عطاری ها و حتی فروشگاه های مواد غذایی تهیه کرد.

ماسک سرکه و سبوس گندم

● برای تهیه این ماسک باید چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب را کمی گرم کنید (سرکه نباید بجوشد).

● سه قاشق غذاخوری عسل را در آن حل کنید و سپس دو قاشق غذاخوری سبوس گندم را به آن اضافه کنید.

● پس از پاک کردن پوست صورت ماسک را روی صورتتان بمالید و بگذارید نیم ساعت روی پوست اثر کند. سپس صورتتان را با آب ولرم بشوید.

بهداشت دهان و دندان

بوی نامطبوع دهان

برای مقابله با طعم بد دهان پس از بیدار شدن و یا رفع بوی نامطبوع دهان،

۱۱۲ * سرکه سیب

غرغره کردن با یک لیوان آب حاوی یک قاشق چایخوری سرکه سیب مؤثر و مفید است.

تغییر رنگ دندان‌ها

اگر روی دندان‌هایتان لکه‌هایی مشاهده کردید یک قاشق چایخوری سرکه سیب را به یک لیوان آب اضافه کنید و پس از مسواک زدن دو دقیقه دهان را با این محلول آبکشی کنید.

مراقبت و بهداشت گیسوان

ریزش مو

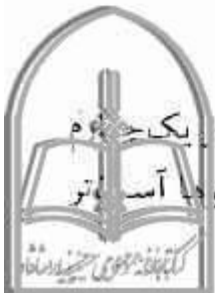
ریزش حدود صد تا مو در روز در هر شخصی طبیعی است. در دوران بارداری و فصول بهار و پاییز ممکن است ریزش موها بیش‌تر شود. اگر متوجه شدید ریزش موهایتان بیش از این تعداد است و یا قسمت‌های طاس روی سرتان مشاهده می‌شود، ممکن است ناشی از اختلالات متابولیکی باشد.

توصیه می‌شود به مدت شش تا هشت هفته به همراه هر وعده غذا شربت سرکه سیب بنوشید. به این ترتیب سیستم متابولیسم بدن متعادل می‌شود، کمبود املاح جبران می‌گردد و رشد موها نیز مجدداً ثبات می‌یابد.

می‌توانید به عنوان مکمل، سرکه سیب رقیق شده به پوست سرتان بمالید. اگر زمینه ارثی ریزش مو یا بیماری علت ریزش موهایتان نباشد، پس از مدت کوتاهی مجدداً موهایتان قوی و پرپشت خواهند شد.

آبکشی موها

پس از شستشوی موها آبکشی با مخلوط سه چهارم لیتر آب و یک چهارم فنجان سرکه سیب موها را نرم و براق می‌کند، شانه کردن موها آسان‌تر

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن * ۱۱۳

شکوفه‌های اسطوخودوس
برای تهیه محلول آبکشی
موهای خشک و چرب
مناسب است.

می‌شود و به رنگ موها قوت می‌بخشد. بهترین تأثیر زمانی به دست خواهد آمد که پس از هر بار شستشو این کار را انجام دهید.

محلول آبکشی بیولوژیکی برای موها و پوست سر

- مقدار گزنه خشک را در سرکه سیب گرم بریزید و پس از مدتی آن را از صافی رد کنید.
- این تئور را پس از شستن موها از فرق سر روی پوست اثر دهید و به آرامی پوست سر را ماساژ دهید.
- پس از این کار موها را آبکشی نکنید.
- بوی آن پس از مدتی خودبه‌خود از بین خواهد رفت.

محلول آبکشی گیاهی

برای تهیه این محلول چند قاشق چایخوری گل خشک و یا انواع علف‌ها، صد میلی لیتر آب و شصت میلی لیتر سرکه سیب نیاز دارید.

با توجه به نوع موهایتان محلول مخصوص آبکشی را تهیه کنید.

● برای موهای چرب: یک قاشق از گیاهان تشنگ، اکلیل کوهی، آویشن.

● برای موهای ضعیف و بی‌حالت یک قاشق چایخوری برگ گزنه، اکلیل کوهی و شکوفه کاملیا.

● برای موهای کدر دو قاشق غذاخوری پیچک خشک خردکرده.

● روی گیاهان (علف‌ها) یا شکوفه‌های خشک آب جوش بریزید و پس از پانزده دقیقه از صافی رد کنید.

● سپس این عصاره را با سرکه سیب مخلوط کنید.

● محلول آبکشی را پس از شستن موها با شامپو مصرف کنید.

۱۱۴ سرکه سیب

- پس از ریختن محلول آبکشی موهایتان را با آب معمولی آبکشی نکنید، پوست سر و موها را به خوبی ماساژ دهید.
- برای رهایی از خارش پوست سر یک قاشق چایخوری سرکه سیب را به یک لیوان آب اضافه کنید و شانه را به این محلول آغشته کنید و موهایتان را دسته‌دسته شانه بزنید تا تمام موها و پوست سرتان کاملاً مرطوب شوند. در پایان موهایتان را در معرض هوا خشک کنید و از سشوار استفاده نکنید.

شوره سر

وجود شوره روی پوست سر کاملاً طبیعی است، زیرا سلول‌های مرده پوست مرتباً از آن جدا می‌شوند. شوره شدید را با سرکه سیب می‌توان کاهش داد. برای درمان شوره سر مالیدن سرکه سیب رقیق به پوست سر، پس از هربار شستشو، توصیه می‌شود. مالیدن سرکه برای رفع خارش پوست سر نیز مؤثر می‌باشد.

- مقدار کمی سرکه سیب را در کاسه کوچکی بریزید.
- پارچه تمناکی را به سرکه آغشته کنید، موها را طوری از هم باز کنید که پوست سر نمایان شود، سپس آن را با پارچه آغشته به سرکه از فرق سر به طرف پایین مرطوب کنید.
- بگذارید حداقل به مدت سی دقیقه سرکه روی پوست اثر کند.
- سپس موها را به روش معمول بشوید.
- برای درمان شوره شدید باید در هر نوبت شستشوی موها این کار را تکرار کنید.

برای مقابله با خارش سر باید شانه یا برس را با سرکه سیب آغشته کرد و از فرق سر تمام موها را دسته‌دسته شانه زد تا تمام پوست سر به سرکه آغشته شود، پس از آن موها را در معرض هوا خشک کرد و از خشک کردن با سشوار صرف‌نظر نمود.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن * ۱۱۵

ثابت کننده مو با عسل (ژل مو با عسل)

برای تهیه این محلول به یک قاشق غذاخوری عسل، دوپست و پنجاه میلی لیتر آب مقطر و یک قاشق چایخوری سرکه سیب نیاز دارید.

● آب را کمی گرم کنید ولی نگذارید بجوشد، عسل را در آن حل کرده، سپس سرکه را به آن اضافه کنید.

● ثابت کننده را قبل از خشک کردن موها یا ششوار به موهای نمناک بمالید.

● اگر کسی مایل است رنگ موهایش را روشن تر کند باید به جای آب از عصارة شکوفه کاملیا استفاده کند.

● برای رنگ کردن موها به رنگ های متمایل به قرمز یک قاشق غذاخوری حنا را در آب مقطر حل کنید، ده دقیقه روی حرارت ملایم گرم کنید و سپس عسل و سرکه را به آن بیفزایید.

انواع روغن های گیاهی و سرکه مخلوط مناسبی برای مراقبت از دست های ترک خورده هستند.

بهداشت و محافظت از دست ها

دست های ترک خورده

از ترکیب روغن زیتون و سرکه سیب به نسبت مساوی روغن نرم کننده مناسبی برای مراقبت از دست های ترک خورده به دست می آید.

این روغن را پس از هربار شستشوی دست ها و به خصوص قبل از خواب به دست های تان بمالید. (در صورت امکان دستکش نازک پنبه ای بپوشید تا رختخوابتان چرب نشود.) این روغن دست ها را نرم، صاف و براق می کند. مصرف آن برای پوست بدن نیز مناسب است.

۱۱۶ * سرکه سیب

ناخن‌های شکننده

همانند ریزش موها، شکستن و تغییر رنگ ناخن‌ها نیز به علت کمبود اسید سالیسیلیک، کلسیم و سدیم است. چون سرکه سیب سرشار از املاح معدنی گوناگون است، نوشیدن مداوم و مستمر آن می‌تواند باعث جبران این کمبود شود. حداقل مدت دوره درمان باید شش هفته باشد.

لکه‌های پیری

با مصرف مخلوط سرکه سیب و آب پیاز لکه‌های پیری روشن‌تر می‌شوند.

● یک قاشق چایخوری آب پیاز را با دو قاشق چایخوری سرکه سیب مخلوط کنید.

● شب‌ها این محلول را روی دست‌هایتان بمالید و بگذارید تمام طول شب روی پوست اثر کند. دست‌ها را تا صبح روز بعد نشویید.

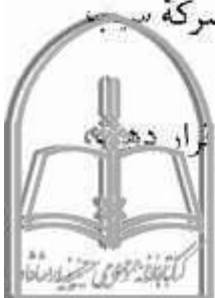
● با استفاده طولانی مدت این محلول رفته رفته لکه‌های قهوه‌ای رنگ پوست کم‌رنگ‌تر خواهند شد.

بهداشت پاها**پینه و شاخی شدن پوست**

قسمت‌های شاخی شده، پینه بسته و میخچه را به کمک بانداز سرکه سیب می‌توان درمان کرد.

● پاهایتان را حداقل به مدت ده دقیقه در آب صابون گرم قرار دهید. سپس آن‌ها را کاملاً خشک کنید.

در روزهای گرم سال شستن پاها با مخلوطی از آب سرد و سرکه می‌تواند باعث خنک شدن و شادابی پوست شود.

سرکه سیب برای مراقبت و بهداشت بدن * ۱۱۷

- یک تکه گاز استریل را به سرکه سیب آغشته کنید و روی محل مورد نظر قرار دهید.
- گاز را با یک تکه پارچه محکم ببندید و یا روی آن جوراب پنبه‌ای بپوشید.
- بگذارید تمام طول شب به همین حال بماند. چندین بار این کار را تکرار کنید تا قسمت‌های شاخی شده، پینه بسته و یا میخچه از بین برود.

مصرف سرکه سیب در آشپزی

نرشی‌های خوش‌طعم
میوه و انواع سبزی‌ها

افرادی که دوست ندارند سرکه سیب بنوشند ولی در عین حال به خاطر اثرات شفا بخش آن نمی‌خواهند از مصرف آن صرف‌نظر کنند، می‌توانند آن را در آشپزی مورد استفاده قرار دهند. اگر برای پختن و چاشنی زدن غذاها و در تهیه سالادها از سرکه سیب استفاده کنید، تمام مواد مؤثر و مفید موجود در آن را برای خود و خانواده‌تان به ارمغان خواهید برد.

در واقع در تمام دستورالعمل‌هایی که در آن‌ها سرکه به کار برده شده می‌توانید از سرکه سیب سالم و خوش‌طعم استفاده کنید. غذاهای آمریکایی و انگلیسی تقریباً همیشه با سرکه سیب پخته و یا چاشنی زده می‌شوند. از لحاظ آماری تقریباً ۶۰ درصد از فروش سرکه مخصوص سالاد به سرکه سیب اختصاص دارد. همچنین بسیاری از فراورده‌های آماده مانند سس خردل، کچاپ، مایونز، چتنی^۱ و سالسا^۲ حاوی سرکه هستند.

شگردهای سرکه سیب در آشپزخانه

اگر سرکه سیب طبیعی با دقت مصرف شود می‌تواند به طرق مختلفی نقش کمکی در آشپزی داشته باشد.

۱. Chutney، نوعی سس تند که از تکه‌های میوه یا گوجه‌فرنگی و انواع ادویه‌ها تهیه می‌شود.
۲. Salsa، نوعی سس شور.

۱۲۰ سرکه سبب

تردکننده

اگر هنگام پختن حبوبات و انواع کلم‌ها مقداری سرکه سبب به آن‌ها بیفزایید نرم‌تر می‌شوند و هضم آن‌ها نیز آسان‌تر می‌گردد. علاوه بر این سرکه طعم خوبی به آن‌ها می‌بخشد. اگر می‌خواهید گوشت پرندگان یا گوشت گوساله را به مدت یک یا دو روز در یخچال نگهداری کنید باید آن را در پارچه‌ای که با آب و سرکه (مخلوط ۱ به ۱) خیس شده بپیچید. به این ترتیب گوشت مدت طولانی‌تری تازه می‌ماند و بسیار ترد و نرم می‌شود.

تردکردن گوشت کباب: آب گوشت و سرکه را به میزان مساوی مخلوط کنید و آن را بجوشانید. پس از سرد شدن، گوشت کباب را چند ساعت در آن خوابانید. سپس به روش معمول کباب را آماده کنید. به گوشت استیک مخلوطی متشکل از سرکه، روغن و در صورت تمایل کمی سیر له شده اضافه کنید. بگذارید دو ساعت بماند و گاهگاهی آن را برگردانید.

سس ترش برای غذاهای گوشتی لذیذ

سس ترش تهیه شده از سرکه را می‌توان برای انواع مختلف گوشت مانند گوشت شکار، بوقلمون، گوساله و بره استفاده کرد. دو نوع مختلف سس ترش یکی برای خواباندن گوشت به مدت طولانی و دیگری برای آماده کردن سریع گوشت وجود دارد.

مواد لازم برای تهیه سس ترش: سه چهارم لیتر آب، یک چهارم لیتر سرکه سبب، سبزی سوپ، یک تا دو عدد پیاز حلقه حلقه شده، یک گوجه پوسیده لیموی آبدار، یک تا دو قاشق چایخوری میوه سروکوه، چهار تا

تردکننده‌هایی که با سرکه تهیه می‌شوند نه تنها باعث نرم و ترد شدن گوشت می‌شوند بلکه باعث ملایم تر شدن طعم قوی گوشت‌های شکار نیز می‌گردند.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۲۱

پنج عدد دانه خردل و فلفل سیاه، سه تا چهار عدد میخک، دو تا سه عدد برگ بو، برای خوش طعم تر شدن سس: تشنک، آویشن و اکلیل کوهی. به سس ترش نمک اضافه نکنید، گوشت را پس از درآوردن از سس نمک بزنید.

برای نگهداری طولانی مدت گوشت تمام مواد را مخلوط کنید و بجوشانید، سپس بگذارید خنک شود. با پختن سس طعم ادویه های آن تندتر (قوی تر) می شود و مدت زمان طولانی تری می توان آن را نگهداری کرد. سس ترش سرد شده را روی گوشت بریزید، به طوری که تمام سطوح آن را بپوشاند. می توانید گوشت را همان روز مصرف کنید و یا آن را به مدت دو تا هفت روز در سس ترش نگهداری کنید. این مسئله به سن حیوان و قطر گوشت بستگی دارد. در ظرف محتوی گوشت را ببندید و داخل یخچال بگذارید. برای آماده کردن سریع گوشت سسی را که طرز تهیه آن قبلاً گفته شد آماده کنید و آن را در حالی که گرم و جوشان است روی گوشت بریزید. بگذارید گوشت سرد شود. پس از یک روز گوشت آماده مصرف است. مزیت روش دوم این است که مواد مغذی گوشت کم تر از آن استخراج می شود.

ماده سفید کننده

برای این که میوه و سبزی در معرض هوا تغییر رنگ ندهند و به رنگ قهوه ای در نیایند، کمی سرکه سیب رقیق شده روی آن ها بریزید. اگر سیب زمینی پوست کنده را در ظرف حاوی آب و سرکه بیندازید قهوه ای رنگ نخواهد شد. البته باید روز بعد آن را مصرف کنید.

برای نگهداری طولانی مدت مارچوبه بهتر است آن را در پارچه ای که به سرکه آغشته کرده اید بپیچید، در این صورت می توانید آن را تا چندین روز داخل یخچال نگهداری کنید.

۱۲۲ سرکه سیب

از بین برنده بو

اگر به خوراک ماهی یا روغن ماهی کمی سرکه اضافه کنید بوی نامطبوع آن از بین خواهد رفت. اگر روی ماهی خام هم سرکه بریزید همین نتیجه را خواهد داشت و هنگامی که آن را بپزید رنگ پوست آن تیره‌ای متمایل به آبی خواهد ماند. (مانند ماهی خام)

برای نگهداری طولانی مدت گوشت و ماهی

اگر گوشت و ماهی تازه را در سس مخصوص سرکه قرار دهید و در جای سردی نگهداری کنید، مدت طولانی تری تازگی خود را حفظ خواهند کرد.

در واقع این سس گوشت را کنسرو می‌کند، طعم ترشی به آن می‌دهد و آن را نرم می‌کند و طعم تند و قوی گوشت شکار را ملایم‌تر می‌سازد.

در صورتی که پنیر را داخل پارچه آغشته به سرکه بپیچید و در یخچال بگذارید مدت طولانی تری تازگی خود را حفظ می‌کند و زود سفت و بیات نمی‌شود.

برای خشی کردن طعم‌ها

اگر غذای شما خیلی شور شد سرکه سیب و شکر را به مقدار مساوی مخلوط کنید و آن را قاشق قاشق به غذا اضافه کنید تا طعم شور آن متعادل شود.

اگر غذا خیلی شیرین شد یک تا دو قاشق سرکه سیب به آن بیفزایید تا شیرینی آن کم‌تر شود.

سرکه بوهایی نامطبوع
اشپزخانه را از بین می‌برد.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۲۳

پیشنهادهایی برای آشپزخانه

- اگر هنگام آب پز کردن تخم مرغ مقداری سرکه به آب اضافه کنید در صورت ترک خوردن از بیرون ریختن محتویات آن از شکاف پوسته جلوگیری خواهد کرد.
- با اضافه کردن یک قاشق چایخوری سرکه سیب به ژلاتین حتی در هوای گرم تابستان ژله شما سفت خواهد ماند.
- هنگام شستن کاهو، انواع سبزی‌ها و میوه‌ها دو قاشق غذاخوری سرکه و مقدار نمک به آب اضافه کنید. بدین وسیله بقایای سموم نباتی، آلودگی‌ها و حشرات کاملاً از سطح آن‌ها تمیز خواهد شد.
- اگر هنگام سرخ کردن غذاها یک قاشق چایخوری سرکه سیب به روغن مایع اضافه کنید، روغن کم‌تری جذب غذا می‌شود و طعم مطبوع‌تری می‌یابد.

معمولاً در تهیه سس مایونز مقدار زیادی روغن مصرف می‌کنند به همین علت این سس بسیار چرب است، مخلوط کردن آن با سرکه آن را خوش طعم‌تر می‌سازد و هضم آن نیز آسان‌تر می‌شود.

سرکه برای تزئین سالادها و تهیه مایونز

سرکه سیب، سرکه خوب و باارزشی است که برای تهیه انواع سس‌های سالاد مناسب می‌باشد. نوعی سس تزئین سالاد که بسیار خوش طعم و سالم است و برای سبزیجات نیز مناسب است به روش زیر تهیه می‌شود: دو قاشق غذاخوری روغن زیتون، یک قاشق غذاخوری سرکه سیب، مقداری عسل، خردل، انواع سبزی‌های تازه و معطر، نمک دریایی و فلفل ساییده‌شده را با هم مخلوط کنید، سس آماده است.

نوعی پیش‌غذای خام

یک پیش‌غذای سرشار از ویتامین‌ها را برای غذای اصلی به خوبی

۱۲۴ * سرکه سیب

تحریک می‌کند. در یک بشقاب قاچ‌های گوجه‌فرنگی، خیارخردکرده، زیتون، حلقه‌های پیاز، یک تکه تخم‌مرغ که به شکل مربع بریده شده و در صورت امکان مقداری پنیر یونانی را بچینید و سس آماده را روی آن‌ها بریزید.

مخلوط سبزیجات معطر برای سالاد

یک قاشق غذاخوری از سبزیجات معطر به هر نوع سالادی بوی مطبوعی می‌بخشد و چون تا مدتی در یخچال قابل نگهداری است همیشه آن را در دسترس خواهید داشت.

انواع سبزی‌های خوشبو را انتخاب کنید، مانند: جعفری، تره، شاهی، شوید، ترشک، رازیانه و غیره. آن‌ها را کاملاً ریز خرد کنید. سبزیجات را داخل ظرف درداری بریزید و روی آن‌ها دو قاشق غذاخوری روغن و دو قاشق چایخوری سرکه سیب بریزید، در ظرف را ببندید و آن را در یخچال نگهداری کنید.

سرکه حاوی انواع ویتامین‌ها، املاح، آنزیم‌ها و عناصر مفید است.

طرز تهیه مایونز

- یک عدد تخم‌مرغ، یک قاشق غذاخوری سرکه سیب، یک‌چهارم لیتر روغن، یک قاشق چایخوری خردل، نمک و مقدار کمی شکر را به ترتیب داخل ظرف دستگاه همزن بریزید.
- همه مواد باید در دمای معمولی اتاق نگهداری شده باشد تا اندازه‌ها دقیق و مایونز خوبی به دست بیاید.
- دستگاه همزن را ابتدا داخل مواد فرو کنید و سپس آن را روشن کنید، آن قدر مواد را هم بزنید تا سس مایونز شکل بگیرد.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۲۵

سرکه معطر مخصوص

سرکه معطر سرکه‌ای است که با سیر، ادویه‌ها، انواع سبزی‌های طبیعی یا اسانس آن‌ها، پیاز، عسل، انواع میوه‌ها، آبمیوه‌ها یا دانه‌ها آماده می‌شود و بو و طعم هر یک را دارد. بخش اصلی سرکه معطر، سرکه انگور یا سرکه سیب است. سرکه سیب بویی مخصوص و مطبوع دارد. با ترکیبات سرکه‌ای زیر می‌توانید غذاهایتان را خوش طعم‌تر کنید. سرکه سبزیجات، گیاهان وحشی، سرکه میوه و همچنین سرکه‌هایی که طعم‌های متفاوتی دارند در اصل به یک روش تهیه می‌شوند. مواد معطر را درون سرکه بریزید، چند هفته بگذارید مواد داخل سرکه بمانند تا سرکه بوی آن‌ها را به خود بگیرد. برای ادویه‌زدن پیاز، سیر، عسل، فلفل دلمه‌ای و نمک مناسب هستند.

چگونه سرکه را معطر می‌سازند؟

- سبزی‌ها و میوه‌ها باید تا حد امکان تازه و آبدار باشند تا سرکه رنگ و بویی خوب و قوی داشته باشد. برای تهیه سرکه معطر میوه‌ای می‌توان از میوه‌های منجمد نیز استفاده کرد.
- ظرفی که می‌خواهید در آن سرکه معطر تهیه کنید باید از جنس شیشه، سفال لعابدار یا فولاد آبکاری شده باشد. بهتر است از ظروف کوزه‌ای شکل با دهانه گشاد یا بطری‌هایی به همین شکل استفاده کنید، چون پرکردن و تمیزکردن آن‌ها آسان‌تر است.
- سرکه باید در مکان تاریکی قرار داده شود، زیرا نور باعث تغییر رنگ مواد معطر و سرکه می‌شود. در ظرف را محکم ببندید و گاهی آن را به آرامی تکان دهید.

اگر می‌خواهید در زمستان نیز از بوی خوش سبزیجات بهاری بهره‌مند شوید آن‌ها را داخل سرکه بریزید و نگهداری کنید. سرکه بوی سبزیجات را به خود می‌گیرد و با اضافه کردن آن به انواع غذاها از رایحه خوش سبزی‌های بهاری لذت خواهید برد.

۱۲۶ * سرکه سیب

انواع سرکه سیب معطر نه تنها برای مصرف در سالاد و خوش طعم کردن غذاها مناسبند، بلکه برای بهداشت و زیبایی نیز جایگزین مناسبی برای انواع لوازم آرایش شیمیایی هستند.

● در دمای ۱۸ درجه سانتیگراد سرکه معطر پس از دو تا چهار هفته آماده می شود. البته این مدت زمان تقریبی است. گاهی آن را بچشید تا متوجه شوید بو و طعم دلخواه شما را پیدا کرده است یا خیر.

● اگر از بوی آن راضی هستید به وسیله یک تکه پارچه جوشانده شده یا کاغذ فیلتر آن را صاف کنید و در بطری بریزید. بطری ها را قبلاً با آب گرم استریل کنید. سرکه معطر یک تا دو سال بوی خود را حفظ می کند.

● همیشه سرکه را در ظروف شیشه ای نگهداری کنید. ظروف فلزی با حلبی مناسب نیستند زیرا اسید سرکه این مواد را می خورد. و سرکه با طعم فلز درهم می آمیزد.

مصرف سرکه سبب در آشنایی * ۱۲۷

افزودن مقدار کمی نمک
به سبزی‌هایی که داخل
سرکه می‌ریزید توصیه
می‌شود.

- سرکه نیز ممکن است فاسد و خراب شود. از این رو باید همیشه پس از مصرف در شیشه سرکه را به خوبی ببندید. اگر سرکه شما در ظرف دربازی ماند و کدر شد می‌توانید آن را از یک تکه پارچه یا صافی رد کنید و دوباره آن را مورد استفاده قرار دهید.
- تا حد امکان سرکه را در محلی تاریک و خنک نگهداری کنید. شیشه‌های رنگی برای نگهداری سرکه مناسب‌تر از انواع بی‌رنگ هستند.

سرکه گیاهی ادویه‌دار

برای تهیه سرکه سبب معطر بیش از هر چیز انواع گیاهان معطر با رنگ‌های روشن مانند ریحان، ترخون، مرزنگوش، بادرنجبویه، تشنک، پونه کوهی، جعفری فرنگی، شوید و آویشن مناسب هستند. اگر می‌خواهید سرکه بویی منحصر به فرد از یک گیاه به خصوص را داشته باشد برای هر شیشه سرکه فقط یک نوع گیاه مصرف کنید. ولی اگر قصد دارید گیاهان را با یکدیگر مخلوط کنید، توجه داشته باشید که از لحاظ بو و رایحه با یکدیگر هماهنگی داشته باشند. مقدار مصرف گیاه برای معطر ساختن سرکه به درجه بو و رنگ موردنظر شما بستگی دارد. اگر مقدار زیادی از گیاه را استفاده کنید مدت زمان لازم برای آماده‌شدن سرکه معطر رنگی کوتاه‌تر خواهد بود. گیاهان تازه را به قطعات درشت خرد کنید. اگر آن‌ها را خیلی ریز خرد کنید ممکن است طعم سرکه بیش از حد نافذ و تند شود.

اگر هنگام پرکردن بطری سرکه آماده‌شده یک شاخه از گیاه معطرکننده آن را داخل بطری بیندازید ظاهری زیبا و اشتهاآور پیدا خواهد کرد و

مصرف سرکه سیب در آشپزی ۱۲۹

یک بطری زیبای حاوی سرکه معطر می تواند هدیه خوبی برای دوستان صمیمی و آشنایان باشد.

سرکه با عطر ترخون

طرز تهیه آن مانند سرکه شوید است، برای تهیه سس خردل مناسب است و چاشنی لذیذی برای تهیه انواع مختلف سس ها به خصوص سس بارنر^۱ و رمولاد^۲، برای تهیه گوشت پرندگان، گوشت گوساله و غذاهای تهیه شده با قارچ و همچنین سالاد کاهو و سالاد مخلوط است. برای تکمیل طعم آن می توانید آب نصف لیمو را نیز به آن اضافه کنید.

سرکه با عطر ریحان

مواد لازم: ۶۰ گرم برگ های تازه ریحان، دانه های فلفل سبز، مقدار کمی نمک و یک لیتر سرکه سیب.

طرز تهیه: برگ های ریحان را بشویید و کاملاً خشک کنید. تمام مواد اولیه را داخل کوزه ای بریزید و حداقل به مدت چهار هفته در مکان تاریکی با درجه دمای ۱۸ درجه سانتیگراد قرار دهید. می توانید هنگام پرکردن بطری ها سرکه را از صافی رد کنید. اگر ریحان داخل سرکه بماند با گذشت زمان بو و رایحه آن را قوی تر می کند.

انواع مختلف: اگر چهار حبه سیر و نصف یک پیاز را داخل این سرکه بیندازید طعم آن تندتر خواهد شد. البته هنگام پرکردن آن در بطری حتماً باید سرکه را از صافی رد کنید.

سرکه با عطر تشنک

مواد لازم: دو شاخه تشنک، نصف یک لیموی تازه و آبدار، نیم لیتر سرکه سیب.

1. Sauce béarnaise

2. Remoulad

۱۳۰ * سرکه سیب

طرز تهیه: به مدت دو روز تشک‌ها را آویزان کنید تا خشک شوند. لیمو را به قطعات درشت تقسیم کنید. تمام مواد را داخل ظرف درداری بریزید و در آن را ببندید و به مدت دو هفته در مکان تاریک و خنکی قرار دهید. پس از آماده شدن سرکه را داخل بطری زیبا و بدون منافذی پر کنید.

سرکه با عطر سیر

مواد لازم: بنا به ذائقه خود تعداد ده تا پانزده حبه سیر، ده دانه فلفل نکوبیده، یک لیتر سرکه سیب.

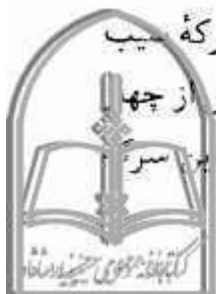
طرز تهیه: پوست سیرها را بکنید، آن‌ها را نصف کنید و به همراه فلفل و سرکه داخل گوزه‌ای بریزید. پس از سه تا چهار هفته آن را از صافی رد کنید و داخل بطری بریزید. سرکه سیر نه تنها چاشنی ایده‌آلی برای تهیه انواع سالادهاست بلکه به غذاهای گوشتی، صدف، ماهی و غذاهای حاوی انواع سبزی‌ها نیز بو و رایحه خوبی می‌بخشد و استفاده از سیر تازه برای تهیه آن‌ها لزومی نخواهد داشت. سرکه سیر برای خواباندن انواع گوشت کباب مانند گوشت بره مناسب است.

سرکه با عطر بادرنجبویه و نعناع

مواد لازم: ۲۵ گرم برگ نعناع، ۲۵ گرم برگ‌های بادرنجبویه لیمویی، نصف پوست یک لیموی آبدار، یک قاشق غذاخوری عسل، یک لیتر سرکه سیب.

طرز تهیه: سبزیجات خردشده و عسل حل کرده را داخل سرکه سیب بریزید. در صورت تمایل پوست لیمو را نیز به آن اضافه کنید. پس از چهار تا شش هفته سرکه را از صافی رد کنید و داخل بطری بریزید. این سرکه

مخلوط کردن دو یا سه نوع سرکه معطر و چند نوع روغن مانند روغن زیتون یا روغن گردو برای خوش طعم کردن سالادها توصیه می‌شود.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۳۱

دارای طعم و بوی تازه‌ای است و برای سالاد سبزی‌های تابستانی بسیار مناسب می‌باشد. پس از رقیق کردن با آب، شربت گوارای جان بخشی به دست می‌آید.

سرکه با عطر نعناع

مواد لازم: یک لیتر سرکه سیب، شصت گرم برگ نعناع، یک شاخه گیاه نعناع

طرز تهیه: روی نعناع سرکه سیب بریزید و بگذارید به مدت چهار تا شش هفته بماند، سپس آن را از صافی رد کنید و داخل بطری بریزید. یک شاخه از گیاه نعناع را به همراه سرکه داخل بطری بیندازید.

یک لیوان آب و دو قاشق چایخوری سرکه نعناع و یک قاشق چایخوری عسل بهترین دارو برای درمان سوءهاضمه خفیف است. مصرف آن همراه نوشیدنی‌های سرد خاصیت شاداب‌کننده دارد.

سرکه ادویه دار تند و قوی

ادویه‌های مناسب برای تهیه سرکه ادویه دار زنجبیل، میخک، ترب کوهی، زیره، پیرونی، فلفل، دانه‌های خردل و دارچین هستند.

معمولاً ادویه‌های خیلی تند را برای مدت کوتاهی داخل سرکه می‌ریزند زیرا در غیر این صورت سرکه بسیار تند خواهد شد. ترب کوهی را همیشه باید با عسل یا شکر مخلوط کنید تا سرکه خیلی تند نشود.

سرکه زنجبیلی

مواد لازم: نصف ریشه زنجبیل متوسط، یک لیتر سرکه سیب، یک قاشق چایخوری عسل

علاوه بر سرکه‌های معطری که در این کتاب معرفی شده‌اند شما نیز می‌توانید با ادویه‌ها یا شکوفه‌های مختلف دیگر سرکه معطر تهیه کنید.

۱۳۲ * سرکه سیب

طرز تهیه: پوست ریشه زنجبیل را بکنید، به قطعات درشت تقسیم کنید و آن را داخل سرکه سیب بریزید. بگذارید به مدت دو تا چهار هفته بماند تا سرکه طعم زنجبیل را به خود بگیرد. عسل را پس از صاف کردن سرکه و درآوردن ریشه زنجبیل به آن اضافه کنید و سرکه را داخل بطری بریزید. این سرکه برای طبخ انواع غذاهای تایلندی، ویتنامی و کرئولی^۱ مناسب است.

در برخی از فروشگاه‌ها می‌توان بطری‌ها یا ظروف بسیار زیبایی برای نگهداری سرکه یافت.

سرکه ادویه دار معطر

مواد لازم: دو شاخه آویشن، نصف دسته جعفری، نصف شاخه اکلیل کوهی، سه برگ تشنگ، دو عدد برگ بو، پنج دانه فلفل نکوبیده، نصف قاشق چایخوری دانه‌های خردل و یک لیتر سرکه سیب.

طرز تهیه: تمام مواد را داخل ظرفی بریزید و بگذارید گیاهان داخل سرکه دو تا چهار هفته بمانند تا نرم شوند، سپس آن را صاف کنید و داخل بطری بریزید. ترب کوهی تازه و رنده شده سرشار از ویتامین C است. مایونزی که با سرکه ادویه دار تهیه می‌شود برای سالاد گوشت پرنندگان بسیار مناسب است.

سرکه زیره ای

مواد لازم: پنجاه گرم زیره، پنجاه گرم زیره پیوندی^۲، یک لیتر سرکه سیب. طرز تهیه: زیره را کمی در هاون بکوبید و در سرکه سیب بریزید، پس از سه هفته آن را از صافی رد کنید.

۱. مهاجرین اروپایی آمریکای لاتین و سیاه‌پوستان، اهل آمریکای جنوبی را کرئولی می‌نامند. - م.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۳۳

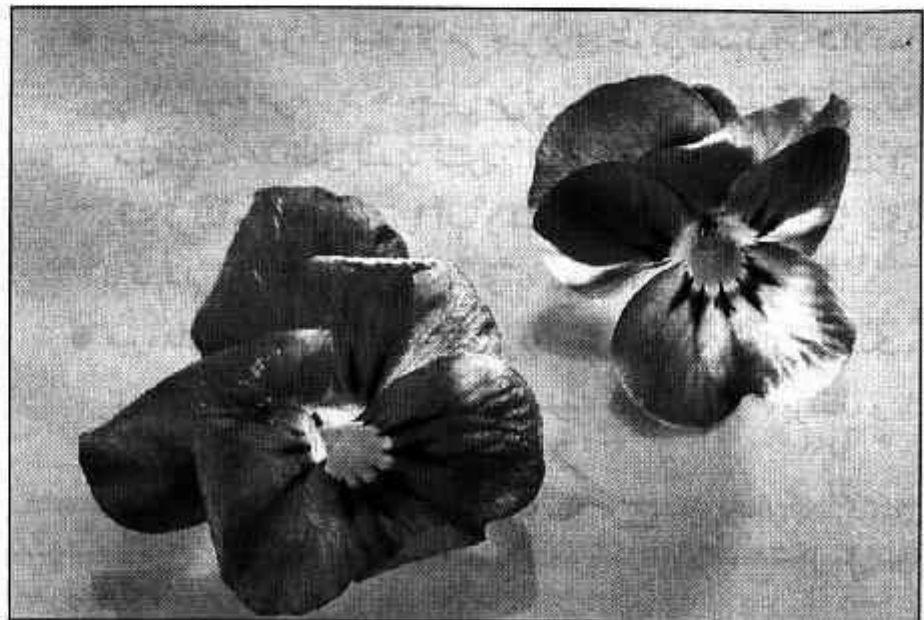
سالاد سبزیجات یا آش را به جای زیره یک بار با سرکه زیره‌ای چاشنی بریزید.

سرکه فلفلی

مواد لازم: دانه‌های فلفل سبز و قرمز هر کدام پانزده گرم، بیست گرم دانه‌های فلفل سیاه، یک حبه سیر، در صورت تمایل یک قاشق چایخوری دانه‌های خردل، یک لیتر سرکه سیب.

طرز تهیه: دانه‌های فلفل را در هاون بکوبید، حبه سیر را نصف کنید و در صورت تمایل به همراه خردل داخل سرکه سیب بریزید. پس از دو تا سه هفته سرکه را از صافی رد کنید و در بطری بریزید. برای تزیین داخل هرکدام از بطری‌ها دانه‌های رنگارنگ فلفل و یا پوست فلفل بیندازید. انواع سرکه تند برای تهیه سس‌های تند آتشین و سوپ‌ها (گولاش، سوپ لویا و سوپ چیلی «فلفل») و خواباندن گوشت کباب مناسب هستند.

گل‌های بنفشه نه تنها زیبا هستند بلکه برای مخلوط کردن با سرکه نیز ایده‌آل‌اند و به آن رایحه‌ای منحصر به فرد می‌بخشند.

۱۳۴ * سرکه سیب

سرکه توب کوهی

مواد لازم: صد و پنجاه گرم ترب کوهی رنده شده، سی گرم تره فرنگی، مقدار کمی فلفل کاین، یک فاشق چایخوری نمک و یک لیتر سرکه سیب. طرز تهیه: تمام مواد را داخل ظرفی بریزید و بگذارید به مدت دو تا سه هفته بماند، سپس از صافی رد کنید و داخل بطری بریزید.

معطر کردن سرکه با میوه ها و اسانس های دیگر

علاوه بر میوه ها می توانید سرکه را با پوست پرتقال و لیمو، عسل، انواع مغزها (مانند فندق و گردو) و عصاره گل ها مانند گل سرخ، بنفشه و اسطوخودوس معطر کنید. شکوفه های لطیف باید مدت طولانی تری داخل سرکه بمانند تا طعم مورد نظر به دست بیاید. اگر سرکه و مواد معطر کننده را به آرامی تا دمای ۴۰ درجه سانتیگراد گرم کنید زمان لازم برای آماده شدن سرکه معطر کوتاه تر خواهد شد.

● سرکه معطر میوه ای بیش از هر چیز برای خوش طعم کردن سالادها به کار برده می شود. همچنین می توان با افزودن چند قطره سرکه میوه ای به غذاهای تند یا شیرین آن ها را خوش عطر ساخت. از رقیق کردن سرکه میوه ای با آب و شیرین کردن با مقداری عسل یک نوشیدنی حیات بخش و کم کالری به دست می آید.

● میوه های مناسب برای معطر کردن سرکه عبارتند از: تمشک، توت فرنگی، گیلان، تمشک سیاه، تمشک هولوندر^۱، پرتقال و با

همیشه پس از مصرف سرکه در بطری آن را محکم ببندید تا خراب نشود، اگر در بطری سرکه باز ماند و سرکه شما کدر شد، آن را از صافی رد کنید تا صاف و زلال شود.

۱. Holunderbeer، نوعی تمشک سیاه و براق که گیاه آن به شکل بوته ای با برگ های سبز تیره و پرزدار و گل آن به رنگ سفید مایل به زرد و شکوفه های آن به شکل گل آویزان چتری بزرگ رشد می کنند. - م.

مصرف سرکه سیب در آشنه‌زی * ۱۳۵

آب میوه‌های دیگر. میوه‌های درشت را باید خرد کرد تا عطر آنها به سرکه نفوذ کند.

- سرکه‌ای که برای تهیه سرکه معطر میوه‌ای استفاده می‌شود باید حداقل هفت درصد اسید داشته باشد، زیرا به علت مخلوط شدن میوه با سرکه، اسیداستیک آن جذب می‌شود و ممکن است در پایان کار سرکه ترشی خود را از دست داده باشد.
- زمان لازم برای رسیدن سرکه میوه‌ای حدود هشت هفته است. با چشیدن سرکه متوجه خواهید شد که آیا به درجه طعم و بوی دلخواه شما رسیده است یا خیر.

سرکه سیب عسل با عسل

مواد لازم: پنجاه تا صد گرم عسل، یک لیتر سرکه سیب.
طرز تهیه: عسل را با سرکه کاملاً مخلوط کنید تا در آن حل شود. توصیه می‌شود سرکه را کمی گرم کنید، سپس آن را در بطری بریزید. قبل از مصرف شیشه را تکان دهید. این سرکه برای خوش طعم کردن سالاد میوه و انواع دسر و همچنین سالاد برگ‌های تازه (کاهو، کلم، ...) مناسب است. بسته به نوع عسل که مصرف می‌کنید (عسل جنگلی، عسل شکوفه‌های زیرفون یا عسل اسطوخودوس) سرکه شما دارای طعم به خصوصی خواهد بود. مزیت سرکه عسل آماده‌شدن فوری آن است.

سرکه گل رز یا سرکه اسطوخودوس

سرکه گلبرگ‌های رز طعم تلخ ملایمی دارد و برای تهیه دسرهایی که طعمی بین تلخ و شیرین دارند و همچنین برای استفاده در غذاهای آسیایی مناسب است.

میوه‌های جنگلی طعم قوی‌تری از انواع پرورشی آن دارند. اگر میوه جنگلی در دسترس‌تان است در تهیه سرکه معطر از آن استفاده کنید.

۱۳۶ * سرکه سیب

سرکه شکوفه‌های اسطوخودوس سوپ‌ها، انواع سبزی‌ها، سالادها و غذاهای گوشتی را که با گیاهان مختلف چاشنی زده می‌شوند، خوشمزه‌تر می‌کند. طرز تهیه سرکه گل سرخ و سرکه اسطوخودوس همانند سرکه بنفشه است.

سرکه بنفشه

مواد لازم: سی تا پنجاه گرم گل بنفشه، آب یک عدد لیمو، یک لیتر سرکه سیب، مقدار کمی شکر.

طرز تهیه: گلبرگ‌های گل را خرد کنید و داخل قابلمه‌ای بریزید و با آب‌لیمو و دو قاشق غذاخوری سرکه سیب مخلوط کنید. چند ساعتی بگذارید بماند تا عصاره آن خارج شود، سپس باقیمانده سرکه سیب را روی آن بریزید. عصاره را تا دمای ۴۰ درجه سانتیگراد به آرامی گرم کنید، پس از سرد شدن داخل کوزه بریزید. داخل سرکه بنفشه یک تکه چوب دارچین خرد کرده بریزید (در تهیه سرکه گل سرخ و سرکه اسطوخودوس دارچین مصرف نکنید). پس از دو تا چهار هفته سرکه را از صافی رد کنید. اگر مایلید طعم آن کمی ملایم‌تر شود مقدار کمی شکر به آن بیفزایید. برای تزئین مقداری از گلبرگ‌های گل بنفشه را داخل بطری بیندازید.

سرکه بنفشه قدمتی
صدساله دارد.

سرکه بنفشه قدمتی صد ساله دارد. این سرکه به شیرینی‌ها و خوراکی‌های شیرین طعم به‌خصوصی می‌بخشد. چون دسترسی به سرکه بنفشه دشوار است ارزش این را دارد که خودتان آن را تهیه کنید. مقدار کمی از آن برای افزودن به سالادهایی که از شکوفه‌های خوراکی تهیه می‌شود بسیار مناسب است.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۳۷

سرکه شکوفه‌های یاس درختی

شکوفه‌های یاس درختی را در فصل شکوفه کردن جمع آوری و پاک می‌کنند تا هیچ یک از قسمت‌های چوبی در آن باقی نماند، زیرا باعث تلخ شدن طعم سرکه می‌شود. سپس آن‌ها را به صورت نیمه خشک در سرکه می‌ریزند و در کوزه سربسته‌ای به مدت دو هفته در معرض حرارت آفتاب قرار می‌دهند. پس از گذشت این مدت مایع را به آرامی خالی می‌کنند و باقیمانده داخل کوزه را با فشار آبگیری می‌کنند، سپس تمام مواد را به وسیله پارچه‌ای نازک یا کاغذ فیلتر صاف می‌کنند و در بطری می‌ریزند، سپس در بطری را محکم می‌بندند و در مکان خنکی نگهداری می‌کنند. بهتر است سرکه را در مکان تاریکی که درجه دمای محیط آن ۱۸ درجه سانتیگراد باشد قرار دهید تا نور باعث تغییر رنگ آن نشود. لازم به ذکر است که گرچه این سرکه را سرکه شکوفه‌های یاس درختی می‌نامند ولی آن را از شکوفه‌های هولندر سیاه نیز تهیه می‌کنند. در شمال آلمان میوه هولر را توت یاس درختی می‌نامند. برای هر لیتر سرکه سیب هفت تا ده قاشق شکوفه‌های هولندر تازه یا خشک لازم است.

سرکه لیمو و پرتقال

مواد لازم: یک عدد لیمو و دو عدد پرتقال آبدار، یک لیتر سرکه سیب. طرز تهیه: میوه‌ها را پوست کنده و خرد کنید، چند تکه از پوست آن‌ها را به همراه میوه‌ها درون کوزه‌ای بریزید و سرکه سیب را به آن اضافه کنید. در صورت تمایل می‌توانید پنجاه گرم جعفری یا شکوفه‌های بادرنجبویه لیمویی به آن اضافه کنید. سرکه باید سه تا چهار هفته بماند تا جا بیفتد. سپس آن را صاف کنید و درون بطری بریزید. برای تزیین چند

با انواع شکوفه‌های خوشبو می‌توان سرکه معطر تهیه کرد.

۱۳۸ * سرکه سیب

تکه چوب درخت لیمو یا پرتقال و مقداری از خلال پوست آنها را داخل بطری بیندازید. این سرکه خوش طعم شکوفه‌ای طعم خوراکی‌های شیرین را ملایم‌تر می‌سازد.

سرکه تمشک

مواد لازم: پانصد گرم تمشک رسیده، یک لیتر سرکه سیب، در صورت تمایل یک بسته پودر وانیل.

طرز تهیه: تمشک‌ها، سرکه سیب و پودر وانیل را درون کوزه‌ای بریزید. برای خوش‌رنگ‌تر شدن سرکه می‌توانید مقداری آب تمشک تازه به آن اضافه کنید. بگذارید دو تا سه هفته بماند سپس آن را صاف کنید. در حین صاف کردن تمشک‌ها را به خوبی فشار دهید تا عصاره آنها خارج شود. برای تزئین چند عدد میوه تمشک را داخل بطری بیندازید. سرکه تمشک مکمل خوبی برای طعم سالادهای تابستانی ساده است.

سرکه توت‌فرنگی جنگلی

مواد لازم: دو قاشق غذاخوری شکر، یک لیتر سرکه سیب، سیصد تا پانصد گرم توت‌فرنگی جنگلی.

طرز تهیه: ابتدا شکر را در سرکه سیب حل کنید، سپس سرکه را روی میوه‌ها بریزید. حدود پنج هفته طول می‌کشد تا سرکه طعم میوه‌ها را به خود بگیرد. پس از این مدت سرکه را صاف کنید و در بطری بریزید. میوه توت‌فرنگی را به عنوان تزئین داخل بطری بیندازید زیرا به مرور زمان له‌شده و غیرقابل تشخیص خواهد شد.

از انواع میوه‌های جنگلی وحشی و میوه‌های پرورشی می‌توان برای تهیه سرکه‌های خوش طعم بهره جست.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۳۹

توت فرنگی جنگلی طعم بسیار قوی تری از انواع پرورشی آن دارد، بنابراین استفاده از انواع توت فرنگی وحشی ارجحیت دارد.

سرکه سیب دارچینی

مواد لازم: هفت تکه چوب دارچین، دوست گرم سیب، دوست میلی لیتر آب سیب، یک لیتر سرکه سیب.

طرز تهیه: چوب های دارچین را خرد کنید و با سیب های پوست کنده قاج شده و آب سیب مخلوط کنید. سرکه سیب را روی مواد بریزید، پس از سه تا چهار هفته سرکه آماده می شود سپس می توانید آن را صاف کنید.

اگر سالا‌دهای تابستانی
رنگارنگ و ترد و تازه را
با چند نوع سرکه مختلف
مخلوط کنید طعم خوبی
پیدا خواهند کرد.
می توانید از روغن نیز
استفاده کنید. روغن
زیتون و روغن گردو به
کار ببرید.

۱۴۰ * سرکه سیب

سس های خوش طعم

ویناگره^۱

انواع سس های سالاد حاوی سرکه را ویناگره می نامند.
مواد لازم: دو عدد تخم مرغ آب پز، سه قاشق غذاخوری روغن خار، دو قاشق غذاخوری سرکه سیب، فلفل سفید آسیاب شده، مقدار کمی نمک دریایی، پنچ گرم انجیر وحشی، یک قاشق چایخوری خردل تند.
طرز تهیه: تخم مرغ ها را با چنگال له کنید و با بقیه مواد مخلوط کنید تا حالت سس پیدا کند. انجیر وحشی را در مرحله آخر به سس اضافه کنید، به جای آن می توانید از پیاز بهاری خرد شده، یک حبه سیر له شده و سبزی های خرد کرده (شوید، جعفری) استفاده کنید.

سس ویناگره برای مصرف با گوچه فرنگی، انواع کاهو و کلم، لوبیا، سیب زمینی و آرتیشو مناسب است.

سس «سالساورده»^۲

این سس از ایتالیای مرکزی است. معنی آن سس سبز است و برای مصرف با تخم مرغ آب پز و گوشت گوساله سرد مناسب می باشد.
مواد اولیه: یک بسته جعفری، سه تکه ماهی کولی (قسمت فیله تیغ گرفته)، یک عدد خیار ترشی، یک عدد سیب زمینی آب پز، یک حبه سیر، یک عدد تره فرنگی، یک قاشق غذاخوری روغن زیتون، یک قاشق غذاخوری سرکه سیب.

طرز تهیه: برگ های جعفری را کاملاً خرد کنید، سیب زمینی را له کرده، سیر و تره فرنگی را ریز خرد کنید. فیله ماهی کولی را به تکه های بلند و باریک ببرید، خیار ترشی را خرد کنید. همه مواد را با سرکه و روغن زیتون کاملاً مخلوط کنید.

2. Salsa verde

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۴۱

سس استیک آتشین

این سس برای کباب‌های آبدار مانند گوشت و استیک بریان مناسب است، همچنین سس ایده‌آلی برای انواع فوندو^۱ هاست. اگر کسی طعم خیلی تند را نمی‌پسندد می‌تواند مقدار کمتری پپرونی^۲ و تاباسکو^۳ مصرف کند و یا حتی فقط از مقدار کمی فلفل به عنوان ادویه استفاده کند. مواد لازم: یک فنجان سس گوجه‌فرنگی، یک قاشق غذاخوری سنجد تلخ، دو تا سه عدد پپرونی کوچک، مقدار کمی فلفل، یک فنجان سس تاباسکو، چهار قاشق غذاخوری سرکه سیب.

طرز تهیه: پپرونی‌ها را ریز خرد کنید. سپس تمام مواد را به خوبی با یکدیگر مخلوط کنید. «سس شیطان» حاضر است. در صورت تمایل می‌توانید سس را با سیر له شده یا پیاز رنده شده (آب گرفته)، ترب کوهی تازه (رنده شده) یا سیب رنده شده و سس ورچستر^۴ خوش طعم‌تر کنید.

سس کاری برای غذاهای گوشتی ساده

سس کاری همراه ایده‌آل جوجه، پاته و ماهی است.

طرز تهیه: بیست گرم کره، یک عدد پیاز، یک قاشق غذاخوری آرد یا استارتر سس شفاف، یک هشتم لیتر آب مرغ آماده، دو قاشق غذاخوری سرکه سیب، دو قاشق چایخوری پودرکاری، یک هشتم لیتر خامه (= ۱۲۵ گرم)

طرز تهیه: کره را آب کنید و پیاز خرد شده را در آن تفت دهید، آرد یا استارتر را با آن مخلوط کرده و کم‌کم در آب مرغ حل کنید و روی شعله

1. Fondue

2. Peperoni

3. Tabasco

4. Worcester

برای تهیه شربت می‌توانید مقداری تمشک را داخل سرکه بریزید، پس از یک هفته میوه‌های داخل آن را له کنید سپس این مخلوط را با آب معدنی رقیق و با شکر شیرین کنید. معمولاً بچه‌ها این شربت را می‌پسندند.

۱۴۲ * سرکه سیب

ملايم به مدت پنج دقيقه حرارت دهيد. پودر كاري و سرکه سيب را اضافه كنيد و مواد را به خوبي با يكدیگر مخلوط كنيد. در پايان خامه را به مخلوط بيفزايد، پس از افزودن خامه سس را از روي شعله برداريد.

سس كرفس

نام ديگر اين سس «سس بُزتر»^۱ است و به همراه كرفس يا ديگر سبزی‌های سفيد مانند گل کلم استفاده می شود. مصرف اين سس به همراه گوشت سرد طعم بسيار خوبي به آن می بخشد.

مواد لازم: دو عدد تخم مرغ آب پز، يك قاشق غذاخوري سرکه سيب، يك عدد خیار ترشی، يك قاشق غذاخوري روغن زيتون بسيار اعلا، دو عدد تره فرنگی، مقدار کمی نمک و فلفل، يك قاشق غذاخوري انجیر وحشی، کمی سير، انواع سبزی‌های تازه (بیش از همه تره).

طرز تهیه: زرده تخم مرغ‌های آب پز را با چنگال له كنيد و با سرکه، روغن و نمک مخلوط نماييد. سفیده تخم مرغ، خیار ترشی، تره فرنگی و انجیر وحشی را خرد كنيد و به زرده تخم مرغ اضافه كنيد. در صورت تمايل سير له شده و سبزی‌های خرد کرده را به آن بيفزايد.

چتنی سیب هندی

سس چتنی متعلق به کشور هندوستان است و انواع گوناگونی دارد. چتنی‌ها سس‌های ادویه دار تندی هستند که از انواع میوه‌های خرد کرده تهیه می شوند و در واقع به کمک سرکه و شکر میوه‌ها را کنسرو می کنند. چتنی سیب سس میوه‌ای اشتها آوری است و برای مصرف با گوشت

انواع سس‌های تهیه شده
با سرکه علاوه بر
خوش طعم کردن غذا در
تزئین آن‌ها نیز کمک
شایانی می نمایند.

مصرف سرکه سیب در آشپزی * ۱۴۳

بریان، شنیٹسل وینی، فیله گوشت و بیش از همه خوراک گوشت پرندگان مناسب است.

مواد لازم: یک کیلو سیب (خیلی شیرین نباشد)، دو تا سه عدد پیاز درشت، صد گرم مغز گردو، یک هشتم لیتر سرکه سیب، دویست و پنجاه گرم نبات، آب نصف لیمو، دو تا سه برگ تازه تشنک، پودر خردل و زعفران هر کدام نصف قاشق چایخوری، به اندازه نوک قاشق دارچین، پودر زنجبیل، رازیانه و در صورت تمایل یک تا دو قاشق چایخوری سس فلفل تند.

طرز تهیه: سیب‌ها را بشوید، قسمت میانی و هسته‌ها را جدا کرده و به قطعات کوچک خرد کنید، پیازها را خرد کنید و مغز گردوها را به دو نیم تقسیم نمایید، سرکه سیب را گرم کرده، نبات را در آن حل کنید. سیب، پیاز، گردو، آب لیمو، تشنک خرد شده و دیگر ادویه‌ها را در حین هم زدن به آن اضافه کنید. به مدت پانزده دقیقه بگذارید بجوشد و در این حین مدام آن را هم بزنید و بلافاصله در ظروف شیشه‌ای دردار که قبلاً آن‌ها را جوشانده‌اید بریزید. در ظرف‌ها را ببندید و تا مدتی آن‌ها را تکان ندهید. می‌توانید این سس را به عنوان هدیه به دوستان خود تقدیم کنید.

سرکه سیب در خانه داری

پاک کننده طبیعی

استفاده از پاک کننده های شیمیایی همیشه بی ضرر و بی خطر نیست. تعداد بسیاری از این پاک کننده ها حاوی مواد خورنده و مضر هستند که باعث بروز آلرژی و بشورات جلدی می شوند. همچنین به علت پایا بودن و تجزیه نشدن برای محیط زیست نیز مضرند. سرکه سیب طبیعی و ملایم جایگزین خوب و مناسبی برای پاک کننده های شیمیایی است. سرکه سیب به علت داشتن خاصیت میکروب کشی و ضد عفونی کنندگی در خانه داری مورد مصرف فراوانی دارد. قدرت جرم زدایی سرکه از دیرباز شناخته شده است. سرکه چربی و لک و حتی بقایای چسب های سفت شده را از بین می برد، از تولید کپک جلوگیری می کند، حمام، آشپزخانه و توالت را جلا می دهد، لباس ها را نرم و رنگ آن ها را زنده تر می کند. از لحاظ بیولوژیکی سرکه قابل تجزیه بوده و برای محیط زیست ضرری ندارد. از لحاظ اقتصادی نیز مقرون به صرفه است. سرکه پاک کننده طبیعی بی ضرری است که طبیعت آن را به ما عرضه داشته است. صنایع سازنده مواد پاک کننده نیز در سال های اخیر پاک کننده هایی را که حاوی سرکه هستند روانه بازار کرده اند.

ابزار و آلات فلزی
آشپزخانه و حمام با
سرکه سیب دوباره نو
می شوند.

۱۴۶ * سرکه سیب

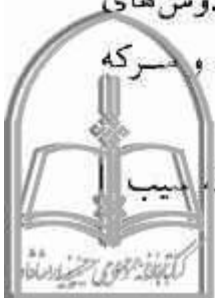
آنچه باید بدان توجه کنید

سرکه سیبی که برای پاکیزگی و خانه‌داری استفاده می‌کنید باید کاملاً صاف و زلال و عاری از رسوب باشد، زیرا ممکن است در برخی موارد رسوب سرکه باعث ایجاد لکه شود. می‌توانید به جای سرکه سیب از سرکه انگور نیز استفاده کنید. اگر چیز دیگری در دسترستان نیست مخلوط یک به یک آب و سرکه سیب مناسب است. برای تمیز کردن جرم و لک سرکه قوی به کار ببرید. معمولاً سرکه‌های موجود در بازار حاوی ۲۵٪ اسانس سرکه هستند. این سرکه برای تهیه انواع سالادها و غذاها مناسب نیست و در صورت لزوم باید کاملاً با آب رقیق شود.

سرکه قوی که به عنوان پاک‌کننده مصرف می‌شود بسیار اسیدی و قوی است، آن را از دسترس کودکان دور نگه دارید.

سرکه برای آهک‌زدایی

- برای پاک کردن آهک ته قابلمه باید ظرف موردنظر را پر از آب کنید و نصف فنجان سرکه سیب به آن بیفزایید، بگذارید یک ساعت بماند، پس از گذشت این مدت آهک‌ها نرم و به راحتی کنده می‌شوند.
- بقایای آهک موجود در شیرهای آب یا بطری‌های فلزی به وسیله مالیدن سرکه سیب از بین می‌روند. برای زدودن رسوبات شدید (سخت) سرکه سیب خالص به کار ببرید.
- اگر قسمت‌های فلزی سردوش رسوب آهکی گرفته است به مدت نیم ساعت آن را در آب و سرکه گرم قرار دهید. سردوش‌های پلاستیکی را می‌توان به مدت یک شب داخل آب و سرکه قرار داد.
- برای زدودن رسوب دستگاه قهوه‌جوش یک فنجان سرکه سیب

سرکه سیب در خانه‌داری ۱۴۷

با اضافه کردن نمک به سرکه خاصیت آهک‌زدایی آن قوی‌تر می‌شود.

داخل محفظه آب آن بریزید و سپس آن را با آب سرد پر کنید. دستگاه را روشن کنید و بگذارید آن قدر بجوشد تا نصف آب آن بخار شود. سپس دستگاه را خاموش کنید، دو ساعت به همان حال بگذارید بماند تا سرکه اثر کند. سپس آب را دور بریزید و حداقل با دو کتری آب خالص دستگاه را آبکشی کنید تا بوی سرکه از بین برود.

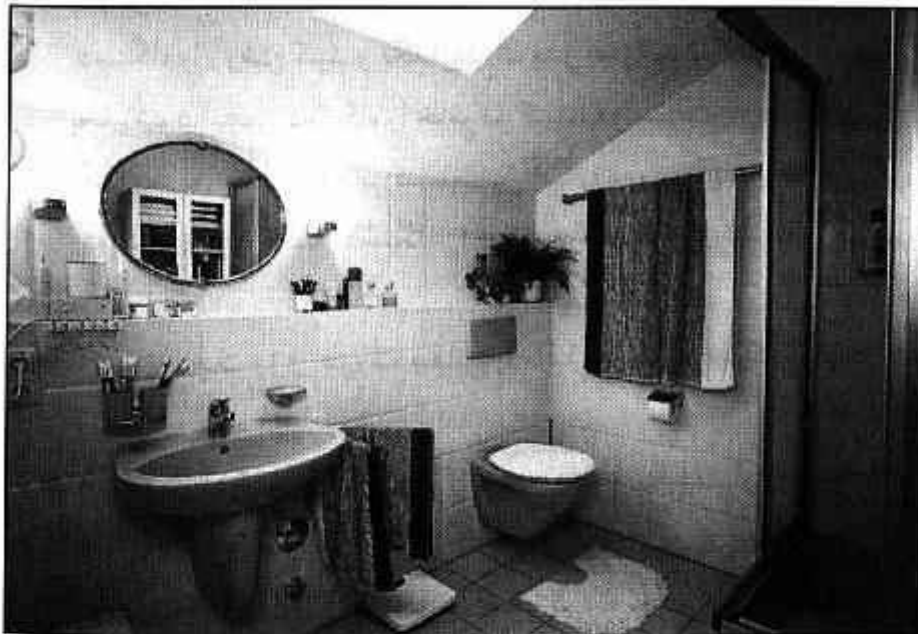
- لکه‌های آهک روی ظروف سفالی با مالیدن مخلوط سرکه و آب از بین می‌روند.
- حلقه‌های آهک روی گلدان‌ها را نیز به وسیله مالیدن پارچه آغشته به آب و سرکه می‌توان محو کرد.
- خاصیت آهک‌زدایی سرکه را با اضافه کردن نمک می‌توان قوی‌تر ساخت.

آهک‌زدایی وسایل (برقی) منزل

- برای زدودن رسوب ماشین لباسشویی باید پنج لیتر سرکه سیب را داخل محفظه لباسشویی پر کنید و با دمای ۹۵ درجه سانتیگراد روی برنامه شستشوی اصلی قرار دهید.
- برای پاک کردن رسوب آهک کتری برقی آن را با آب و سرکه پر کنید و بجوشانید. پس از جوشیدن آب آن را خاموش کنید و بگذارید یک ساعت بماند. سپس آب را خالی کرده، چندین بار با آب خالص آبکشی کنید.
- برای آهک‌زدایی اتوی بخار محفظه آب آن را با آب و سرکه پر کنید. آن را روشن کنید تا چند دقیقه بخار کند، سپس اتو را خاموش

۱۴۸ سرکه سبب

برای تمیز کردن حمام از
مصرف پاک‌کننده‌های
شیمیایی صرف‌نظر کنید و
به جای آن از تأثیر
طبیعی پاک‌کنندگی سرکه
کمک بگیرید.

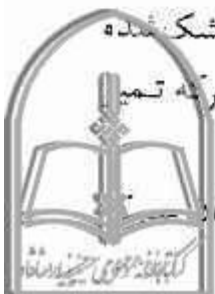
کنید. سرکه باید تمام طول شب داخل محفظه آب بماند تا اثر کند،
روز بعد محفظه را خالی و آبکشی کنید.

پاکیزگی و بهداشت

● اسفنج‌های طبیعی را اگر با آب و سرکه گرم بشوید دوباره نرم و
تمیز می‌شوند. سپس آن‌ها را تمام طول شب در مخلوط آب و
سرکه (یک قسمت سرکه و دو قسمت آب) قرار دهید و روز بعد
آن‌ها را با آب سرد آبکشی نمایید.

● کفش‌ها و بوتین‌هایی که لکه‌های نمک یا آب روی آن‌ها خشک شده
یا کثیف هستند با مالیدن پارچه آغشته به آب و سرکه تمیز
می‌شوند.

● اگر داخل آبی که برای نظافت استفاده می‌کنید یک فنجان

سرکه سیب در خانه‌داری ۱۴۹

سیب بریزید باعث پاکیزگی و ضد عفونی بیش‌تر محلی که تمیز می‌کنید می‌شود. سرکه بوهای نامطبوع را از بین می‌برد، از تولید کپک جلوگیری می‌کند و علاوه بر این همه چیز را برق می‌اندازد و جلا می‌دهد. با افزودن مقداری صابون مایع قلیایی و سرکه سیب به آب می‌توان از مصرف هرگونه ماده پاک‌کننده شیمیایی صرف‌نظر کرد.

- برای تمیز شدن برس‌ها به مدت یک شب آن‌ها را در مخلوط آب و سرکه قرار دهید و سپس با آب خالص آبکشی کنید.
- وقتی برس ناخن پاک‌کن خیلی نرم می‌شود باید آن را یک شب در سرکه قرار دهید.
- اگر گهگاه یخچال را با آب و سرکه تمیز کنید کاملاً تمیز و عاری از هرگونه بو خواهد شد.
- اگر هفته‌ای یک بار ظرف نان را با آب و سرکه تمیز کنید کاملاً پاک و بهداشتی می‌شود و بوی خوبی می‌دهد. پس از این کار به خوبی ظرف را خشک کنید.
- اگر قابلمه کوچک نسوزی را پر از آب و سرکه کنید و روی سینی فر قرار دهید و سپس آن را به مدت بیست دقیقه تا دمای ۱۵۰ درجه سانتیگراد گرم کنید به علت بخار حاصله سینی فر زودتر تمیز می‌شود و بوی آن نیز از بین می‌رود.
- اگر قلم موهای سفت شده را (در صورتی که با لاک یا مواد مشابه آغشته نشده باشد) در سرکه سیب خالص بجوشانید و در همان ظرف تا هنگام خنک شدن باقی بگذارید، مجدداً نرم و زیبا خواهند شد.

مجسمه‌سازها می‌توانند گچ را به جای آب با سرکه مخلوط کنند، در این صورت گچ سریعاً خشک نمی‌شود و مدت طولانی‌تری نرم می‌ماند، بدین ترتیب زمان طولانی‌تری برای اصلاح و شکل‌دهی خواهند داشت.

۱۵۰ * سرکه سیب

ترفندهای خانه‌داری با سرکه سیب

- اگر یک شب قبل از شستشوی لباس‌های کثیف به وسیله آبپاش به آنها آب و سرکه بزنید آسان‌تر تمیز خواهند شد.
- اگر پاهای کودک در اثر ادرار زخم می‌شود، کهنه‌های او را با آب و صابون قلیایی که مقدار کمی سرکه به آن افزوده‌اید بشویید.
- لباس‌هایی را که روی آنها لکه‌های عرق خشک شده‌اند قبل از شستشو داخل آب و سرکه خیس کنید و سپس به روش معمول بشویید. لکه‌ها کاملاً از بین خواهند رفت.
- اگر در آخرین مرحله آبکشی لباس‌های پشمی، ابریشمی، ابریشم مصنوعی و یا دیگر منسوجات لطیف مقدار کمی سرکه سیب به آب اضافه کنید، تأثیری مثل مواد نرم‌کننده خواهد داشت و علاوه بر این رنگ و بافت لباس نو خواهد شد.
- پتوهای پشمی نیز با اضافه کردن یک پیمانه سرکه سیب به آخرین مرحله آبکشی نرم و گرکی می‌شوند.

به جای صرف انرژی اجازه دهید سرکه مدت زمان طولانی‌تری بر جرم‌ها و لکه‌ها اثر کند تا به آسانی بتوانید آنها را پاک کنید.

آسان اتو کنید

- لباس‌های چروک را با آب و سرکه نمناک کنید و سپس با درجه دمای متوسط اتو بکشید.
- اگر قبل از اتو زدن لباس، پارچه‌ای آغشته به آب و سرکه را روی آن بیندازید، خط اتو صاف‌تر خواهد شد.
- اگر هنگام اتو زدن گلدوزی‌های رنگی روی لحاف یا رومیزی یک دستمال پنبه‌ای خیس شده با آب و سرکه را به صورت پشت و رو بیندازید و با احتیاط روی درجه دمای متوسط اتو بزنید، گلدوزی‌ها بی‌رنگ نخواهند شد.

سرکه سیب در خانه داری * ۱۵۱

براق کردن شیشه

- اگر لیوان‌های کدر را با آب و سرکه آبکشی کنید، مجدداً شفاف می‌شوند و درخشش تازه‌ای می‌یابند.
- ساده‌ترین نوع شیشه‌شور از مخلوط کردن آب گرم و یک تا دو فنجان سرکه سیب درست می‌شود. با لاستیک شیشه شور شیشه‌ها را بشوید و با کاغذ روزنامه آن‌ها را خشک کنید. اگر شیشه‌ها خیلی کثیف هستند نصف قاشق غذاخوری صابون مایع نیز به مخلوط اضافه کنید.
- لاستیک‌های شیشه‌شور سفت شده را یک شب در آب و سرکه قرار دهید تا دوباره نرم شوند.
- اگر عینک‌تان را با آب و سرکه تمیز کنید و با پارچه نرمی پولیش بزنید، کاملاً تمیز خواهد شد.

برای آب‌کشی ظروف

- اضافه کردن سرکه سیب به آب آبکشی اثر چربی‌زدا دارد و بوهای زننده را از بین می‌برد. قابلمه‌ها و ماهی‌تابه‌های کثیف را قبل از شستن یک شب در آب و سرکه خیس کنید تا به راحتی تمیز شوند.
- اگر تمام وسایل چوبی مانند تخته کار آشپزخانه و قاشق‌های چوبی را هر چند وقت یک بار با سرکه سیب خالص تمیز کنید، کاملاً پاک و عاری از هرگونه چربی و بو خواهند شد.

مبارزه با لکه‌ها

- لکه‌های قدیمی و سفت‌شده (رنگ، خودکار، چای، تخم مرغ،

قبل از آغشته کردن لکه‌ها با سرکه قسمتی از پارچه را که در معرض دید نیست با سرکه آغشته کنید تا از ثابت بودن رنگ آن مطمئن شوید.

جلا و درخشندگی

- مالیدن مخلوطی از آب‌لیمو و سرکه سیب به وسایل مسی جلای خاصی به آنها می‌بخشد.
- اگر ظروف مسی و روحی کدر شده‌اند خمیری از سرکه و نمک درست کنید و به آنها بمالید تا براق و درخشنده شوند.
- اگر پس از تمیز کردن کاشی‌های کف زمین یا سرامیک، یخچال، وان حمام، ظرفشویی و دستشویی آن‌ها را با سرکه سیب زلال آبکشی کنید، براق و درخشان خواهند شد.
- برای براق کردن چرم ورنی باید پارچه نرمی را به سرکه آغشته کنید و به آن بمالید.

مداد، میوه، جوهر و...) را می‌توان با مخلوطی از صابون قلیایی و سرکه سیب از بین برد. قسمت مورد نظر را یک شب در این مخلوط خیس کنید و سپس به روش معمول بشوید.

- اثرات باقی مانده از آدامس، سریش و چسب روی پارچه را با آب و سرکه یا سرکه خالص نمناک کنید، بگذارید آن قدر بماند تا ماده چسبیده به پارچه از آن کنده شود. اما قبل از این کار قسمتی از لباس را که در معرض دید نیست امتحان کنید تا مطمئن شوید سرکه رنگ پارچه را از بین می‌برد و لکه باقی می‌گذارد یا خیر.

- اگر به چسب‌های قدیمی و سفت شده کاشی و ظروف سرکه سیب خالص بمالید راحت‌تر کنده می‌شوند.
- لکه‌های روی قاشق، چنگال و کاردهای فلزی ضد زنگ بمالید پارچه آغشته به سرکه سیب از بین می‌روند.

سرکه باعث جلا و درخشندگی منزل شما می‌شود.

سرکه سیب در خانه‌داری * ۱۵۳

● هنگامی که به علت پوشیدن مکرر لباس‌های تیره لکه‌های چربی روی آن‌ها مشاهده می‌کنید، می‌توانید با برس زدن با آب و سرکه این لکه‌ها را از بین ببرید.

پاک کردن لکه‌ها

● مالیدن اسفنج آغشته به سرکه به فرش رنگ آن را زنده‌تر می‌کند و لکه‌های آن را از بین می‌برد.

● لکه‌های قهوه‌ای رنگ چای و قهوه روی قوری با مالیدن خمیری از نمک و سرکه از بین می‌روند. پس از این کار قوری را با آب جوش آبکشی کنید.

● لکه‌های شمع یا موم روی چوب را می‌توان با سشوار نرم کرده و سپس با کاغذ پاک کنید. برای این که هیچ اثری از لکه‌ها باقی نماند جای آن‌ها را با سرکه بمالید.

● به یقه پیراهن زردشده خمیری از سرکه و جوش شیرین بمالید. در صورت لزوم بگذارید مدتی بماند تا سرکه اثر کند، سپس به روش معمولی پیراهن را بشوید.

● کثافات حشرات روی آینه و شیشه را که سفت و خشک شده‌اند با لاستیک شیشه‌شور آغشته به سرکه بمالید تا پاک شود. بوی سرکه باعث می‌شود تا مدتی حشرات به شیشه‌ها نزدیک نشوند. مادر بزرگ‌های ما نیز آینه‌ها و شیشه‌ها را با کاغذ روزنامه و سرکه تمیز می‌کردند. یک بطری آب‌پاش را با آب و سرکه پر کنید، هیچ شیشه‌شوری بهتر از این وجود ندارد.

گرچه پاک‌کننده‌های شیمیایی تأثیری بسیار قوی‌تر و سریع‌تر از سرکه دارند ولی مطمئناً برای محیط زیست مضر هستند.

۱۵۲ * سرکه سب

سرکه برای گل ها

- اگر به آب گلدان دو قاشق غذاخوری سرکه و دو قاشق غذاخوری شکر اضافه کنید، گل های چیده شده مدت طولانی تری تازگی خود را حفظ خواهند کرد. وقتی آب گلدان را عوض می کنید ته ساقه گل ها را بچینید، این عمل نیز باعث بقای طولانی تر گل ها می شود.
- گیاهان آپارتمانی پهن برگ مانند درخت کائوچو را هر چند وقت یک بار با آب و سرکه ولرم تمیز کنید، برای این کار سطح برگ را با محلول یاد شده و با یک تکه پارچه گردگیری پاک کنید.
- گیاهان آپارتمانی و بالکنی را هفته ای یک بار با مخلوطی از آب و یک تا دو قاشق غذاخوری سرکه آب بدهید. این مخلوط باعث تقویت گیاه می شود، زیرا املاح موجود در سرکه کود ایده آلی برای گیاهان هستند.
- اگر هر چند وقت یک بار یک پیمانه سرکه و مقداری نمک را در آب پاش پر از آبی بریزید و سبزی ها و کاهوهایی را که خودتان کاشته اید با این مخلوط آب بدهید، شته ها و دیگر موجودات مزاحم روی آنها از بین خواهند رفت.
- برای نابود کردن شته ها و حشرات موذی گیاهان آپارتمانی یا بالکنی پاشیدن آب و سرکه، که مقدار کمی نمک به آن اضافه شده، سودمند می باشد.

گل ها و گیاهان آپارتمانی
خود را با سرکه آشنا سازید.

دافع بوهای نامطبوع

- اگر گاهی سطل زباله را با محلول سرکه قوی آبکشی کنید بوهای آن از بین می رود و عاری از هر گونه میکروب می شود.

سرکه سیب در خانه‌داری * ۱۵۵

- کتری برقی را که مدتی طولانی استفاده نکرده‌اید باید گاهی با آب و سرکه رقیق و گرم آبکشی کنید تا بوی ماندگی آن از بین برود.
- ظرف نان و کره یا دیگر ظرف‌های پلاستیکی یا فلزی نگهداری مواد غذایی را به همین روش می‌توان تمیز کرد.
- اگر هفته‌ای یک بار یک فنجان سرکه سیب داخل مجرای فاضلاب ظرفشویی، دستشویی و وان حمام بریزید، بوی زننده آن‌ها رفع می‌شود و کم‌تر دچار گرفتگی می‌شوند. پس از ریختن سرکه چند دقیقه تأمل کنید و سپس شیر آب را باز کنید تا لوله‌ها کاملاً تمیز شوند.
- هنگام شستن لباس‌ها و ملافه‌های نو نصف فنجان سرکه سیب را در ماشین لباسشویی بریزید، این کار بوی مواد شیمیایی و رنگ اضافی آن را که ممکن است باعث بروز حساسیت شود، می‌شوید و از بین می‌برد.
- در مکانی که بوی رنگ تازه و بوی سیگار به مشام می‌رسد یک کاسه سرکه خالص بگذارید، اگر بو خیلی شدید است می‌توانید کاسه سرکه را روی حرارت ملایمی (شعله ضعیفی) قرار دهید تا اثر آن بیش‌تر شود.
- اگر با آب و سرکه داغ داخل قفسه‌ها، یخچال و کشوها را بشوید
- بوی آن‌ها از بین می‌رود. البته پس از این کار باید محل را به خوبی هوا دهید.

مصرف سرکه در رنگرزی

- برای رنگ کردن پارچه باید همیشه در آخرین آبکشی یک فنجان سرکه به آب اضافه کنید تا باعث ثبات رنگ شود.

مصرف سرکه به جای اسانس‌های خوش‌بوکننده هوا باعث از بین رفتن بوی نامطبوع سیگار می‌شود.

۱۵۶ * سرکه سیب

- برای رنگ کردن تخم مرغ‌های عید یک پیمانه کوچک سرکه را به رنگ اضافه کنید تا تخم مرغ‌ها بهتر رنگ بگیرند. علاوه بر این سرکه طعم خوبی به تخم مرغ‌ها می‌بخشد.

مصرف سرکه در بهداشت و نگهداری منسوجات

- به لباس‌های خیلی کثیف، قبل از این که آن‌ها را داخل ماشین لباسشویی بیندازید، کمی سرکه سیب بپاشید. این کار باعث می‌شود لکه‌ها، به خصوص لکه‌های پروتئین راحت‌تر تمیز شوند.
- اگر هنگام شستن لباس‌های پشمی، ابریشمی و یا دیگر منسوجات ظریف یک پیمانه سرکه به آخرین مرحله آبکشی اضافه کنید، تأثیری همانند مواد نرم‌کننده خواهد داشت و رنگ آن‌ها را زنده‌تر خواهد کرد.
- آب‌آورهایی را که جنس آن از پارچه ابریشمی است باید با دقت به وسیله مخلوط آب و سرکه ولرم بمالید تا رنگ ابریشم تغییر نکند.

منابع

- Bragg, Dr. P.C./Bragg, Dr. P.: Natürlicher Apfelessig. Das Gesundheits-Elexier. Waldthausen Verlag. 2. Auflage, Ritterhude 1995.*
- Hellmiß, M.: Heilfsten nach F.X. Mayr. Südwest Verlag. 4. Auflage, München 1996.*
- Hellmiß, M./Scheithauer, F.: Wirkungsvolle Hilfe bei Herpes. Südwest Verlag. 2. Auflage, München 1996*
- Klaeger, C.: Gesund und fit durch vitamine. Südwest Verlag. München 1995.*
- Oberbeil, K.: Fit durch Vitamine. Südwest Verlag. 12. Auflage, München 1997.*
- Thaker, E.: Das große Buch vom Essig. Reuille Verlag, Nyon/Schweiz 1996.*

درمان طبیعی با سرکه سیب

داروی خانگی امتحان شده

مقرون به صرفه و با روش مصرف آسان

تغذیه نادرست علت بروز بسیاری از بیماری‌هاست. این کتاب راهنما به شما نشان می‌دهد که چگونه می‌توانید با سرکه سیب طبیعی میزان املاح بدن خود را افزایش دهید و اندام‌های درونی بدنتان را پالایش کنید. علاوه بر این می‌توانید بیماری‌های پوستی، قلب، عضلات، مفاصل، اعصاب و سیستم ادراری را با موفقیت کامل درمان کنید. این کتاب راهنمای دقیقی برای مصارف داخلی و خارجی سرکه سیب است.